

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli XXX
[...] (2021) XXX draft

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

OZNÁMENIE KOMISIE

**Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky
na rok 2022**

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022

1.	ÚVOD	6
2.	ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV	7
2.1	Rozsah uplatňovania	7
2.2	Opatrenia pomoci, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia.....	9
2.3	Štruktúra usmernení	10
2.4	Vymedzenie pojmov	10
3.	POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI PODĽA ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVY	24
3.1	Pozitívna podmienka: pomoc musí umožňovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti.....	25
3.1.1	Identifikácia hospodárskej činnosti, ktorú opatrenie umožňuje, a jej pozitívnych vplyvov na celú spoločnosť, prípadne jej významu pre konkrétne politiky Únie.....	25
3.1.2	Stimulačný účinok.....	26
3.1.3	Neporušenie žiadneho relevantného ustanovenia právnych predpisov Únie	27
3.2	Negatívna podmienka: opatrenie pomoci nesmie neprípustne ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.....	27
3.2.1	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	27
3.2.1.1	Nevyhnutnosť pomoci.....	27
3.2.1.2	Vhodnosť.....	29
3.2.1.2.1	Vhodnosť nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky	29
3.2.1.2.2	Vhodnosť nástroja spomedzi rôznych nástrojov pomoci.....	30
3.2.1.3	Primeranosť	31
3.2.1.3.1	Kumulácia	32
3.2.1.4	Transparentnosť.....	33
3.2.2	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod	34
3.3	Vyváženie pozitívnych vplyvov pomoci a negatívnych vplyvov na hospodársku súťaž a obchod	35
4.	KATEGÓRIE POMOCI	37
4.1	Pomoc v oblasti znižovania a odstraňovania emisií skleníkových plynov vrátane podporovania energie z obnoviteľných zdrojov	37
4.1.1	Odôvodnenie	37
4.1.2	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	37

4.1.3	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	38
4.1.3.1	Nevyhnutnosť pomoci	38
4.1.3.2	Vhodnosť	38
4.1.3.3	Oprávnenosť	38
4.1.3.4	Verejná konzultácia	40
4.1.3.5	Primeranosť	41
4.1.4	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	43
4.2	Pomoc v oblasti zlepšovania energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov	46
4.2.1	Odôvodnenie pomoci	46
4.2.2	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	46
4.2.3	Stimulačný účinok	47
4.2.4	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	48
4.2.4.1	Vhodnosť	48
4.2.4.2	Primeranosť	48
4.2.5	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	49
4.3	Pomoc v oblasti ekologickej mobility	50
4.3.1	Pomoc v oblasti nákupu a lízingu ekologických dopravných prostriedkov, ekologických servisných zariadení a v oblasti dodatočných úprav vozidiel	50
4.3.1.1	Odôvodnenie pomoci	50
4.3.1.2	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	51
4.3.1.3	Stimulačný účinok	51
4.3.1.4	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	52
4.3.1.4.1	Vhodnosť	52
4.3.1.4.2	Primeranosť	52
4.3.1.5	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	53
4.3.2	Pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc	55
4.3.2.1	Odôvodnenie pomoci	55
4.3.2.2	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	55
4.3.2.3	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	56
4.3.2.3.1	Nevyhnutnosť pomoci	56
4.3.2.3.2	Vhodnosť	56
4.3.2.3.3	Primeranosť	56
4.3.2.4	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	58
4.4	Pomoc v oblasti efektívnosti využívania zdrojov a podpory prechodu na obehové hospodárstvo	59
4.4.1	Odôvodnenie pomoci	59
4.4.2	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	60

4.4.3	Stimulačný účinok.....	61
4.4.4	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	61
4.4.4.1	Nevyhnutnosť pomoci.....	61
4.4.4.2	Vhodnosť.....	62
4.4.4.3	Primeranosť	62
4.4.5	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod	64
4.5	Pomoc v oblasti predchádzania znečisťovaniu alebo znižovania znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov	65
4.5.1	Odôvodnenie pomoci	65
4.5.2	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	66
4.5.3	Stimulačný účinok.....	66
4.5.4	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	67
4.5.4.1	Nevyhnutnosť pomoci.....	67
4.5.4.2	Primeranosť	67
4.5.5	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod	68
4.6	Pomoc v oblasti rekultivácie znečistených plôch, obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov a pomoc v oblasti biodiverzity a riešení blízkeho prírody	69
4.6.1	Odôvodnenie pomoci	69
4.6.2	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	69
4.6.3	Stimulačný účinok.....	70
4.6.4	Primeranosť	71
4.7	Pomoc vo forme zníženia daní alebo parašiskálnych poplatkov.....	71
4.7.1	Pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní a parašiskálnych poplatkov	71
4.7.1.1	Odôvodnenie pomoci	71
4.7.1.2	Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť	72
4.7.1.3	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	72
4.7.1.3.1	Nevyhnutnosť.....	72
4.7.1.3.2	Vhodnosť.....	73
4.7.1.3.3	Primeranosť	73
4.7.2	Pomoc v oblasti ochrany životného prostredia vo forme zníženia daní alebo parašiskálnych poplatkov.....	74
4.7.2.1	Odôvodnenie pomoci	74
4.7.2.2	Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť	74
4.7.2.3	Stimulačný účinok.....	74
4.7.2.4	Primeranosť	74
4.7.2.5	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod.....	75
4.8	Pomoc v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny	75
4.8.1	Odôvodnenie pomoci	75

4.8.2	Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť	76
4.8.3	Pomoc musí umožňovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti	76
4.8.3.1	Umožňovanie rozvoja určitých hospodárskych činností.....	76
4.8.3.2	Stimulačný účinok.....	76
4.8.4	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	76
4.8.4.1	Nevyhnutnosť.....	76
4.8.4.2	Vhodnosť.....	78
4.8.4.3	Oprávnenosť.....	78
4.8.4.4	Verejná konzultácia.....	79
4.8.4.5	Primeranosť	80
4.8.5	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	81
4.9	Pomoc v oblasti energetickej infraštruktúry	83
4.9.1	Odôvodnenie pomoci	83
4.9.2	Rozsah pôsobnosti.....	83
4.9.3	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	85
4.9.3.1	Nevyhnutnosť a vhodnosť	85
4.9.3.2	Primeranosť pomoci	85
4.9.4	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	85
4.10	Pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom	86
4.10.1	Odôvodnenie pomoci	86
4.10.2	Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť	86
4.10.3	Nevyhnutnosť a vhodnosť	87
4.10.4	Primeranosť opatrenia pomoci	87
4.10.5	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	87
4.11	Pomoc v podobe zníženia poplatkov za elektrinu pre energeticky náročných používateľov	88
4.11.1	Odôvodnenie pomoci	88
4.11.2	Rozsah pôsobnosti: Poplatky, ktoré možno znížiť	89
4.11.3	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	89
4.11.3.1	Oprávnenosť	89
4.11.3.2	Primeranosť opatrenia pomoci	90
4.11.3.3	Forma štátnej pomoci	90
4.11.3.4	Energetické audity a systémy energetického manažérstva	90
4.11.3.5	Prechodné ustanovenia	91
4.12	Pomoc v oblasti zatvárania uhoľných elektrární, elektrární na rašelinu a bridlicovú ropu	91
4.12.1	Pomoc v oblasti predčasného zatvárania.....	92
4.12.1.1	Odôvodnenie pomoci	92

4.12.1.2	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	92
4.12.1.3	Stimulačný účinok	92
4.12.1.4	Nevyhnutnosť a vhodnosť	93
4.12.1.5	Primeranosť	93
4.12.1.6	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod.....	93
4.12.2	Pomoc v oblasti mimoriadnych nákladov	94
4.12.2.1	Odôvodnenie pomoci	94
4.12.2.2	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	94
4.12.2.3	Nevyhnutnosť a vhodnosť	94
4.12.2.4	Stimulačný účinok a primeranosť	94
4.12.2.5	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod.....	95
4.13	Pomoc v oblasti štúdií alebo poradenských služieb týkajúcich sa problematiky ochrany životného prostredia a energetiky	96
4.13.1	Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť	96
4.13.2	Stimulačný účinok	96
4.13.3	Primeranosť	96
5.	HODNOTENIE	96
6.	PODÁVANIE SPRÁV A MONITOROVANIE	98
7.	UPLATNITEĽNOSŤ	98
8.	REVÍZIA	99

1. Úvod

1. Komisia určila Európsku zelenú dohodu za najvyššiu politickú prioritu s cieľom pretransformovať Úniu na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, so zapojením všetkých. Ambície Komisie v oblasti klímy boli v roku 2019 posilnené oznámením o Európskej zelenej dohode¹, v ktorom sa stanovuje cieľ nulovej bilancie emisií skleníkových plynov v roku 2050. S cieľom nasmerovať Úniu na vyváženú, realistickú a obozretnú cestu klimatickej neutrality do roku 2050 Komisia navrhla aj zníženie emisií skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990². Uvedené ambiciózne ciele boli zakotvené do európskeho právneho predpisu v oblasti klímy³.
2. Okrem toho Komisia po tom, ako Európska rada v decembri 2020 schválila 55 % cieľ zníženia na rok 2030⁴, prijala v [júli] 2021 balík legislatívnych návrhov na podporu dosahovania tohto cieľa⁵ s názvom Fit for 55 a naviedla EÚ na cestu klimatickej neutrality do roku 2050.
3. Plnenie cieľov v oblasti klimatickej neutrality, adaptácie na zmenu klímy, efektívnosti využívania zdrojov, a najmä energetickej efektívnosti, obehovosti, nulového znečistenia a obnovy biodiverzity, ako aj zelená transformácia v súlade s týmito cieľmi, si budú vyžadovať veľké úsilie a primeranú podporu. Na dosiahnutie ambície stanovenej v oznámení o Európskej zelenej dohode budú potrebné významné investície, a to aj do obnoviteľných zdrojov energie. Komisia odhaduje, že dosiahnutie nových zvýšených cieľov v oblasti klímy, energie a dopravy do roku 2030 si bude vyžadovať 350 miliárd EUR dodatočných investícií ročne v porovnaní s úrovňami v období 2011 – 2020 a už skôr odhadovaných 130 miliárd EUR ročne⁶ bude potrebných na ďalšie environmentálne ciele. Výška tejto investičnej výzvy si vyžaduje nákladovo efektívne mobilizovanie súkromného sektora aj verejných finančných prostriedkov. Bude to mať vplyv na všetky odvetvia, čiže na celé hospodárstvo Únie.
4. Politika hospodárskej súťaže, a najmä pravidlá štátnej pomoci, budú zohrávať dôležitú úlohu pri podpore Únie v oblasti plnenia cieľov Európskej zelenej dohody. V oznámení o Európskej zelenej dohode sa konkrétne stanovuje, že pravidlá štátnej pomoci sa zrevidujú tak, aby sa v nich prihliadalo na tieto ciele politiky, podporoval nákladovo efektívny a spravodlivý prechod na klimatickú neutralitu a umožňovalo postupné ukončenie využívania fosílnych palív, a to najmä tých, ktoré sú najviac znečisťujúce, a zároveň sa nimi zabezpečovali rovnaké podmienky na vnútornom trhu. Výsledkom uvedenej revízie sú tieto usmernenia.

¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Európsky ekologický dohovor [COM(2019) 640 final].

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov [COM(2020) 562 final].

³ [Odkaz na predpis sa vloží po prijatí spoluzákonodarcami].

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>.

⁵ [Odkaz sa vloží po prijatí balíka kolégiom].

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0098&from=EN>.

5. S cieľom zabrániť tomu, aby štátna pomoc narúšala alebo ohrozovala hospodársku súťaž na vnútornom trhu a ovplyvňovala obchod medzi členskými štátmi, sa v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie stanovuje zásada, že štátna pomoc je zakázaná. V určitých prípadoch však takáto pomoc môže byť zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 2 a 3 zmluvy.
6. Členské štáty musia notifikovať štátnu pomoc podľa článku 108 ods. 3 zmluvy okrem opatrení, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v nariadení o skupinových výnimkách prijatých Komisiou podľa článku 1 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1588⁷.
7. V týchto usmerneniach sa stanovuje postup, na základe ktorého Komisia posúdi zlučiteľnosť ochrany životného prostredia vrátane ochrany klímy a opatrení pomoci týkajúcich sa energetiky, na ktoré sa vzťahuje táto notifikačná povinnosť, s článkom 107 ods. 3 písm. c) zmluvy. Každý odkaz na „ochranu životného prostredia“ v týchto usmerneniach by sa mal chápať ako odkaz na ochranu životného prostredia vrátane ochrany klímy.
8. Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy možno opatrenie pomoci vyhlásiť za zlučiteľné s vnútorným trhom za predpokladu, že sú splnené dve podmienky, jedna pozitívna a jedna negatívna. Pozitívnu podmienkou je to, že pomoc musí umožňovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti. Negatívnu podmienkou je to, že pomoc nesmie nepriaznivo ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
9. Zatiaľ čo sa všeobecne uznáva, že konkurenčné trhy zväčša prinášajú efektívne výsledky z hľadiska cien, produkcie a využívania zdrojov, štátny zásah môže byť nevyhnutný na umožnenie rozvoja určitých hospodárskych činností, ktoré by sa bez pomoci vôbec nerozvíjali, prípadne nerozvíjali rovnakým tempom alebo za rovnakých podmienok. Zásah teda prispieva k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu.
10. V súvislosti s ochranou životného prostredia znamenajú environmentálne externality, informačné nedostatky a koordinačné zlyhania, že účastníci trhu nemusia pri prijímaní spotrebných, investičných a výrobných rozhodnutí ani pri vykonaní regulačných zásahov v plnej miere zohľadniť náklady a prínosy hospodárskej činnosti. Tieto zlyhania trhu, t. j. situácie, keď je nepravdepodobné, že by trhy priniesli efektívne výsledky, ak by boli odkázané samy na seba, nemusia nevyhnutne viesť k dosahovaniu optimálneho blahobytu spotrebiteľov a celej spoločnosti, čo má bez štátnej podpory za následok nedostatočné úrovne ochrany životného prostredia pri vykonávaných hospodárskych činnostiach.

2. ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV

2.1 Rozsah uplatňovania

11. Tieto usmernenia sa uplatňujú na štátnu pomoc poskytovanú na umožnenie rozvoja hospodárskych činností tak, aby sa zlepšovala ochrana životného prostredia, ako aj činností v odvetví energetiky, na ktoré sa vzťahuje zmluva, pokiaľ sú opatrenia pomoci

⁷ Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1588 z 13. júla 2015 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 1).

uvedené v oddiele 2.2 týchto usmernení. Uplatňujú sa teda aj na tie odvetvia, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá Únie v oblasti štátnej pomoci, ak sa v týchto osobitných pravidlách Únie nestanovuje inak alebo ak neobsahujú ustanovenia o pomoci v oblasti ochrany životného prostredia alebo pomoci v odvetví energetiky, ktoré sa uplatňujú na to isté opatrenie, pričom v takom prípade majú prednosť odvetvové pravidlá. Tieto usmernenia majú prednosť pred bodom 17 písm. b) usmernení o letectve⁸, pokiaľ ide o opatrenia pomoci v oblasti životného prostredia v prospech veľkých letísk s ročným objemom viac než 5 miliónov cestujúcich, pričom budúce zmeny uvedených usmernení tým nie sú dotknuté.

12. Tieto usmernenia sa neuplatňujú na:

- a) projektovanie a výrobu výrobkov, strojov alebo dopravných prostriedkov šetrných k životnému prostrediu s cieľom umožniť prevádzku s menším množstvom prírodných zdrojov, ani na opatrenia prijaté v elektrárňach alebo iných výrobných jednotkách s cieľom zlepšiť bezpečnosť alebo hygienu⁹;
- b) štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie, ktorá sa riadi pravidlami stanovenými v oznámení Komisie o rámci pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie¹⁰;
- c) štátnu pomoc na zlepšenie biodiverzity, na ktorú sa vzťahujú iné pravidlá štátnej pomoci (konkrétne pravidlá o poskytovaní služieb všeobecného hospodárskeho záujmu¹¹, pravidlá štátnej pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva¹², prípadne v odvetviach prvovýroby rybárstva a akvakultúry¹³);
- d) štátnu pomoc v oblasti jadrovej energie.

13. Pomoc v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa nesmie poskytovať podnikom v ťažkostiach, ako je to vymedzené v usmerneniach Komisie o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach¹⁴.

14. Pri posudzovaní pomoci poskytnutej podniku, voči ktorému sa nárokuje vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola pomoc

⁸ Oznámenie Komisie s názvom Usmernenia o štátnej pomoci pre letiská a letecké spoločnosti (Ú. v. EÚ C 99, 4.4.2014, s. 3).

⁹ Pomoc v oblasti životného prostredia má vo všeobecnosti menej rušivý účinok a je efektívnejšia, ak sa poskytuje spotrebiteľom/používateľom výrobkov šetrných k životnému prostrediu namiesto pestovateľov/výrobcov takýchto výrobkov. Tým nie je dotknutá možnosť členských štátov poskytnúť pomoc v oblasti životného prostredia podnikom na zlepšenie úrovne ochrany životného prostredia pri ich výrobných činnostiach.

¹⁰ Oznámenie Komisie s názvom Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (Ú. v. EÚ C 198, 27.6.2014, s. 1).

¹¹ Oznámenie Komisie s názvom Rámec Európskej únie pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 15).

¹² Usmernenia Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020 (Ú. v. EÚ C 204, 1.7.2014, s. 1).

¹³ Oznámenie Komisie s názvom Usmernenia k preskúmaniu štátnej pomoci pre odvetvie rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ C 217, 2.7.2015, s. 1).

¹⁴ Oznámenie Komisie s názvom Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 249, 31.7.2014, s. 1).

označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom, Komisia zohľadní výšku pomoci, ktorá sa ešte má vymôcť¹⁵.

2.2 Opatrenia pomoci, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia

15. Komisia určila viacero kategórií opatrení v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, pri ktorých môže byť štátna pomoc za určitých podmienok zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy:
- a) pomoc v oblasti znižovania a odstraňovania emisií skleníkových plynov, a to aj prostredníctvom podpory energie z obnoviteľných zdrojov;
 - b) pomoc v oblasti zlepšovania energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov;
 - c) pomoc v oblasti nákupu a lízingu ekologických dopravných prostriedkov (pre leteckú, cestnú, železničnú, vnútrozemskú vodnú a námornú a pobrežnú osobnú aj nákladnú dopravu), pomoc v oblasti dodatočných úprav dopravných prostriedkov, po vykonaní ktorých sa môžu považovať za ekologické dopravné prostriedky, a pomoc v oblasti ekologických servisných zariadení;
 - d) pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc pre dopravné prostriedky s nulovými emisiami a ekologické dopravné prostriedky;
 - e) pomoc v oblasti efektívnosti využívania zdrojov a podpory prechodu na obehové hospodárstvo;
 - f) pomoc v oblasti prevencie alebo znižovania znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov;
 - g) pomoc v oblasti rekultivácie znečistených plôch, obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov alebo ochrany či navrátenia biodiverzity, ako aj riešení blízkych prírode týkajúcich sa adaptácie na zmenu klímy;
 - h) pomoc vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov;
 - i) pomoc v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny;
 - j) pomoc v oblasti energetickej infraštruktúry;
 - k) pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom a chladom;
 - l) pomoc v podobe zníženia poplatkov za elektrinu pre energeticky náročných používateľov;
 - m) pomoc v oblasti zatvárania uhoľných elektrární, elektrární na rašelinu a bridlicovú ropu;

¹⁵ Pozri rozsudok Všeobecného súdu z 13. septembra 1995, TWD/Komisia, spojené veci T-244/93 a T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, bod 56. Pozri aj oznámenie Komisie o vymáhaní neoprávnenej a nezlučiteľnej štátnej pomoci (C/2019/5396) (Ú. v. EÚ C 247, 23.7.2019. s. 1).

- n) pomoc v oblasti štúdií alebo poradenských služieb týkajúcich sa problematiky ochrany životného prostredia a energetiky.

2.3 Štruktúra usmernení

16. V kapitole 3 sa stanovujú kritériá zlučiteľnosti, ktoré sa všeobecne uplatňujú na rôzne kategórie pomoci uvedené v týchto usmerneniach. Oddiel 3.2.1.3.1 o kumulácii sa uplatňuje na všetky kategórie pomoci uvedené v týchto usmerneniach. V kapitole 4 sa stanovujú konkrétne kritériá zlučiteľnosti, ktoré sa uplatňujú na opatrenia pomoci uvedené v jednotlivých oddieloch tejto kapitoly. Kritériá zlučiteľnosti uvedené v kapitole 3 sa uplatňujú vtedy, ak sa v špecifických oddieloch kapitoly 4 nestanovujú konkrétnejšie ustanovenia.
17. Ak nie je uvedené inak, podmienky stanovené v týchto usmerneniach sa uplatňujú na schémy pomoci a individuálnu pomoc bez ohľadu na to, či vychádzajú zo schémy pomoci, alebo sa poskytujú *ad hoc*.

2.4 Vymedzenie pojmov

18. Na účely týchto usmernení sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
1. „pomoc *ad hoc*“ je pomoc, ktorá sa neposkytuje na základe schémy pomoci;
 2. „intenzita pomoci“ je brutto výška pomoci vyjadrená ako percentuálny podiel oprávnených nákladov. Všetky použité číselné údaje sa musia uviesť pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov. Ak je pomoc poskytnutá v inej forme než vo forme grantu, výška pomoci sa rovná ekvivalentu hrubého grantu pomoci. Pomoc splatná v niekoľkých splátkach sa musí vypočítať v hodnote v čase poskytnutia. Úrokovou sadzbou, ktorá sa musí použiť na výpočet diskontovanej hodnoty a na výpočet výšky pomoci pri zvýhodnenom úvere, je referenčná sadzba platná v čase poskytnutia grantu. Intenzita pomoci sa vypočítava pre každého príjemcu;
 3. „podporované oblasti“ sú oblasti označené v čase poskytnutia pomoci v schválenej mape regionálnej pomoci v rámci uplatňovania článku 107 ods. 3 písm. a) a c) zmluvy;
 4. „vyrovnávanie“ v prípade elektriny je vyrovnávanie v zmysle článku 2 bodu 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943¹⁶;
 5. „subjekt zúčtovania“ je subjekt zúčtovania v zmysle článku 2 bodu 14 nariadenia (EÚ) 2019/943;
 6. „biodiverzita“ je biodiverzita v zmysle článku 2 bodu 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852¹⁷;

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54).

7. „biopalivá“ sú biopalivá v zmysle článku 2 bodu 33 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2018/2001/EÚ¹⁸;
8. „bioplyn“ je bioplyn v zmysle článku 2 bodu 28 smernice 2018/2001/EÚ;
9. „biokvapaliny“ sú biokvapaliny v zmysle článku 2 bodu 32 smernice 2018/2001/EÚ;
10. „biomasa“ je biologicky rozložiteľná časť výrobkov, odpadu a zvyškov biologického pôvodu v zmysle článku 2 bodu 24 smernice 2018/2001/EÚ;
11. „palivá z biomasy“ sú palivá z biomasy v zmysle článku 2 bodu 27 smernice 2018/2001/EÚ;
12. „kapacitný mechanizmus“ je opatrenie na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny podľa vymedzenia v nariadení (EÚ) 2019/943;
13. „zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého“ alebo „CCS“ je súbor technológií, ktoré zachytávajú oxid uhličitý (CO₂) emitovaný z priemyselných zariadení využívajúcich fosílnu palivá alebo biomasu vrátane elektrární a zariadení na energetické zhodnocovanie odpadu [alebo ho zachytávajú priamo z okolitého ovzdušia], prepravujú CO₂ do úložiska a vtlačajú ho do vhodných podzemných geologických formácií na účely trvalého uloženia CO₂;
14. „zachytávanie a využívanie oxidu uhličitého“ alebo „CCU“ je súbor technológií, ktoré zachytávajú CO₂ emitovaný z priemyselných zariadení využívajúcich fosílnu palivá alebo biomasu vrátane elektrární a zariadení na energetické zhodnocovanie odpadu [alebo ho zachytávajú priamo z okolitého ovzdušia] a prepravujú ho na odberné miesto alebo miesto využitia CO₂;
15. „ekvivalent CO₂“ je parametrická jednotka používaná na porovnanie emisií z rôznych skleníkových plynov na základe ich potenciálu globálneho otepľovania¹⁹ tak, že sa množstvá iných plynov konvertujú na ekvivalentné množstvo oxidu uhličitého s rovnakým potenciálom globálneho otepľovania;
16. „odstraňovanie CO₂“ sú antropogénne činnosti odstraňovania CO₂ z atmosféry a jeho trvalého uskladňovania v geologických vrstvách, zemi, oceáne alebo vo výrobkoch. Patrí k nemu existujúce a potenciálne antropogénne zlepšovanie biologických alebo geochemických záchytoch a priame zachytávanie zo vzduchu a uskladňovanie, nie však prirodzené využívanie CO₂, ktoré priamo nezapríčiňujú ľudské činnosti;
17. „schéma certifikátov“ alebo „schéma povinnosti dodávateľa“ je schéma, v rámci ktorej sa vytvára hodnota za dodávanie tovaru alebo poskytovanie služieb

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

¹⁹ Ako sa vymedzuje v najnovšej hodnotiacej správe Medzivládneho panelu o zmene klímy.

prostredníctvom certifikovania takéhoto tovaru alebo takýchto služieb a ukladaním povinnosti dodávateľom alebo spotrebiteľom kupovať certifikáty;

18. „ekologické zariadenie pozemnej obsluhy“ je zariadenie používané pri poskytovaní služieb v leteckej doprave, ktoré má nulové priame (výfukové) emisie CO₂;
19. „ekologické zariadenie terminálu“ je zariadenie vrátane intermodálnych nákladových jednotiek používané na nakladanie, vykladanie a prekládku tovaru, ako aj na prevoz nákladu v oblasti terminálu, ktoré má nulové priame (výfukové) emisie CO₂;
20. „ekologický dopravný prostriedok“ je:
 - a) cestné vozidlo kategórie M1, M2 alebo N1 vyhovujúce vymedzeniu „ekologického vozidla“ v zmysle článku 4 bodu 4 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1161²⁰;
 - b) cestné vozidlo kategórie M3, N2 alebo N3 vyhovujúce týmto vymedzeniam:
 - do 31. decembra 2025 v prípade vozidiel uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242²¹: vymedzenie „ťažkého úžitkového vozidla s nízkymi emisiami“ v zmysle článku 3 bodu 12 uvedeného nariadenia,
 - do 31. decembra 2025 v prípade vozidiel neuvedených v nariadení 2019/1242: vymedzenie „ekologického vozidla“ v zmysle článku 4 bodu 4 písm. b) smernice (EÚ) 2019/1161,
 - od 1. januára 2026: vymedzenie „ťažkého úžitkového vozidla s nulovými emisiami“ v zmysle článku 4 bodu 5 smernice (EÚ) 2019/1161;
 - c) vozidlo kategórie L (dvojkoľosové alebo trojkoľosové vozidlo alebo štvorkolka) s výfukovými emisiami CO₂ na úrovni 0 g ekvivalentu CO₂/km vypočítanými na základe skúšky emisií stanovenej v článku 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 168/2013²²;
 - d) plavidlo vnútrozemskej osobnej alebo nákladnej dopravy s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂; alebo do 31. decembra 2025;

²⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1161 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica 2009/33/ES o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidiel cestnej dopravy (Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 116).

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242 z 20. júna 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové ťažké úžitkové vozidlá a menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009 a (EÚ) 2018/956 a smernica Rady 96/53/ES (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 202).

²² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 168/2013 z 15. januára 2013 o schvaľovaní a dohľade nad trhom dvoj- alebo trojkoľosových vozidiel a štvorkoliek (Ú. v. EÚ L 60, 2.3.2013, s. 52).

- i) plavidlo vnútrozemskej nákladnej dopravy s priamymi (výfukovými) emisiami CO₂ na tonokilometer (v g CO₂/tkm) vypočítanými (alebo odhadovanými v prípade nových plavidiel) pomocou indexu prevádzkovej energetickej účinnosti²³ na úrovni o 50 % nižšej, ako je priemerná referenčná hodnota emisií CO₂ stanovená pre ťažké úžitkové vozidlá (vozidlá v podskupine 5-LH) v súlade s článkom 11 nariadenia 2019/1242;
 - ii) plavidlo vnútrozemskej osobnej dopravy s hybridným alebo dvojpalivovým motorom využívajúcim pri bežnej prevádzke aspoň 50 % energie z palív alebo z dobíjateľného zdroja energie s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂;
- e) plavidlo námornej a pobrežnej osobnej alebo nákladnej dopravy, plavidlo nevyhnutné na prevádzku prístavov alebo pomocné činnosti s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂; alebo do 31. decembra 2025:
- i) plavidlo s hybridným alebo dvojpalivovým motorom využívajúcim pri bežnej prevádzke na mori alebo v prístavoch aspoň 25 % energie z palív alebo z dobíjateľného zdroja energie s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂;
 - ii) plavidlo, ktoré dosiahlo hodnotu indexu energetickej účinnosti konštrukčného riešenia (EEDI) o 10 % nižšiu, ako sú požadované hodnoty EEDI platné od 1. apríla 2022²⁴, a využíva palivá s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂ alebo palivá z obnoviteľných zdrojov;
- f) plavidlo námornej a pobrežnej nákladnej dopravy, ktoré sa využíva výlučne na prevádzku v rámci pobrežnej a príbrežnej námornej dopravy a je skonštruované tak, aby umožňovalo prechod na iný druh prepravy nákladu v súčasnosti prepravovaného po zemi na more, s priamymi (výfukovými) emisiami CO₂ vypočítanými pomocou indexu energetickej účinnosti konštrukčného riešenia (EEDI) Medzinárodnej námornej organizácie²⁵ na úrovni o 50 % nižšej ako hodnota priemerných referenčných emisií CO₂ stanovená pre ťažké úžitkové vozidlá (vozidlá v podskupine 5-LH) v súlade s článkom 11 nariadenia 2019/1242;

²³ Index prevádzkovej energetickej účinnosti je vymedzený ako pomer hmotnosti emisií CO₂ na jednotku prepravnej činnosti. Je to reprezentatívna hodnota energetickej účinnosti prevádzky lode za stále obdobie, ktorá predstavuje celkový obchodný model plavidla. Usmernenie na výpočet tohto indexu sa nachádza v dokumente Medzinárodnej námornej organizácie MEPC.1/Circ. 684.

²⁴ Požadované hodnoty EEDI schválené Výborom Medzinárodnej námornej organizácie pre ochranu morského prostredia na jeho 75. zasadnutí. Plavidlá, ktoré patria k druhom lodí uvedeným v pravidle 2 z prílohy VI k dohovoru MARPOL, ale nepovažujú sa podľa neho za nové lode, môžu predložiť dosiahnutú hodnotu EEDI, ktorá bola dobrovoľne vypočítaná v súlade s kapitolou 4 prílohy VI k dohovoru MARPOL, a dať si tento výpočet overiť v súlade s kapitolou 2 prílohy VI k dohovoru MARPOL.

²⁵ Index energetickej účinnosti konštrukčného riešenia:
<http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>.

- g) železničné koľajové vozidlo s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂; prípadne železničné koľajové vozidlo s nulovými priamymi výfukovými emisiami CO₂, ak sa používa na koľaji s potrebnou infraštruktúrou a ak používa konvenčný motor v prípade nedostupnosti takejto infraštruktúry (elektrodieselové);
 - h) lietadlo s certifikovanou metrickou hodnotou presahujúcou aspoň o 10 % najnovšie emisné normy Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ďalej len „ICAO“) v oblasti ochrany životného prostredia, ktoré sa uvádzajú v prílohe 16 k Chicagskemu dohovoru²⁶, vrátane metrických hodnôt CO₂ pre lietadlo „nového typu“, ktoré sa uvádzajú v článku 9 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/1139²⁷; alebo alternatívne, ak nahrádza lietadlo, ktoré už presahuje najnovšie hlukové a emisné normy organizácie ICAO v oblasti ochrany životného prostredia pre lietadlo „nového typu“, ktoré sa uvádzajú v prílohe 16 k Chicagskemu dohovoru a v článku 9 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/1139, lietadlo, ktoré dosahuje v porovnaní s lietadlom, ktoré nahrádza, aspoň o 10 % lepšiu úroveň ochrany životného prostredia;
21. „ekologické servisné zariadenia“ sú ekologické zariadenia terminálu a ekologické zariadenia pozemnej obsluhy;
 22. „kogenerácia“ alebo kombinovaná výroba elektriny a tepla je kombinovaná výroba v zmysle článku 2 bodu 30 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2012/27²⁸;
 23. „znečistená plocha“ je plocha, na ktorej je potvrdená prítomnosť materiálov a látok v dôsledku ľudského zásahu na takej úrovni, že predstavuje výrazné riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie vzhľadom na súčasné a schválené budúce využitie pozemku;
 24. „ukážkový projekt“ je projekt ukazujúci technológiu ako prvú svojho druhu v Únii a predstavujúci významnú inováciu, ktorá výrazne prekračuje rámec komerčného stavu technológií;
 25. „digitalizácia“ je prijímanie technológií vykonávaných elektronickými zariadeniami a/alebo systémami, ktoré umožňujú zvýšiť funkčnosť výroby, zavádzať online služby, modernizovať procesy alebo prechádzať na obchodné modely založené na vynechaní sprostredkovateľského článku vo výrobe tovaru a poskytovaní služieb, čo v konečnom dôsledku vedie k transformačnému vplyvu;

²⁶ Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve podpísaný v Chicagu 7. decembra 1944.

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91.

²⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 z 11. decembra 2018.

26. „zneškodňovanie“ je zneškodňovanie v zmysle článku 3 bodu 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES²⁹;
27. „prevádzkovateľ distribučnej sústavy“ je prevádzkovateľ distribučnej sústavy v zmysle článku 2 bodu 29 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944;
28. „centralizované zásobovanie teplom“ alebo „centralizované zásobovanie chladom“ je centralizované zásobovanie teplom alebo centralizované zásobovanie chladom v zmysle článku 2 bodu 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2010/31;
29. „systémy diaľkového vykurovania a chladenia“ pozostávajú zo zariadení na výrobu tepla (teplárenské a chladiárenské zariadenia) a siete uskladňovania a distribúcie tepla a chladu (primárna, čiže prenosová, a sekundárna potrubná sieť na dodávky tepla odberateľom). Odkaz na centralizované zásobovanie teplom sa má vykladať ako odkaz na systémy diaľkového vykurovania a/alebo chladenia v závislosti od toho, či sa v sieťach dodáva teplo alebo chladenie spoločne alebo osobitne;
30. „ekologické inovácie“ sú všetky formy inovačných činností vrátane nových výrobných procesov, nových výrobkov alebo služieb a nových metód riadenia a podnikania, ktorých výsledkom alebo cieľom je podstatné zlepšenie ochrany životného prostredia a významné zníženie vplyvov znečistenia na životné prostredie. Na účely tohto vymedzenia pojmov sa za inovácie nepovažujú:
- a) činnosti, ktorých výsledkom sú len menšie zmeny alebo zlepšenia v oblasti ochrany životného prostredia;
 - b) nárast výrobných kapacít alebo kapacít služieb pridaním výrobných alebo logistických systémov, ktoré sa veľmi podobajú už používaným;
 - c) zmeny podnikateľskej praxe, organizácie pracoviska alebo vonkajších vzťahov, ktoré vychádzajú z organizačných metód už zaužívaných v podniku;
 - d) zmeny stratégie riadenia;
 - e) zlúčenia podnikov a akvizície;
 - f) pozastavenie používania procesu;
 - g) jednoduchá náhrada alebo rozšírenie kapitálu;
 - h) zmeny vyplývajúce iba zo zmien v cenách výrobných faktorov, úprav, pravidelných sezónnych a iných cyklických zmien;

²⁹

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

- i) obchodovanie s novými alebo výrazne lepšími výrobkami;
31. „ekosystém“ je ekosystém v zmysle článku 2 bodu 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852;
32. „energetická efektívnosť“ je pomer medzi výstupom výkonu, služby, tovaru alebo energie a energetickým vstupom;
33. „energeticky účinné centralizované zásobovanie teplom a chladom“ je centralizované zásobovanie teplom a chladom v zmysle článku 2 bodu 41 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ, ako sa uvádza v článku 2 bode 20 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2018/2001/EÚ³⁰;
34. „energia z obnoviteľných zdrojov“ je v zmysle článku 2 bodu 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001³¹ energia vyrobená v zariadeniach, v ktorých sa využívajú len obnoviteľné zdroje energie, ako aj, pokiaľ ide o výhrevnosť, tá časť energie, ktorá sa vyrába z obnoviteľných zdrojov energie v hybridných zariadeniach, ktoré využívajú aj tradičné zdroje energie. Patrí sem aj elektrická energia z obnoviteľných zdrojov, ktorá sa používa na napĺňanie skladovacích systémov pripojených k vlastnému zariadeniu (inštalovanému spoločne alebo ako doplnok k zariadeniam výroby energie z obnoviteľných zdrojov), okrem elektrickej energie, ktorá sa získava ako výsledok uskladnenia v systémoch;
35. „energetická infraštruktúra“ je každé fyzické vybavenie alebo zariadenie, ktoré sa nachádza v Únii alebo spája Úniu s jednou alebo s viacerými tretími krajinami a patrí do týchto kategórií:
- a) pokiaľ ide o elektrinu:
- i) prenosové a distribučné sústavy, pričom pod pojmom „prenosové“ sa myslí preprava elektriny v prepojenej sústave veľmi vysokého napätia a vysokého napätia s cieľom jej dodania koncovým odberateľom alebo distribútorom, pričom sem nepatria dodávky, a pod pojmom „distribučné“ sa myslí preprava elektriny v distribučných sústavách vysokého napätia, stredného napätia a nízkeho napätia s cieľom jej dodania odberateľom, pričom sem nepatria dodávky;
- ii) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku systémov uvedených v bode i) vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov všetkých napäťových úrovní a rozvodní;

³⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 z 11. decembra 2018.

³¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

- iii) plne integrované prvky sústavy, čiže plne integrované prvky sústavy v zmysle článku 2 bodu 51 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944³²;
 - iv) inteligentné elektrizačné sústavy, čiže systémy a prvky, ktoré prostredníctvom prevádzkových digitálnych platforiem, kontrolných systémov a snímacích technológií na prenosovej aj distribučnej úrovni integrujú informačné a komunikačné technológie, ktoré sa zameriavajú na efektívnejšiu a inteligentnejšiu prenosovú a distribučnú elektrizačnú sústavu a na zvýšenie kapacity na integráciu nových foriem výroby, uskladňovania a spotreby a ktoré umožňujú nové obchodné modely a trhové štruktúry;
 - v) elektrizačné sústavy na mori, čiže každé vybavenie alebo zariadenie elektrizačnej prenosovej alebo distribučnej infraštruktúry, ako sa vymedzuje v bode i), s dvojakou funkciou: prepojenie a prenos alebo distribúcia elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori z lokalít výroby elektriny na mori do jednej dvoch alebo viacerých krajín. Takisto každé príslušné vybavenie alebo zariadenie na mori nevyhnutné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov a potrebné rozvodne, ak zároveň zabezpečujú interoperabilitu technológií a okrem iného aj kompatibilitu na rozhraní rôznych technológií;
- b) pokiaľ ide o plyn:
- i) plynovody na prepravu a distribúciu zemného plynu, bioplynu a obnoviteľných plynov nebiologického pôvodu, ktoré tvoria súčasť sústavy, s výnimkou vysokotlakových plynovodov používaných na prívod zemného plynu;
 - ii) podzemné zásobníky napojené na vysokotlakové plynovody uvedené v bode i);
 - iii) zariadenia určené na príjem, uskladnenie a spätné splyňovanie alebo dekompresiu skvapalneného zemného plynu (ďalej len „LNG“) alebo stlačeného zemného plynu (ďalej len „CNG“);
 - iv) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku systému alebo na umožnenie dvojsmernej kapacity vrátane kompresorových staníc;
 - v) inteligentné plynárenské siete, čiže všetko toto vybavenie alebo všetky tieto zariadenia, ktorých cieľom je umožniť a uľahčiť začlenenie obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov (vrátane biometánu alebo vodíka) do sústavy: digitálne systémy a prvky integrujúce informačné a komunikačné technológie, kontrolné systémy a snímacie technológie

³²

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

s cieľom umožniť interaktívne a inteligentné monitorovanie, meranie, kontrolu kvality a riadenie výroby, prepravy, distribúcie a spotreby plynu v plynárenskej sieti. Inteligentné siete môžu okrem toho zahŕňať aj vybavenie umožňujúce spätné toky z distribučnej úrovne na prenosovú úroveň a súvisiacu potrebnú modernizáciu existujúcej siete;

c) pokiaľ ide o vodík:

- i) potrubia na prepravu vodíka, tvorené najmä vysokotlakovými vodíkovými potrubiami, ako aj potrubia na distribúciu vodíka, tvorené najmä potrubiami na miestnu distribúciu vodíka, ktoré umožňujú prístup viacerým používateľom sústavy na transparentnom a nediskriminačnom základe;
- ii) podzemné zásobníky, ktoré sú napojené na vysokotlakové potrubia na prepravu alebo distribúciu vodíka uvedené v bode i);
- iii) zariadenia na nasadzovanie, príjem, skladovanie a spätné splyňovanie alebo dekompresiu vodíka alebo vodíka, ktorý je súčasťou iných chemických látok s cieľom vtlačiť vodík do siete;
- iv) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku vodíkoveho systému alebo na umožnenie dvojsmernej kapacity vrátane kompresorových staníc.

Ktorékoľvek zo zariadení uvedených v bodoch i), ii), iii) a iv) môže byť novovybudovaným zariadením alebo zariadením prerobeným zo zariadenia na zemný plyn na zariadenie na vodík (má zmenený účel použitia), prípadne kombináciou oboch.

Zariadenia uvedené v bodoch i), ii), iii) a iv), ku ktorým má prístup tretia strana, sa považujú za energetickú infraštruktúru.

d) pokiaľ ide o oxid uhličitý:

- i) potrubia okrem potrubí ťažobnej siete používané na prepravu oxidu uhličitého z viac ako jedného zdroja, teda z priemyselných zariadení (vrátane elektrární), ktoré vyrábajú oxid uhličitý spaľovaním alebo inými chemickými reakciami zahŕňajúcimi fosílne alebo nefosílne zlúčeniny obsahujúce uhlík, na účel trvalého geologického uloženia oxidu uhličitého podľa článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES³³, na účel použitia oxidu uhličitého ako suroviny alebo na účel zvýšenia výnosov z biologických procesov;

³³

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114).

- ii) zariadenia na skvapalňovanie a dočasné uloženie oxidu uhličitého so zreteľom na jeho ďalšiu prepravu;
- iii) infraštruktúra v rámci geologickej formácie používaná na trvalé geologické uloženie oxidu uhličitého podľa článku 3 smernice 2009/31/ES a súvisiace povrchové a vtláčacie zariadenia;
- iv) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na náležitú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku daného systému vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov.

Zariadenia uvedené v bodoch i), ii), iii) a iv), ku ktorým má prístup tretia strana, sa považujú za energetickú infraštruktúru.

- e) infraštruktúra používaná na prenos alebo distribúciu tepla/pary/chladu od viacerých výrobcov/používateľov, ktorej podstatou je využívanie bezuhlíkového/nízkouhlíkového tepla/pary alebo odpadového tepla z priemyselného využitia;
- f) projekty spoločného záujmu alebo projekty vo vzájomnom záujme podľa vymedzenia v článku 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 a v článku 170 ZFEÚ³⁴.
- g) ostatné kategórie infraštruktúry, pokiaľ ide o infraštruktúru, ktorá umožňuje fyzické alebo bezdrôtové pripojenie bezuhlíkových/nízkouhlíkových výrobcov a používateľov energie z viacerých prístupových a výstupných bodov prístupných tretím stranám, ktoré nepatria k podnikom vlastniacim alebo riadiacim infraštruktúru;

Zariadenia uvedené v písmenách a) až g), ktoré sú vybudované pre jedného používateľa alebo malú skupinu používateľov identifikovaných *ex ante* a sú prispôbované ich potrebám („špecializovaná infraštruktúra“), sa nepovažujú za energetickú infraštruktúru.

- 36. „energetická hospodárnosť“ je energetická hospodárnosť budovy v zmysle článku 2 bodu 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ³⁵;
- 37. „úspory energie“ sú úspory energie v zmysle článku 2 bodu 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ³⁶;

³⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39).

³⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13).

³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti, ktorou sa menia smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).

38. „ochrana životného prostredia“ je každé opatrenie určené na nápravu alebo prevenciu znečistenia, prípadne iných škôd vyplývajúcich z ľudskej činnosti, pokiaľ ide o fyzické okolie alebo o prírodné zdroje, ako aj na zmiernenie zmeny klímy, s cieľom znížiť riziko vzniku takejto škody, chrániť a navrátiť biodiverzitu alebo efektívnejšie využívať prírodné zdroje vrátane opatrení na úsporu energie a využívanie obnoviteľných zdrojov energie, ako aj ďalších techník na znižovanie emisií skleníkových plynov a ďalších znečisťujúcich látok, a prejsť na modely obehového hospodárstva s cieľom znížiť využívanie pôvodných látok a zvýšiť efektívnosť. Takisto sem patria opatrenia na posilnenie adaptívnej kapacity a minimalizovanie zraniteľnosti voči vplyvom zmeny klímy;
39. „environmentálna daň“ je daň, ktorej osobitný daňový základ má jednoznačne negatívny vplyv na životné prostredie, prípadne ktorej cieľom je zdaňovať určité činnosti, tovar alebo služby tak, aby sa do ich ceny mohli zahrnúť environmentálne náklady alebo tak, aby sa výrobcovia a spotrebitelia sústredovali skôr na také činnosti, ktoré viac rešpektujú životné prostredie;
40. „primeranosť zdrojov“ je stupeň vyrobenej kapacity, ktorá sa považuje za primeranú na splnenie úrovne dopytu v členskom štáte v akomkoľvek danom období na základe použitia obvyklého štatistického ukazovateľa používaného organizáciami, ktoré inštitúcie Únie považujú za organizácie zohrávajúce zásadnú úlohu pri vytváraní jednotného trhu s elektrinou, ako je napríklad Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E);
41. „výrobca“ je podnik, ktorý vyrába elektrickú energiu na obchodné účely;
42. „vysokoúčinná kombinovaná výroba“ je vysokoúčinná kombinovaná výroba v zmysle článku 2 bodu 34 smernice 2012/27/EÚ;
43. „odchýlky“ sú rozdiely medzi výrobou, spotrebou a obchodnými transakciami subjektu zúčtovania v rámci daného obdobia zúčtovania odchýlok;
44. „zúčtovanie odchýlok“ je mechanizmus finančného zúčtovania, ktorým sa majú späť získať náklady na vyrovnanie, ktoré sa vzťahujú na odchýlky subjektov zúčtovania;
45. „interval zúčtovania odchýlok“ je interval zúčtovania odchýlok v zmysle článku 2 bodu 15 nariadenia (EÚ) 2019/943;
46. „individuálna pomoc“ je pomoc *ad hoc* a pomoc poskytovaná na základe schémy pomoci, pre ktorú sa vyžaduje notifikácia;
47. „schéma prerušiteľnosti“ je opatrenie na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny navrhnuté tak, aby sa ním zabezpečovala stabilná frekvencia elektrizačnej sústavy alebo riešili krátkodobé problémy s bezpečnosťou dodávok, a to aj prerušovaním zaťaženia;
48. „riešenia inšpirované prírodou“ sú opatrenia na ochranu, udržateľné riadenie a navrátenie prirodzených alebo upravených ekosystémov, ktorými sa efektívne a prispôsobiteľne riešia spoločenské výzvy a zároveň zabezpečuje prínos k ľudskému blahobytu a prínosy pre biodiverzitu;

49. „siet'ová rezerva“ je opatrenie na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny navrhnuté tak, aby sa ním kompenzovala systémová a dlhodobá nedostatočnosť elektrizačnej prenosovej alebo distribučnej sústavy;
50. „znečisťujúca látka“ je znečisťujúca látka v zmysle článku 2 bodu 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852;
51. „znečisťovateľ“ je osoba, ktorá priamo alebo nepriamo poškodzuje životné prostredie alebo vytvára podmienky vedúce k takému poškodeniu³⁷;
52. „znečistenie“ je znečistenie v zmysle článku 3 ods. 2 smernice 2010/75/EÚ³⁸;
53. „zásada ‚znečisťovateľ platí‘“ je zásada, podľa ktorej by mal náklady na opatrenia na odstraňovanie znečistenia znášať znečisťovateľ, ktorý spôsobuje znečistenie;
54. „príprava na opätovné použitie“ je príprava na opätovné použitie v zmysle článku 3 bodu 16 smernice 2008/98/ES;
55. „infraštruktúra nabíjajúcich staníc“ je pevná alebo mobilná infraštruktúra, ktorá umožňuje dodávanie elektriny dopravným prostriedkom alebo ekologickým servisným zariadeniam;
56. „zhodnocovanie“ je zhodnocovanie v zmysle článku 3 bodu 15 smernice 2008/98/ES;
57. „recyklácia“ je recyklácia v zmysle článku 3 bodu 17 smernice 2008/98/ES;
58. „referenčný projekt“ je príklad bežného projektu v kategórii oprávnených príjemcov schémy pomoci;
59. „infraštruktúra čerpacích staníc“ je pevná alebo mobilná infraštruktúra, ktorá umožňuje dodávať ekologickým dopravným prostriedkom, dopravným prostriedkom s nulovými emisiami alebo ekologickým servisným zariadeniam alternatívne palivá uvedené v článkoch 5 a 6 smernice 2014/94/EÚ;
60. „obnova“ sú opatrenia riadenia zamerané na obnovenie úrovne fungovania ekosystému na znehodnotených plochách, ktorých cieľom je skôr obnovenie a priebežné poskytovanie ekosystémových služieb ako biodiverzity a integrity prirodzeného alebo poloprirodzeného referenčného ekosystému;
61. „rekultivácia“ je činnosť riadenia, ako napríklad odstránenie a detoxifikácia kontaminantov alebo prebytočných živín z pôdy a vody, ktorej cieľom je odstrániť zdroje znehodnocovania;

³⁷ Odporúčanie Rady z 3. marca 1975 týkajúce sa rozvrhu nákladov a činnosti verejnej správy v záležitostiach životného prostredia (Ú. v. ES L 194, 25.7.1975, s. 1).

³⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

62. „obnoviteľné zdroje energie“ je energia z obnoviteľných zdrojov alebo obnoviteľná energia v zmysle článku 2 bodu 1 smernice (EÚ) 2018/2001;
63. „plynné palivá v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu“ sú plynne palivá v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v zmysle článku 2 bodu 36 smernice (EÚ) 2018/2001;
64. „efektívnosť využívania zdrojov“ je znižovanie množstva vstupov potrebných na výrobu jednotky výkonu alebo nahrádzanie primárnych vstupov sekundárnymi;
65. „navrátenie“ je proces pomoci pri obnove ekosystému na účely ochrany biodiverzity a odolnosti ekosystému. Navrátenie ekosystémov obsahuje opatrenia na zlepšenie stavu ekosystému a opätovné vytvorenie alebo zavedenie ekosystému v prípade straty pôvodného stavu;
66. „opätovné použitie“ je opätovné použitie v zmysle článku 3 bodu 13 smernice 2008/98/ES;
67. „malý a stredný podnik“ (ďalej len „MSP“) je podnik, ktorý spĺňa podmienky stanovené v odporúčaní Komisie o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov³⁹;
68. „malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je podnik, ktorý nie je MSP a ktorého počet zamestnancov vypočítaný v súlade s článkami 3 až 6 prílohy I k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 651/2014⁴⁰ nepresahuje 499, ktorého ročný obrat nepresahuje 100 miliónov EUR, prípadne ktorého ročná súvaha nepresahuje 86 miliónov EUR. Viaceré subjekty sa budú považovať za jeden podnik za predpokladu splnenia niektorej z podmienok uvedených v článku 3 bode 3 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 651/2014;
69. „inteligentná pripravenosť“ je schopnosť budov alebo stavebných jednotiek prispôbiť svoju prevádzku potrebám používateľa vrátane optimalizácie energetickej hospodárnosti a celkovej energetickej hospodárnosti a prispôbiť svoju prevádzku signálom zo siete;
70. „štandardná zodpovednosť za vyrovnanie odchýlky“ je nediskriminačná zodpovednosť za vyrovnanie odchýlky v prípade technológií, pričom žiadny výrobca nie je vyňatý z tejto zodpovednosti, ako sa to stanovuje v článku 5 nariadenia (EÚ) 2019/943;
71. „začatie prác“ je prvý záväzok firmy (napríklad na objednávku zariadenia alebo začatie výstavby), na základe ktorého je investícia nezvratná. Kúpa pozemku a prípravné práce, ako napríklad získavanie povolení a uskutočňovanie predbežných štúdií uskutočniteľnosti, sa nepovažujú za začatie prác. V prípade

³⁹ Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁴⁰ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

prevzatia podniku znamená „začatie prác“ okamih nadobudnutia aktív priamo spojených s nadobudnutým podnikom;

72. „strategická rezerva“ je opatrenie na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny, v rámci ktorého sa kapacita výroby elektriny, napríklad reakcia na strane výroby, uskladňovania alebo spotreby, zachováva mimo trhu s elektrinou a nasadzuje len za osobitných okolností;
73. „celkové náklady na vlastníctvo“ sú celkové náklady na nákup a vlastníctvo vozidla počas celej jeho životnosti vrátane nákladov na nákup alebo lízing vozidla, nákladov na palivo, nákladov na údržbu a opravy, nákladov na poistenie, finančných nákladov a daní;
74. „prevádzkovateľ prenosovej sústavy“ je prevádzkovateľ prenosovej sústavy v zmysle článku 2 bodu 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944;
75. „dopravný prostriedok“ je ktorýkoľvek z týchto prostriedkov:
- a) cestné vozidlo kategórie M1, M2, N1, M3, N2, N3 alebo L;
 - b) plavidlo vnútrozemskej alebo námornej a pobrežnej osobnej alebo nákladnej dopravy;
 - c) železničné koľajové vozidlo alebo
 - d) lietadlo;
76. „spracovanie“ je spracovanie v zmysle článku 3 bodu 14 smernice 2008/98/ES;
77. „minimálna úroveň zdanenia v Únii“ je minimálna úroveň zdanenia ustanovená v právnych predpisoch Únie. V prípade energetických výrobkov a elektriny znamená minimálnu úroveň zdanenia stanovenú v prílohe I k smernici Rady 2003/96/ES⁴¹;
78. „norma Únie“ je:
- a) záväzná norma Únie, v ktorej sa stanovujú požadované úrovne ochrany životného prostredia, ktoré majú jednotlivé podniky dosiahnuť, okrem noriem alebo cieľov stanovených na úrovni Únie, ktoré sú záväzné pre členské štáty, nie však pre jednotlivé podniky;
 - b) povinnosť podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ⁴² využívať najlepšie dostupné techniky a zabezpečiť, aby úrovne emisií znečisťujúcich látok neboli vyššie ako v prípade úrovne emisií pri

⁴¹ Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51).

⁴² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

uplatňovaní najlepších dostupných techník; v prípadoch, keď úrovne emisií spojené s najlepšimi dostupnými technikami boli vymedzené vo vykonávacích aktoch prijatých v súlade so smernicou 2010/75/EÚ, sa tieto úrovne budú uplatňovať na účely týchto usmernení; ak budú tieto úrovne vyjadrené ako rozsah, uplatní sa limit, kde došlo k prvému dosiahnutiu najlepších dostupných techník;

79. „odpad“ je odpad v zmysle článku 3 bodu 1 smernice 2008/98/ES;

80. „dopravný prostriedok s nulovými emisiami“ je:

- a) vozidlo kategórie M1, M2 alebo N1 s nulovými výfukovými emisiami určenými v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2017/1151⁴³;
- b) vozidlo kategórie M3, N2 alebo N3 vyhovujúce vymedzeniu „ťažkého úžitkového vozidla s nulovými emisiami“ stanovenému v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242⁴⁴;
- c) vozidlo kategórie L v zmysle článku 4 nariadenia (EÚ) č. 168/2013 vrátane dvojkolesových alebo trojkolesových vozidiel alebo štvorkoliek s výfukovými emisiami CO₂ na úrovni 0 g ekvivalentu CO₂/km vypočítanými na základe skúšky emisií stanovenej v uvedenom nariadení;
- d) plavidlo vnútrozemskej alebo námornej a pobrežnej osobnej alebo nákladnej dopravy s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂;
- e) železničné koľajové vozidlo s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂;
- f) lietadlo s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂.

3. POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI PODEA ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVY

19. V týchto usmerneniach sa stanovujú kritériá zlučiteľnosti pre opatrenia pomoci v oblasti cieľov pre klímu, ochranu životného prostredia a energetiku podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ktoré podliehajú notifikačnej požiadavke podľa článku 108 ods. 3 zmluvy.
20. Na základe článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy môže Komisia považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom takú štátnu pomoc, ktorá má umožniť rozvoj určitých hospodárskych činností v rámci Únie (pozitívna podmienka), za predpokladu, že táto

⁴³ Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1151 z 1. júna 2017, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 o typovom schvaľovaní motorových vozidiel so zreteľom na emisie ľahkých osobných a úžitkových vozidiel (Euro 5 a Euro 6) a o prístupe k informáciám o opravách a údržbe vozidiel, ktorým sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/46/ES, nariadenie Komisie (ES) č. 692/2008 a nariadenie Komisie (EÚ) č. 1230/2012 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 692/2008 (Ú. v. EÚ L 175, 7.7.2017, s. 1).

⁴⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242 z 20. júna 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové ťažké úžitkové vozidlá a menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009 a (EÚ) 2018/956 a smernica Rady 96/53/ES (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 202).

podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom (negatívna podmienka).

21. V rámci pomoci uvedenej v bode 20 Komisia na základe analýzy týchto aspektov posúdi, či možno túto pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

a) Pokiaľ ide o prvú podmienku (pozitívnu), **pomoc v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky umožňuje rozvoj hospodárskej činnosti:**

- i) identifikácia hospodárskej činnosti, ktorú opatrenie umožňuje, a jej pozitívnych vplyvov na celú spoločnosť, prípadne jej významu pre konkrétne politiky Únie (pozri oddiel 3.1.1);
- ii) stimulačný účinok pomoci (pozri oddiel 3.1.2) a
- iii) neporušenie žiadneho relevantného ustanovenia právnych predpisov Únie (pozri oddiel 3.1.3).

b) Pokiaľ ide o druhú podmienku (negatívnu), **pomoc v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky nesmie neprípustne ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom:**

- i) potreba štátneho zásahu (pozri oddiel 3.2.1.1);
- ii) vhodnosť pomoci (pozri oddiel 3.2.1.2);
- iii) primeranosť pomoci (pomoc obmedzená na nevyhnutné minimum na dosiahnutie cieľa) vrátane kumulácie (pozri oddiel 3.2.1.3);
- iv) transparentnosť pomoci (pozri oddiel 3.2.1.4);
- v) zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom pomoci na hospodársku súťaž a obchod (pozri oddiel 3.2.2) a
- vi) zváženie pozitívnych a negatívnych vplyvov pomoci (pozri oddiel 3.3).

3.1 Pozitívna podmienka: pomoc musí umožňovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti

3.1.1 Identifikácia hospodárskej činnosti, ktorú opatrenie umožňuje, a jej pozitívnych vplyvov na celú spoločnosť, prípadne jej významu pre konkrétne politiky Únie

22. Pri notifikovaní pomoci musia členské štáty identifikovať hospodárske činnosti, ktoré bude pomoc umožňovať, ako aj to, ako sa ňou podporí rozvoj týchto činností.

23. Pomoc v oblasti prevencie alebo zníženia negatívnych vplyvov hospodárskych činností na klímu alebo životné prostredie môže umožniť rozvoj hospodárskych činností, pretože sa zvýši udržateľnosť dotknutej hospodárskej činnosti. Touto pomocou sa takisto môže zabezpečiť pokračovanie činnosti v budúcnosti bez neprijateľných environmentálnych škôd a podporiť vytváranie nových hospodárskych činností a služieb (podpora rozvoja tzv. zeleného hospodárstva).

24. Členské štáty musia okrem toho opísať, či a ako pomoc prispeje k dosahovaniu cieľov politiky Únie v oblasti klímy, životného prostredia a energetiky, a konkrétnejšie aj očakávané prínosy pomoci, pokiaľ ide o jej významný prínos k ochrane životného prostredia vrátane zmiernenia zmeny klímy alebo efektívne fungovanie vnútorného trhu s energiou.

3.1.2 Stimulačný účinok

25. Len pomoc, ktorá má stimulačný účinok, sa môže považovať za pomoc umožňujúcu hospodársku činnosť. Stimulačný účinok sa vyskytuje, ak pomoc motivuje príjemcu k zmene správania, zapojeniu do ďalšej hospodárskej činnosti alebo do hospodárskej činnosti šetrnejšej k životnému prostrediu, ktorú by bez pomoci nevykonával alebo ktorú by vykonával v obmedzenej miere či iným spôsobom.
26. Pomoc nesmie slúžiť na úhradu nákladov na činnosť, ktoré by príjemcovi pomoci vznikli v každom prípade, ani na kompenzáciu bežného obchodného rizika spojeného s hospodárskou činnosťou⁴⁵.
27. K dokázaniu stimulačného účinku patrí identifikácia faktického a pravdepodobného kontrafaktuálneho scenára v prípade neposkytnutia pomoci. Komisia ich preskúma na základe kvantifikácie uvedenej v oddiele 3.2.1.3.
28. Komisia sa domnieva, že pomoc nemá stimulačný účinok na príjemcu v prípadoch, v ktorých sa práce na projekte alebo činnosť začali predtým ako príjemca podal písomnú žiadosť o pomoc vnútroštátnym orgánom. Ak príjemca začne vykonávať projekt pred podaním žiadosti o pomoc, nebude sa žiadna pomoc poskytnutá na daný projekt v zásade považovať za pomoc zlučiteľnú s vnútorným trhom.
29. Žiadosť o pomoc môže mať rôzne formy, napríklad formu ponuky v rámci súťažného ponukového konania. Každá žiadosť musí obsahovať aspoň meno žiadateľa, opis projektu alebo činnosti vrátane lokality a výšku pomoci potrebnej na jeho/jej vykonanie.
30. V niektorých výnimočných prípadoch môže mať pomoc stimulačný účinok aj v prípade projektov, ktoré sa začali pred podaním žiadosti o pomoc. Pomoc sa považuje za takú, ktorá má stimulačný účinok, v týchto situáciách:
- a) pomoc sa poskytuje automaticky na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií a bez toho, aby členské štáty ďalej uplatňovali diskrečnú právomoc, a opatrenie bolo schválené a nadobudlo účinnosť pred začatím prác na podporení projekte alebo činnosti, okrem prípadu následných fiškálnych schém, ak sa na danú činnosť vzťahovali už predchádzajúce schémy vo forme daňového zvýhodnenia;
 - b) vnútroštátne orgány uverejnili pred začatím prác oznámenie o svojom zámere zaviesť navrhované opatrenie pomoci, ak ho schváli Komisia, ako sa to vyžaduje v článku 108 ods. 3 zmluvy. Uvedené oznámenie musí byť dostupné na verejnom

⁴⁵ Pozri rozsudok Súdneho dvora z 13. júna 2013 vo veciach C-630/11 P až C-633/11 P, HGA a i./Komisia, ECLI:EU:C:2013:387, bod 104.

webovom sídle alebo v inom verejne prístupnom médiu s porovnateľne širokým a jednoduchým prístupom a musia sa v ňom jednoznačne uvádzať typy projektov, ktoré majú byť podľa návrhu členského štátu oprávnené, ako aj čas, od ktorého členský štát zamýšľa považovať takéto projekty za oprávnené. Navrhovaná oprávnenosť nesmie byť neprípustne obmedzená. Prijemca musí orgán poskytujúci pomoc pred začiatkom prác informovať o tom, že navrhované opatrenie pomoci predstavuje podmienku prijatia investičných rozhodnutí. Ak členský štát preukazuje stimulačný účinok takýmto oznámením, musí v rámci oznámenia o štátnej pomoci predložiť kópiu oznámenia a odkaz na webové sídlo, na ktorom je uverejnené, prípadne príslušný doklad o jeho dostupnosti pre verejnosť;

- c) prevádzková pomoc sa poskytuje existujúcim zariadeniam na výrobu šetrnú k životnému prostrediu, aj keď sa nezačali žiadne práce, pretože nedošlo k žiadnej významnej novej investícii. V takýchto prípadoch možno stimulačný účinok preukázať zmenou prevádzky zariadenia spôsobom šetrným k životnému prostrediu, nie alternatívnym lacnejším režimom prevádzky, ktorý je menej šetrný k životnému prostrediu.

- 31. Komisia sa domnieva, že pomoc poskytnutá iba na úhradu nákladov na prispôbenie sa normám Únie v zásade nemá stimulačný účinok. Vo všeobecnosti platí, že stimulačný účinok môže mať iba pomoc presahujúca rámec noriem Únie. V prípadoch, keď bola príslušná norma Únie už prijatá, ale ešte nenadobudla účinnosť, však môže mať pomoc stimulačný účinok, ak motivuje k uskutočneniu investície pred nadobudnutím účinnosti normy (pozri oddiel 4.2.3 a oddiel 4.5.3).

3.1.3 *Neporušenie žiadneho relevantného ustanovenia právnych predpisov Únie*

- 32. Ak podporená činnosť alebo opatrenie pomoci alebo s ním spojené podmienky (vrátane metódy financovania, ak je neoddeliteľnou súčasťou opatrenia) vedú k porušeniu relevantného právneho predpisu Únie, nemožno pomoc vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom. To sa môže stať napríklad vtedy, ak sa na pomoc vzťahujú klauzuly, podľa ktorých je priamo alebo nepriamo podmienená pôvodom výrobkov alebo zariadení, akými sú napríklad požiadavky, podľa ktorých musí prijemca zakúpiť domáce výrobky.

3.2 **Negatívna podmienka: opatrenie pomoci nesmie neprípustne ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom**

3.2.1 *Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu*

3.2.1.1 *Nevyhnutnosť pomoci*

- 33. Navrhované opatrenie štátnej pomoci musí byť zamerané na podnietenie významného rozvoja, ku ktorému samotný trh nemôže dospieť, a to napríklad nápravy zlyhaní trhu v súvislosti s projektmi alebo činnosťami, na ktoré sa pomoc poskytuje. Zatiaľ čo sa všeobecne uznáva, že konkurenčné trhy zväčša prinášajú efektívne výsledky z hľadiska rozvoja hospodárskych činností, cien, produkcie a využívania zdrojov, v prípade existencie zlyhaní trhu sa môže verejným zásahom v podobe štátnej pomoci zlepšiť efektívne fungovanie trhov, a tým prispieť k rozvoju hospodárskej činnosti v miere,

v ktorej trh samotný pri snahe o efektívny výsledok zlyháva. Členský štát by mal identifikovať zlyhania trhu brániace dosahovaniu dostatočnej úrovne ochrany životného prostredia alebo vzniku efektívneho vnútorného trhu s energiou. Hlavné zlyhania trhu súvisiace s ochranou životného prostredia a energetikou, ktoré môžu znemožniť optimálny výsledok a môžu viesť k neefektívnemu výsledku, sú tieto:

- a) Negatívne externality: sú najbežnejšie pre opatrenia pomoci v oblasti životného prostredia a vznikajú vtedy, keď nie je náležite vyčíslená cena znečistenia, čiže dotknutý podnik neznáša celkové náklady súvisiace so znečisťovaním. V tomto prípade je možné, že podniky konajúce vo svojom vlastnom záujme nie sú dostatočne motivované, aby pri rozhodovaní o konkrétnej technológii alebo o objeme výroby brali do úvahy negatívne externality vyplývajúce z ich hospodárskej činnosti. Inak povedané, náklady, ktoré znáša podnik, sú nižšie ako náklady, ktoré znášajú spotrebitelia a celá spoločnosť. Podniky preto zvyčajne nie sú dostatočne motivované, aby znížili svoju úroveň znečisťovania alebo aby prijali individuálne opatrenia na ochranu životného prostredia.
- b) Pozitívne externality: skutočnosť, že z investície budú mať čiastočnú výhodu aj iní účastníci trhu než investor, môže viesť podniky k nedostatočným investíciám. Pozitívne externality sa môžu objaviť napríklad v prípade investícií do ekologických inovácií, systémovej stability, nových a inovačných obnoviteľných technológií a inovačných opatrení týkajúcich sa prispôsobenia sa dopytu alebo v prípade energetickej infraštruktúry alebo opatrení bezpečnosti dodávok elektriny, ktoré sú prínosné pre mnohé členské štáty alebo väčší počet spotrebiteľov.
- c) Asymetrické informácie: táto situácia zvyčajne vzniká na trhoch, kde existuje rozdiel medzi informáciami dostupnými jednej strane trhu a informáciami dostupnými druhej strane trhu. K tomu by mohlo dôjsť napríklad vtedy, keď externí finanční investori nemajú dostatok informácií o pravdepodobných výnosoch a rizikách projektu. Táto situácia môže vzniknúť aj v prípade cezhraničnej spolupráce v oblasti infraštruktúry, keď jedna strana má informačnú nevýhodu v porovnaní s druhou stranou. Hoci riziko alebo neistota nevedú samy osebe k zlyhaniu trhu, problém asymetrických informácií súvisí s mierou takéhoto rizika a neistoty. Bývajú vyššie v prípade investícií v oblasti životného prostredia s obvykle dlhším obdobím amortizácie a posilňujú zameranie na krátkodobý horizont, ktorý by sa mohol zhoršiť z dôvodu podmienok financovania takýchto investícií, a to najmä v prípade MSP.
- d) Zlyhania koordinácie: môžu zabrániť vypracovaniu projektu alebo jeho účinnému návrhu v dôsledku odlišných záujmov a stimulov medzi investormi, tzv. rozdielných záujmov, nákladov na uzatváranie zmlúv alebo podmienok poistenia zodpovednosti, neistoty v súvislosti s výsledkom spolupráce a sieťových vplyvov, napríklad neprerušenej dodávky elektriny. Tieto zlyhania koordinácie môžu vzniknúť napríklad vo vzťahu medzi vlastníkom budovy a nájomcom v súvislosti s energeticky hospodárnymi riešeniami. Zlyhania koordinácie sa môžu ďalej zhoršovať aj v dôsledku problémov s informáciami, a to najmä problémov týkajúcich sa asymetrických informácií. Zlyhania koordinácie môžu vyplývať aj z potreby dosiahnuť určité kritické množstvo, kým bude komerčne zaujímavé

začať s vykonávaním projektu, čo môže byť obzvlášť relevantný aspekt pri (cezhraničných) projektoch v oblasti infraštruktúry.

34. Na dokázanie nevyhnutnosti štátnej pomoci však nestačí samotná existencia zlyhaní trhu v určitých súvislostiach. Môžu byť zavedené iné politiky a opatrenia, ktorých cieľom je riešiť niektoré identifikované zlyhania trhu. Ako príklad možno uviesť odvetvovú reguláciu, povinné normy Únie týkajúce sa znečistenia, povinné dodávky, cenové mechanizmy, ako napríklad systém Únie na obchodovanie s emisiami (ďalej len „ETS“) a uhlíkové dane. Je možné, že ďalšie opatrenia vrátane štátnej pomoci sa zameriavajú iba na zvyškové zlyhania trhu, čiže na zlyhania trhu, ktoré sa neriešia týmito inými politikami a opatreniami. Takisto je dôležité preukázať, ako štátna pomoc posilní ďalšie zavedené politiky a opatrenia, ktoré majú zabezpečiť nápravu tých istých zlyhaní trhu. Preto je opodstatnenie štátnej pomoci slabšie, ak je štátna pomoc v rozpore s inými politikami zameranými na tie isté zlyhania trhu. Členský štát by mal preto identifikovať aj všetky existujúce politiky a opatrenia, ktoré sa už zameriavajú na identifikované regulačné zlyhania alebo zlyhania trhu.
35. Komisia usúdi, že pomoc je nevyhnutná, ak členský štát preukáže, že je efektívne zameraná na zvyškové zlyhania trhu, pričom sa prihliadne aj na všetky ostatné politiky a opatrenia už zavedené na riešenie niektorých identifikovaných zlyhaní trhu.
36. Keď sa štátna pomoc poskytne na projekty alebo činnosti, ktoré sú z hľadiska technického obsahu, úrovne rizika a veľkosti podobné projektom, ktoré už boli v rámci Únie vykonané za trhových podmienok, bude Komisia v zásade predpokladať, že neexistuje žiadne zlyhanie trhu, a bude požadovať ďalšie dôkazy a odôvodnenia v súvislosti s potrebou štátnej pomoci.
37. Na preukázanie nevyhnutnosti pomoci musí členský štát preukázať, že projekt, alebo v prípade schém referenčný projekt, by sa bez pomoci nevykonával. Komisia to posúdi na základe kvantifikácie uvedenej v oddiele 3.2.1.3 alebo špecifickej analýzy založenej na dôkazoch, ktorú predloží členský štát preukazujúci nevyhnutnosť pomoci.

3.2.1.2 Vhodnosť

38. Navrhované opatrenie pomoci musí byť vhodným nástrojom politiky na plnenie stanoveného cieľa pomoci, t. j. nesmú existovať menej narúšajúce politiky a nástroje pomoci schopné dosiahnuť rovnaké výsledky.

3.2.1.2.1 Vhodnosť nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky

39. Štátna pomoc nie je jediným nástrojom politiky, ktorým členské štáty disponujú pri presadzovaní vyšších úrovní ochrany životného prostredia alebo zabezpečovaní efektívneho vnútorného trhu s energiou. Môžu existovať iné, vhodnejšie nástroje, napríklad trhové nástroje alebo opatrenia na strane dopytu, ktoré sa týkajú regulácie, verejného obstarávania alebo normalizácie, ako aj zvýšenie financovania verejnej infraštruktúry a všeobecné daňové opatrenia. Dôležitú úlohu pri dosahovaní vyššej úrovne ochrany životného prostredia môžu zohrávať aj právne nezáväzné nástroje, ako

napríklad dobrovoľné environmentálne značky a šírenie technológií šetrných k životnému prostrediu⁴⁶.

40. Rôzne opatrenia na nápravu toho istého zlyhania trhu môžu pôsobiť aj proti sebe. To platí v prípade, ak bol zavedený účinný trhovú mechanizmus určený najmä na riešenie problému externalít, ako napríklad systém ETS Únie. Hrozí, že doplnkové podporné opatrenie na riešenie toho istého zlyhania trhu oslabí efektívnosť trhového mechanizmu. Preto musí byť schéma pomoci, ktorá je zameraná na riešenie zvyškových zlyhaní trhu, navrhnutá tak, aby neoslabovala efektívnosť trhového mechanizmu.
41. Dodržiavaním zásady „znečisťovateľ platí“ prostredníctvom právnych predpisov v oblasti životného prostredia sa zabezpečuje náprava zlyhania trhu súvisiaceho s negatívnymi externalitami. Štátna pomoc teda nie je vhodným nástrojom a nemôže sa poskytnúť, ak by príjemca pomoci mohol niesť zodpovednosť za znečistenie v zmysle platných právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov.

3.2.1.2.2 *Vhodnosť nástroja spomedzi rôznych nástrojov pomoci*

42. Štátnu pomoc v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky možno poskytovať v rôznych formách. Členský štát by však mal zabezpečiť, aby sa pomoc poskytla vo forme, v prípade ktorej je najmenšia pravdepodobnosť narušenia obchodu a hospodárskej súťaže.
43. V tejto súvislosti je členský štát povinný preukázať, prečo sú menej vhodné iné, potenciálne menej narušajúce formy pomoci, ako napríklad: vratné preddavky namiesto priamych grantov, daňové úľavy namiesto zníženia daňovej sadzby alebo formy pomoci, ktoré sú založené na finančných nástrojoch, ako sú dlhové nástroje namiesto kapitálových, vrátane napríklad nízkoúročených úverov alebo bonifikácie úrokov, štátnych záruk alebo alternatívneho poskytnutia financovania za výhodných podmienok.
44. Voľba nástroja pomoci by mala byť primeraná zlyhaniu trhu, ktoré sa má opatrením pomoci riešiť. Vratný preddavok môže predstavovať najvhodnejší nástroj najmä v prípadoch, keď sú skutočné príjmy neisté, napríklad v prípade opatrení na úsporu energie.
45. Členský štát musí preukázať, že pomoc a jej štruktúra sú vhodné na dosiahnutie cieľa opatrenia, na ktorý je táto pomoc zameraná.

⁴⁶ Používanie environmentálnych označení a tvrdení na výrobkoch navyše môže predstavovať ďalší spôsob, ako spotrebiteľom/používateľom umožniť prijímanie kvalifikovaných rozhodnutí o kúpe a zvýšiť dopyt po výrobkoch šetrných k životnému prostrediu. Ak budú dobre navrhnuté a ak ich príslušní spotrebiteľia budú uznávať, rozumieť im, dôverovať im a vnímať ich ako primerané, môžu sa spoľahlivé environmentálne označovania a pravdivé environmentálne tvrdenia stať významným nástrojom na usmernenie a formovanie správania (spotrebiteľov) tak, aby si vybrali možnosti šetrnejšie k životnému prostrediu. Využitie uznávaného systému označovania/certifikácie s jasnými kritériami a podliehajúceho vonkajšej kontrole (tretou stranou) bude pre podniky jedným z najúčinnějších spôsobov, ako môžu spotrebiteľom a zainteresovaným stranám dokázať, že spĺňajú prísne environmentálne normy. Komisia vzhľadom na tieto súvislosti do rozsahu pôsobnosti týchto usmernení nezačlenila osobitné pravidlá týkajúce sa pomoci v oblasti navrhovania a výroby výrobkov šetrných k životnému prostrediu.

3.2.1.3 Primeranosť

46. Pomoc sa považuje za primeranú, ak sa výška pomoci na jedného príjemcu obmedzuje na minimum nevyhnutné na vykonanie podporenej činnosti alebo projektu.
47. Pomoc sa spravidla bude považovať za obmedzenú na nevyhnutné minimum na uskutočnenie podporenej činnosti alebo projektu, ak výška pomoci zodpovedá čistým dodatočným nákladom (likvidná medzera) potrebným na splnenie cieľa opatrenia pomoci v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom v prípade neposkytnutia pomoci. Čisté dodatočné náklady sa určujú na základe rozdielu medzi hospodárskymi príjmami a nákladmi (vrátane investícií a prevádzky) podporeného projektu a hospodárskymi výnosmi a nákladmi alternatívneho projektu, ktorý by príjemca pomoci vierohodne uskutočnil v prípade neposkytnutia pomoci.
48. Podrobné posúdenie čistých dodatočných nákladov sa nebude vyžadovať, ak sa výška pomoci určí prostredníctvom súťažného ponukového konania, pretože v jeho rámci sa poskytuje spoľahlivý odhad minimálnej pomoci pre potenciálnych príjemcov. Komisia teda považuje primeranosť pomoci za zabezpečenú, ak sú splnené tieto kritériá:
- a) ponukové konanie je súťažné, konkrétne: je otvorené, jednoznačné, transparentné a nediskriminačné, založené na objektívnych kritériách, vymedzené *ex ante* v súlade s cieľom opatrenia a minimalizuje sa riziko strategických ponúk;
 - b) kritériá sa uverejnia v dostatočnom časovom predstihu pred lehotou na podanie žiadostí, aby sa umožnila efektívna súťaž⁴⁷;
 - c) rozpočet alebo objem prostriedkov súvisiacich so súťažným ponukovým konaním je záväzne obmedzený, čiže možno očakávať, že pomoc sa neposkytne všetkým uchádzačom;
 - d) očakávaný počet uchádzačov je dostatočný na zabezpečenie efektívnej súťaže; návrh ponukových konaní s nedostatočným počtom uchádzačov počas vykonávania schémy je skorigovaný tak, aby sa v nasledujúcich ponukových konaniach alebo čo najskôr obnovila efektívna súťaž;
 - e) úpravy *ex post* výsledku ponukového konania (napríklad následné rokovania o výsledkoch ponuky alebo odôvodňovanie) nie sú povolené, pretože by mohli oslabiť efektívnosť výsledku konania.
49. Podmienky účasti na súťažnom ponukovom konaní by mali vo všeobecnosti vychádzať z priameho alebo nepriameho vzťahu výšky pomoci, ktorú žiadateľ žiada, k prínosu cieľa opatrenia (napríklad na jednotku ochrany životného prostredia alebo jednotku energie). V určitých výnimočných prípadoch môže byť vhodné začleniť ďalšie podmienky účasti nesúvisiace s cenou (napríklad dodatočné podmienky súvisiace so životným prostredím, technológiami alebo sociálnou oblasťou). V takých prípadoch tieto ďalšie podmienky nesmú tvoriť viac ako 25 % váhy všetkých podmienok účasti.

⁴⁷ Zvyčajne postačuje šesť týždňov. V prípade osobitne zložitých alebo nových konaní môže byť potrebné dlhšie obdobie. V opodstatnených prípadoch, napríklad pri jednoduchých alebo pravidelných/opakovaných konaniach, môže byť vhodné kratšie obdobie.

Členský štát musí navrhovaný prístup odôvodniť a zabezpečiť jeho vhodnosť pre sledovaný cieľ.

50. Ak sa pomoc v rámci súťažného ponukového konania neposkytne, porovnaním ziskovosti faktického a kontrafaktuálneho scenára sa musia určiť čisté dodatočné náklady. V takých prípadoch musí členský štát na určenie likvidnej medzery predložiť v rámci faktického aj dôveryhodného kontrafaktuálneho scenára kvantifikáciu všetkých hlavných nákladov a príjmov, odhadovaných vážených priemerných kapitálových nákladov príjemcov na diskontovanie hodnoty budúcich peňažných tokov, ako aj čistú súčasnú hodnotu v rámci faktického a kontrafaktuálneho scenára za životnosť projektu. Členský štát musí odôvodniť predpoklady použité pri jednotlivých aspektoch kvantifikácie, ako aj vysvetliť a odôvodniť všetky použité metodiky. Typické čisté dodatočné náklady možno odhadnúť ako rozdiel medzi čistou súčasnou hodnotou v rámci faktického a kontrafaktuálneho scenára za životnosť referenčného projektu. V prípade individuálnej pomoci je tieto výpočty potrebné predložiť na úrovni podrobného podnikateľského plánu projektu a v prípade schém pomoci na základe jedného alebo viacerých referenčných projektov.
51. Kontrafaktuálny scenár sa môže niekedy týkať situácie, ak príjemca nevykoná činnosť alebo investíciu, prípadne bude pokračovať vo svojom podnikaní bez zmeny. Ak z dôkazov vyplýva, že ide o najpravdepodobnejší kontrafaktuálny scenár, čisté dodatočné náklady možno približne odhadnúť na základe negatívnej čistej súčasnej hodnoty projektu vo faktickom scenári bez pomoci počas životnosti projektu (a teda implicitne predpokladať, že čistá súčasná hodnota kontrafaktuálneho scenára je nulová). Toto sa môže stať najmä v prípade projektov infraštruktúry.
52. Za určitých okolností môže byť náročné plne identifikovať prínosy a náklady príjemcu, a teda kvantifikovať čistú súčasnú hodnotu vo faktickom aj kontrafaktuálnom scenári. Pri špecifických typoch pomoci možno použiť alternatívne prístupy, ktoré sa podrobne uvádzajú v kapitole 4, ako napríklad poskytnutie pomoci iba na obmedzenú výšku oprávnených nákladov, teda intenzity pomoci.
53. Ak sa nevyužije súťažné ponukové konanie a budúci vývoj nákladov a príjmov je do veľkej miery neistý, pričom existuje aj silná asymetria informácií, členský štát môže byť povinný zaviesť kompenzačné modely, ktoré nie sú úplne *ex ante*. Skôr sú tieto modely kombináciou *ex ante* a *ex post*, prípadne spočívajú v zavedení spätného vrátenia *ex post* alebo mechanizmov monitorovania nákladov a zároveň zachovania stimulov pre príjemcov s cieľom minimalizovať ich náklady a efektívne rozvíjať ich podnikanie.

3.2.1.3.1 Kumulácia

54. Pomoc sa môže poskytnúť súbežne v rámci viacerých schém pomoci alebo kumulovane s pomocou *ad hoc* alebo *de minimis* v súvislosti s tými istými oprávnenými nákladmi, pokiaľ celková výška štátnej pomoci na činnosť alebo projekt nevedie k nadmernej kompenzácii alebo neprekračuje maximálnu výšku pomoci povolenú podľa týchto usmernení. Ak členský štát povolí kumulovanie pomoci v rámci jedného opatrenia s pomocou v rámci ďalších opatrení, musí za každé opatrenie uviesť metódu použitú na zabezpečenie súladu s podmienkami stanovenými v tomto bode.

55. Centrálne spravované financovanie z prostriedkov Únie, ktoré nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členského štátu, nepredstavuje štátnu pomoc. Ak sa takéto financovanie z prostriedkov Únie skombinuje so štátnou pomocou, musí sa zabezpečiť, aby celková výška verejného financovania poskytnutého v súvislosti s tými istými oprávnenými nákladmi nevedla k nadmernej kompenzáci.

3.2.1.4 Transparentnosť

56. Na zmiernenie negatívnych vplyvov prostredníctvom zabezpečenia prístupu konkurentov k príslušným informáciám o podporených činnostiach musí dotknutý členský štát v module transparentného prideľovania Komisie⁴⁸ alebo na súhrnnom webovom sídle štátnej pomoci na celoštátnej alebo regionálnej úrovni uverejniť:
- a) úplné znenie schválenej schémy pomoci alebo rozhodnutia o poskytnutí individuálnej pomoci a jej vykonávacích ustanovení, alebo príslušný odkaz;
 - b) informácie o každej individuálnej pomoci poskytnutej *ad hoc* alebo podľa schémy pomoci schválenej na základe týchto usmernení a presahujúcej výšku 100 000 EUR.
57. Členské štáty musia zriadiť svoje súhrnné webové sídla týkajúce sa štátnej pomoci, na ktorých sa majú uverejňovať informácie požadované v tomto oddiele, takým spôsobom, aby bol možný jednoduchý prístup k informáciám. Informácie sa musia uverejniť v nechránenom tabuľkovom formáte, ktorý umožňuje efektívne vyhľadávanie, extrahovanie, sťahovanie a jednoduché uverejňovanie na internete, napríklad vo formáte CSV alebo XML. Prístup k webovému sídlu sa musí širokej verejnosti umožniť bez obmedzení. Na účely prístupu na webové sídlo sa nesmie vyžadovať predchádzajúca registrácia používateľa.
58. V prípade schém vo forme daňového zvýhodnenia alebo výhodnejších parafiškálnych poplatkov sa podmienky stanovené v bode 56b) považujú za splnené, ak členské štáty uverejnia požadované informácie o výškach individuálnej pomoci v týchto rozpätiach (v miliónoch EUR):
- 0,1 – 0,5;
 - 0,5 – 1;
 - 1 – 2;
 - 2 – 5;
 - 5 – 10;
 - 10 – 30;
 - 30 – 60;
 - 60 – 100;
 - 100 – 250;

⁴⁸ Verejné vyhľadávanie v databáze transparentnosti poskytovania štátnej pomoci, k dispozícii na adrese: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sk>.

250 a viac.

59. Informácie uvedené v bode 56b) sa musia uverejniť do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci alebo v prípade pomoci vo forme daňových zvýhodnení do jedného roka odo dňa, keď sa musí predložiť daňové priznanie⁴⁹. V prípade neoprávnenej, ale zlučiteľnej pomoci sa bude od členských štátov žiadať, aby zabezpečili uverejnenie uvedených informácií *ex post*, a to do šiestich mesiacov odo dňa rozhodnutia Komisie, ktorým vyhlásila pomoc za zlučiteľnú. Na účely zabezpečenia presadzovania pravidiel štátnej pomoci podľa zmluvy musia byť informácie k dispozícii aspoň 10 rokov odo dňa poskytnutia pomoci.
60. Komisia zverejní na svojom webovom sídle odkazy na webové sídla štátnej pomoci uvedené v bode 57.

3.2.2 *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod*

61. Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy môže Komisia pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí vyhlásiť za zlučiteľnú, ale len „za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.“
62. Uplatnenie tejto negatívnej podmienky si vyžaduje, aby sa najskôr posúdil rušivý vplyv predmetnej pomoci na podmienky obchodu. Každé opatrenie pomoci bude už zo svojej podstaty spôsobovať narušenia hospodárskej súťaže a bude mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi, keďže sa ním posilňuje konkurenčné postavenie príjemcov, a to aj vtedy, ak je nevyhnutné, vhodné, primerané a transparentné.
63. V rámci pomoci na environmentálne účely sa už z jej podstaty uprednostňujú skôr výrobky a technológie šetrné k životnému prostrediu na úkor tých, ktoré spôsobujú väčšie znečistenie, a tento vplyv pomoci sa v zásade nebude vnímať ako neprípustné narušenie hospodárskej súťaže, keďže ide o riešenie zlyhaní trhu, ktorými sa pomoc opodstatňuje. K dosiahnutiu cieľov európskeho právneho predpisu v oblasti klímy do roku 2030 a 2050 prispieva okrem toho aj podpora výrobkov a technológií šetrných ku klíme. V prípade opatrení na ochranu životného prostredia Komisia preto zvaží rušivé vplyvy na konkurentov, ktorí takisto vykonávajú činnosti šetrné k životnému prostrediu, a to aj bez pomoci.
64. Komisia sa domnieva, že schémy otvorené širšej škále prípadných príjemcov majú obmedzenejší rušivý vplyv na hospodársku súťaž ako podpora zameraná iba na obmedzený počet konkrétnych príjemcov, a to najmä vtedy, ak do rozsahu pôsobnosti opatrenia pomoci patria všetci konkurenti ochotní zabezpečovať tú istú službu, ten istý výrobok alebo ten istý prínos.
65. Štátna pomoc v oblasti environmentálnych a energetických cieľov môže mať neželaný vplyv v podobe zníženia trhových odmien pre najefektívnejších a najinovačnejších výrobcov, ako aj oslabenia stimulov na zlepšovanie, reštrukturalizáciu alebo odchod z trhu pre najmenej efektívnych výrobcov. Takisto môže viesť k neefektívnym

⁴⁹ V prípade, že neexistuje žiadna formálna požiadavka na ročné vyhlásenie, na účely kódovania sa za dátum poskytnutia pomoci bude považovať 31. december roka, na ktorý bola pomoc poskytnutá.

prekážkam vstupu prípadných efektívnejších alebo inovačnejších konkurentov. V dlhodobom časovom horizonte môžu takéto narušenia potláčať inováciu, efektívnosť a prijímanie čistejších technológií. Tieto rušivé vplyvy môžu byť osobitne významné vtedy, ak sa pomoc poskytuje na projekty s obmedzeným prechodným vplyvom, v rámci ktorých sa však z dlhodobého časového horizontu blokujú čistejšie technológie vrátane tých, ktoré sú nevyhnutné na dosahovanie strednodobých a dlhodobých cieľov v oblasti klímy zakotvených v európskom právnom predpise v oblasti klímy. To sa môže stať napríklad pri podpore určitých činností využívajúcich fosílna palivá, ktorou sa síce dosiahne okamžité zníženie emisií skleníkových plynov, ale v dlhodobom časovom horizonte vedie k pomalšiemu znižovaniu emisií. Za inak rovnakých okolností platí, že čím je čas investície, na ktorú sa vzťahuje pomoc, bližšie k príslušnému cieľovému dátumu, tým viac je pravdepodobné, že nad jej prechodnými prínosmi prevládnu prípadné demotivačné faktory, pokiaľ ide o čistejšie technológie. Komisia bude preto musieť vo svojom posúdení zohľadniť tieto možné krátkodobé aj dlhodobé negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a obchod.

66. Pomoc môže narušať hospodársku súťaž aj posilnením alebo zachovaním značnej trhovej sily príjemcu. Dokonca aj vtedy, keď sa pomocou neposilňuje značná trhová sila priamo, môže sa posilňovať nepriamo tým, že existujúcich konkurentov odrádza od expanzie alebo ich núti k odchodu z trhu, prípadne odrádza nových konkurentov od vstupu na trh. Toto je potrebné zohľadniť najmä vtedy, ak je opatrenie podpory zamerané na obmedzený počet konkrétnych príjemcov alebo ak prevádzkovatelia nadobudli trhovú silu pred liberalizáciou trhu, ako je to niekedy v prípade trhov s energiou. Relevantné je to aj pri súťažných ponukových konaniach na vznikajúcich trhoch, kde hrozí riziko, že účastník so silnou pozíciou na trhu uspeje vo väčšine ponúk a zabráni významnému novému vstupu na trh.
67. Pomoc môže okrem narušenia trhov s výrobkami ovplyvňovať aj obchod a výber lokality. Takéto prípady narušenia môžu vzniknúť vo viacerých členských štátoch, keď si podniky konkurujú cezhranične alebo zvažujú rôzne lokality na investície. Pomoc zameraná na zachovanie hospodárskej činnosti v jednom regióne alebo jej odlákavie z iných regiónov v rámci vnútorného trhu môže vytláčať činnosti alebo investície z jedného regiónu do druhého bez akéhokoľvek čistého vplyvu na životné prostredie. Komisia overí, či pomoc nemá za následok žiadne preukázateľne negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a obchod. Za zlučiteľnú s vnútorným trhom sa napríklad nebude považovať ani pomoc v oblasti environmentálnych a energetických cieľov, ktorá vedie iba k zmene miesta vykonávania hospodárskej činnosti bez zlepšenia existujúcej úrovne ochrany životného prostredia v členských štátoch.

3.3 Vyváženie pozitívnych vplyvov pomoci a negatívnych vplyvov na hospodársku súťaž a obchod

68. Ako posledný krok Komisia porovná identifikované negatívne vplyvy opatrenia pomoci na hospodársku súťaž a podmienky obchodu s pozitívnymi vplyvmi plánovanej pomoci na podporené hospodárske činnosti vrátane jej prínosu k ochrane životného prostredia a cieľom energetickej politiky, konkrétnejšie k prechodu na environmentálne udržateľné činnosti a k dosahovaniu právne záväzných cieľov podľa európskeho právneho predpisu v oblasti klímy.

69. Pri tomto porovnávaní bude Komisia osobitnú pozornosť venovať článku 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852⁵⁰ vrátane zásady „výrazne nenarušiť“ alebo iným porovnateľným metodikám. Okrem toho môže Komisia v rámci posúdenia negatívnych vplyvov na hospodársku súťaž a obchod v prípade potreby prihliadnuť na negatívne externality podporenej činnosti, ak tieto externality nepriaznivo ovplyvňujú hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi v rozsahu, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom, a to vytváraním alebo zhoršovaním trhových nedostatkov, a osobitne v rámci posúdenia tých externalít, ktoré môžu brzdiť dosahovanie cieľov v oblasti klímy stanovených v právnych predpisoch EÚ⁵¹.
70. Komisia bude opatrenie pomoci považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom len vtedy, keď budú pozitívne vplyvy prevažovať nad negatívnymi. Ak sa navrhovaným opatrením pomoci vhodne a primerane nerieši jednoznačne identifikované zlyhanie trhu, napríklad z dôvodu prechodnej povahy prínosu a dlhodobých narušení, ktoré prináša, ako je to uvedené v bode 65, negatívne rušivé vplyvy na hospodársku súťaž budú mať tendenciu prevažovať nad pozitívnymi vplyvmi opatrenia. Komisia preto pravdepodobne dospeje k záveru, že navrhované opatrenie pomoci je nezlučiteľné.
71. Opatrenia, súčasťou ktorých je priama alebo nepriama podpora fosílnych palív, a najmä najviac znečisťujúcich fosílnych palív, pravdepodobne nebudú mať pozitívne vplyvy na životné prostredie a často majú významné negatívne vplyvy, keďže môžu spôsobovať zvyšovanie negatívnych environmentálnych externalít na trhu. To isté platí pre opatrenia týkajúce sa nových investícií do zemného plynu, pokiaľ sa nepreukáže, že nedochádza k efektu odkázanosti. Tým sa v zásade znemožní pozitívne vyrovnanie pre takéto opatrenia, ako sa ďalej vysvetľuje v kapitole 4.
72. Ďalšie faktory, na ktoré je potrebné prihliadnuť pri určovaní celkovej vyváženosti určitých kategórií schém pomoci v niektorých prípadoch, sú:
- a) požiadavka na hodnotenie *ex post*, ako sa opisuje v kapitole 5; v takých prípadoch môže Komisia obmedziť trvanie schém (zvyčajne na štyri roky alebo menej) s možnosťou opätovnej notifikácie ich predĺženia neskôr;
 - b) požiadavka (v prípade absencie súťažného ponukového konania) na individuálnu notifikáciu projektov podpory s určitou veľkosťou alebo určitými vlastnosťami;
 - c) požiadavka, aby opatrenia pomoci podliehali časovému obmedzeniu.

⁵⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁵¹ To sa môže stať aj vtedy, ak pomoc naruší činnosť hospodárskych nástrojov zavedených na internalizovanie takýchto negatívnych externalít (napríklad tým, že ovplyvní cenové signály zo systému ETS Únie alebo z podobného nástroja).

4. KATEGÓRIE POMOCI

4.1 Pomoc v oblasti znižovania a odstraňovania emisií skleníkových plynov vrátane podporovania energie z obnoviteľných zdrojov

4.1.1 *Odôvodnenie*

73. Únia stanovila záväzné a ambiciózne ciele zníženia emisií skleníkových plynov na roky 2030 a 2050. [odkaz na právny predpis EÚ v oblasti klímy po jeho prijatí]. Na dosahovanie týchto cieľov Únie a súvisiacich vnútroštátnych cieľov môže byť nevyhnutná štátna pomoc.

4.1.2 *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

74. V tomto oddiele sa stanovujú pravidlá zlučiteľnosti pre opatrenia pomoci zamerané predovšetkým na znižovanie emisií skleníkových plynov, a to vrátane pomoci v oblasti výroby obnoviteľnej a nízkouhlíkovej energie, pomoci v oblasti energetickej efektívnosti vrátane vysokoúčinnnej kombinovanej výroby tepla a elektriny, pomoci v oblasti zachytávania, uskladňovania a využívania oxidu uhličitého a pomoci v oblasti znižovania emisií z priemyselných procesov alebo predchádzania týmto emisiám. Tento oddiel sa týka aj odstraňovania skleníkových plynov zo životného prostredia. Nevzťahuje sa na opatrenia, ktorých hlavným cieľom nie je zníženie alebo odstránenie emisií skleníkových plynov. Ak je opatrenie prínosné pre znižovanie emisií skleníkových plynov aj prevenciu alebo znižovanie znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov, zlučiteľnosť opatrenia sa posúdi na základe tohto oddielu alebo oddielu 4.5 v závislosti od toho, ktorý z dvoch uvedených cieľov prevažuje.
75. Tento oddiel sa týka aj špecializovaných projektov infraštruktúry (vrátane projektov pre vodík a iné nízkouhlíkové plyny, ako aj zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého a využívanie oxidu uhličitého), ktoré nepatria do vymedzenia energetickej infraštruktúry.
76. Podpora biopalív, biokvapalín, bioplynu a palív z biomasy môže byť schválená len v rozsahu, v akom podporené palivá vyhovujú kritériám udržateľnosti a úspory emisií skleníkových plynov zo smernice (EÚ) 2018/2001 a jej vykonávacích alebo delegovaných aktov.
77. K nepriamej zmene využívania pôdy dochádza, keď pestovanie plodín na výrobu biopalív, biokvapalín a palív z biomasy vytlačí pestovanie plodín na potravinárske a krmovinárske účely. Takýto dodatočný dopyt zvyšuje tlak na pôdu a môže viesť k rozšíreniu poľnohospodárskej pôdy do oblastí s veľkými zásobami uhlíka, ako sú lesy, mokrade a rašeliniská, čím vzniknú dodatočné emisie skleníkových plynov. Preto sa v smernici (EÚ) 2018/2001 obmedzujú biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy vyrábané z potravinárskych a krmných plodín. Komisia sa domnieva, že určité opatrenia pomoci môžu prehĺbiť nepriame negatívne externality. Komisia sa preto bude v zásade domnievať, že podpora biopalív, biokvapalín, bioplynu a palív z biomasy v objeme presahujúcom maximálne množstvo, podľa ktorého sa stanovuje oprávnenosť na výpočet hrubej konečnej energetickej spotreby z obnoviteľných zdrojov v dotknutom členskom štáte v súlade s článkom 26 uvedenej smernice neprináša pozitívne vplyvy,

ktoré by prevažovali nad negatívnymi vplyvmi opatrenia. Komisia ďalej overí, či členské štáty prihliadli pri navrhovaní svojich mechanizmov podpory na potrebu zabrániť narušeniam na trhu so surovinami vyplývajúcim z podpory biomasy, najmä lesnej biomasy.

4.1.3 *Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu*

4.1.3.1 *Nevyhnutnosť pomoci*

78. Body 33, 34, 35 a 36 sa neuplatňujú na opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov. Členský štát musí identifikovať politické opatrenia, ktoré sú už na znížovanie emisií skleníkových plynov zavedené. Hoci sa však systémom ETS Únie a súvisiacimi politikami a opatreniami internalizujú niektoré náklady na emisie skleníkových plynov, nemusia sa internalizovať v plnej miere.
79. Členské štáty by mali preukázať, že pomoc je potrebná pre navrhované činnosti, ako sa to vyžaduje podľa bodu 37, pričom prihliadnu na príslušné náklady a príjmy vrátane tých, ktoré súvisia so systémom ETS a súvisiacimi politikami a opatreniami identifikovanými v bode 78. Ak členský štát preukáže, že pomoc je potrebná, Komisia bude predpokladať, že naďalej existuje zvyškové zlyhanie trhu, ktoré možno riešiť pomocou na dekarbonizáciu, ak dôkazy nesvedčia o opaku.
80. Členské štáty by mali na základe každoročnej aktualizácie analýzy príslušných nákladov a príjmov zabezpečiť, aby bola v prípade schém, ktoré trvajú viac ako rok, pomoc nevyhnutná počas celého trvania schém, a v prípade schém, ktoré si vyžadujú menej častú pomoc, by mali pred poskytnutím pomoci zabezpečiť, aby bola pomoc nevyhnutná pre každú oprávnenú kategóriu príjemcov. Ak sa pomoc v prípade určitej kategórie príjemcov už nevyžaduje, táto kategória by sa mala pred ďalším poskytovaním pomoci odstrániť⁵².

4.1.3.2 *Vhodnosť*

81. Oddiel 3.2.1.2 sa neuplatňuje na opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov. Komisia predpokladá, že za predpokladu splnenia všetkých ostatných podmienok zlučiteľnosti môže byť štátna pomoc v zásade vhodným opatrením pri plnení cieľov v oblasti dekarbonizácie, keďže ostatné nástroje politiky zvyčajne na dosahovanie týchto cieľov nepostačujú. Vzhľadom na rozsah a naliehavosť dekarbonizácie možno využiť najrôznejšie nástroje vrátane priamych grantov.

4.1.3.3 *Oprávnenosť*

82. Možno očakávať, že opatrenia v oblasti dekarbonizácie zamerané na konkrétne činnosti, ktoré konkurujú ďalším nesubvencovaným činnostiam, budú viesť k významnejším narušeniam hospodárskej súťaže ako opatrenia otvorené všetkým konkurenčným činnostiam. Preto by mali členské štáty odôvodniť opatrenia, ktoré neobsahujú všetky technológie a projekty v rámci hospodárskej súťaže, napríklad všetky projekty vykonané na trhu s elektrinou alebo všetky podniky vyrábajúce zameniteľné výrobky,

⁵² Nárok na prijatie pomoci, ktorá už bola priznaná, tým nie je dotknutý (napríklad podľa zmluvy s platnosťou 10 rokov).

ktoré sú technicky schopné efektívne prispievať k zníženiu emisií skleníkových plynov⁵³. Tieto odôvodnenia by mali vychádzať z objektívnych hľadísk súvisiacich napríklad s efektívnosťou alebo nákladmi, prípadne inými relevantnými okolnosťami. Uvedené odôvodnenia môžu podľa potreby vychádzať z dôkazov získaných z verejnej konzultácie podľa oddielu 4.1.3.4.

83. Komisia tieto predložené odôvodnenia posúdi a zváži napríklad, či obmedzenejšia oprávnenosť nebude neprípustne narúšať hospodársku súťaž, ak:
- a) sa opatrenie zameria na konkrétny odvetvový alebo technologický cieľ stanovený v právnych predpisoch Únie, ako napríklad na schému obnoviteľnej energie alebo energetickej efektívnosti⁵⁴;
 - b) sa opatrenie osobitne zameria na podporu demonštračných projektov;
 - c) sa opatrenie zameria nielen na riešenie dekarbonizácie, ale aj na kvalitu ovzdušia alebo iné znečistenie;
 - d) členský štát predloží dôkaz o tom, že oprávnené odvetvia alebo inovačné technológie majú potenciál v dlhodobom časovom horizonte významne prispieť k ochrane životného prostredia a hĺbkovej dekarbonizácii, najmä pokiaľ ide o nákladovú efektívnosť;
 - e) sa opatrenie vyžaduje na dosiahnutie diverzifikácie potrebnej na zabránenie prehlbovaniu problémov v súvislosti so stabilitou siete⁵⁵;
 - f) možno očakávať, že selektívnejší prístup bude viesť k nižším nákladom na dosahovanie cieľov ochrany životného prostredia (napríklad prostredníctvom nižších nákladov na integráciu do sústavy) a/alebo menšiemu počtu narušení hospodárskej súťaže.
84. Členské štáty by mali neustále skúmať pravidlá oprávnenosti a všetky pravidlá s ňou súvisiace, aby zabezpečili, že odôvodnenia obmedzenejšej oprávnenosti sa budú môcť naďalej uplatňovať počas celej životnosti jednotlivých schém, t. j. aby zabezpečili

⁵³ Komisia nebude vo všeobecnosti vyžadovať, aby boli opatrenia otvorené cezhranične, hoci by to pomohlo zmierniť obavy z narušenia hospodárskej súťaže.

⁵⁴ Oprávnenosť by sa mala v takom prípade obmedzovať iba v súlade s príslušnými vymedzeniami, ktoré sa nachádzajú v odvetvových právnych predpisoch. Napríklad v prípade obnoviteľných zdrojov energie by mali byť konkrétne schémy otvorené pre všetky technológie, ktoré vyhovujú vymedzeniu „obnoviteľných zdrojov energie“ v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 8).

⁵⁵ V takom prípade by mal členský štát preukázať, že príslušné kroky sa uskutočnili najskôr v rámci trhových a doplnkových služieb, aby boli investori vystavení rizikám v súvislosti so znížením výroby a prijímaním rozhodnutí o lokalitách a technológiách na podporu stability sústavy. Ak členský štát identifikuje pretrvávajúci miestny problém s bezpečnosťou dodávok, ktorý nemožno vyriešiť v strednodobom časovom horizonte zlepšením trhu alebo dostatočným posilnením siete, opatrenie na riešenie tejto obavy by sa malo navrhnuť a posúdiť podľa oddielu 4.8.

opodstatnenosť všetkých obmedzení oprávnenosti aj po vzniku nových technológií alebo prístupov, prípadne sprístupnení ďalších údajov⁵⁶.

4.1.3.4 Verejná konzultácia

85. Pred notifikáciou pomoci v iných ako riadne odôvodnených výnimočných prípadoch musia členské štáty verejne konzultovať opatrenia notifikované podľa tohto oddielu. Táto konzultačná povinnosť sa neuplatňuje na zmeny už schválených opatrení, ktorými sa nemení ich rozsah pôsobnosti ani oprávnenosť, a na prípady uvedené v bode 86. Na určenie toho, či je opatrenie na základe kritérií uvedených v týchto usmerneniach odôvodnené, sa vyžaduje táto verejná konzultácia:
- a) V prípade opatrení s odhadovanou priemernou ročnou výškou poskytnutej pomoci ≥ 150 miliónov EUR by sa mala aspoň osemťždňová verejná konzultácia týkať:
 - i) oprávnenosti;
 - ii) metódy a odhadu subvencie na tonu emisií ekvivalentu CO₂, ktorým sa zabránilo (na referenčný projekt);
 - iii) navrhovaného použitia a rozsahu súťažného ponukového konania a všetkých navrhovaných výnimiek;
 - iv) hlavných parametrov procesu prideľovania pomoci⁵⁷ vrátane umožnenia hospodárskej súťaže medzi rôznymi typmi príjemcov⁵⁸;
 - v) hlavných predpokladov, na základe ktorých sa vypracúva kvantifikácia a ktoré boli použité na preukázanie stimulačného účinku, potreby a primeranosti;
 - vi) ak možno podporiť nové investície do výroby s využitím zemného plynu alebo priemyselnej výroby, navrhovaných ochranných opatrení na zabezpečenie zlučiteľnosti s cieľmi Únie v oblasti klímy (pozri bod 110).
 - b) V prípade opatrení s odhadovanou priemernou ročnou výškou poskytnutej pomoci < 150 miliónov EUR by sa mala aspoň štvortýždňová verejná konzultácia týkať:
 - i) oprávnenosti;
 - ii) navrhovaného použitia a rozsahu súťažného ponukového konania a všetkých navrhovaných výnimiek;

⁵⁶ Týmto bodom nie je dotknutý článok 4 nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

⁵⁷ Napríklad obdobia realizácie medzi súťažným konaním a dodacou lehotou, pravidiel predkladania ponúk, pravidiel stanovovania cien.

⁵⁸ Ak napríklad existujú rôzne trvania zmluvy, rôzne metodiky na výpočet výšky oprávnenej kapacity/produkcie rôznych technológií, rôzne metodiky na výpočet alebo vyplácanie subvencií.

iii) ak možno podporiť nové investície do výroby s využitím zemného plynu alebo priemyselnej výroby, navrhovaných ochranných opatrení na zabezpečenie zlučiteľnosti s cieľmi Únie v oblasti klímy (pozri bod 110).

86. V prípade opatrení patriacich do písmena b) 85sa verejná konzultácia nevyžaduje, ak sa využijú súťažné ponukové konania a opatrením sa nepodporujú investície do výroby energie z fosílnych palív alebo priemyselnej výroby.
87. Konzultačné dotazníky musia byť uverejnené na verejnom webovom sídle. Členské štáty musia uverejniť reakciu na konzultáciu, v ktorej zhrnú a opíšu prijaté vstupy. Mala by obsahovať vysvetlenie minimalizovania možných negatívnych vplyvov na hospodársku súťaž prostredníctvom rozsahu alebo oprávnenosti navrhovaného opatrenia. Členské štáty musia v notifikácii opatrení pomoci podľa tohto oddielu uviesť odkaz na svoju reakciu na konzultáciu.
88. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch môže Komisia zvážiť alternatívne metódy konzultácie za predpokladu, že sa pri (pokračujúcej) realizácii pomoci zohľadnia názory zainteresovaných strán. V takých prípadoch sa môže konzultácia skombinovať s nápravnými opatreniami na minimalizovanie možných rušivých vplyvov opatrenia.

4.1.3.5 Primeranosť

89. Pomoc v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov by sa mala vo všeobecnosti poskytovať prostredníctvom súťažného ponukového konania, ako sa to opisuje v bodoch 48 a 49.
90. Ponukové konanie by malo byť v zásade otvorené všetkým oprávneným príjemcom, aby sa umožnilo nákladovo efektívne pridelovanie pomoci a znížil počet narušení hospodárskej súťaže. Ponukové konanie sa však môže obmedzovať na jednu alebo viaceré konkrétne kategórie príjemcov, ak z predložených dôkazov, prípadne aj akýchkoľvek relevantných dôkazov získaných v rámci verejnej konzultácie, vyplýva napríklad, že:
- a) jedno konanie otvorené pre všetkých oprávnených príjemcov by viedlo k neoptimálnemu výsledku alebo by neumožnilo dosiahnuť ciele opatrenia; v takom prípade sa môže odôvodnenie odvolávať na podmienky v bode 83;
 - b) úroveň podpory, ktorú jednotlivé kategórie príjemcov očakávajú, sa podstatne líši⁵⁹; v takom prípade možno využiť samostatné súťažné ponukové konania, aby mohli medzi sebou navzájom súťažiť jednotlivé kategórie príjemcov s podobnými nákladmi.
91. Ak sa do jedného súťažného ponukového konania zlúčia viaceré kategórie príjemcov, ktoré očakávajú do veľkej miery rozdielnú úroveň podpory, členské štáty by mali zvážiť potenciál nadmernej kompenzácie lacnejších technológií. Prihliadne na to aj Komisia pri svojom posúdení. V prípade potreby sa môže vyžadovať stanovenie maximálnej výšky ponuky jednotlivých účastníkov v konkrétnych kategóriách. Všetky limity

⁵⁹ Zväčša pôjde o prípad, keď sa náklady líšia o viac ako 15 %.

ponuky by mali byť odôvodnené kvantifikáciou pre referenčné projekty, ktorá je uvedená v bodoch 50 a 51.

92. Výnimky z požiadavky na pridelenie pomoci a stanovenie úrovne pomoci prostredníctvom súťažného ponukového konania možno odôvodniť, ak z dôkazov vrátane dôkazov získaných v rámci verejnej konzultácie vyplýva, že platí niektorá z uvedených situácií:
- a) neexistujú dostatočné potenciálne dodávky na zabezpečenie hospodárskej súťaže; v takom prípade musí členský štát preukázať, že nie je možné zintenzívniť hospodársku súťaž znížením rozpočtu alebo rozšírením oprávnenosti schémy;
 - b) príjemcami sú malé projekty vymedzené takto:
 - i) v prípade projektov týkajúcich sa výroby alebo uskladňovania elektriny – projekty do prahovej úrovne z článku 5 nariadenia (EÚ) 2019/943;
 - ii) v prípade spotreby elektriny – projekty s maximálnou spotrebou do 400 kW;
 - iii) v prípade technológií na výrobu tepla a plynu – projekty s inštalovaným výkonom do 400 kW.
93. V prípade individuálnej pomoci udeľovanej bez súťažného ponukového konania musia členské štáty odôvodniť navrhované úrovne pomoci na základe jednotlivých podnikateľských plánov konkrétnych projektov, ktoré sa majú podporiť, a to vrátane všetkých prvkov uvedených v bodoch 50 a 51.
94. Členské štáty môžu na stanovenie výšky pomoci a pridelenie pomoci využiť aj konkurenčné certifikáty alebo schémy povinnosti dodávateľa, a to vtedy, ak:
- a) je spotreba v schéme stanovená pod úrovňou potenciálnych dodávok;
 - b) je cena za odkúpenie alebo penalizovaná cena pre odberateľa alebo dodávateľa, ktorý nezakúpil všetky požadované certifikáty (teda cena predstavujúca maximálnu výšku podpory), stanovená na dostatočne vysokej úrovni na stimulovanie plnenia povinnosti. Penalizovaná cena by však mala vychádzať z kvantifikácie uvedenej v bodoch 50 a 51, aby neprimerane vysoká úroveň nevedla k nadmernej kompenzácii.
95. Členské štáty môžu okrem toho navrhnuť systémy podpory zamerané na dekarbonizáciu vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov. Uplatňovanie súťažného ponukového konania nie je pri týchto systémoch povinné. Takáto pomoc sa však musí v zásade poskytnúť rovnakým spôsobom všetkým oprávneným podnikom pôsobiacim v tom istom odvetví hospodárskej činnosti, ktoré sa, pokiaľ ide o zámery alebo ciele opatrenia pomoci, nachádzajú v takej istej alebo podobnej skutkovej situácii. Notifikujúci členský štát musí zaviesť mechanizmus ročného monitorovania, ktorým sa overuje, či je opatrenie stále nevyhnutné.
96. Ak sa pomoc na podporu biopalív, biokvapalín alebo bioplynu poskytne vo forme prevádzkovej pomoci alebo zníženia daní, pričom existuje kvóta alebo povinnosť dodávok, v rámci ktorej sa účinne stanovuje samostatná trhovú cenu biopalív, výška

pomoci nesmie presiahnuť rozdiel medzi ich výrobnými nákladmi a danou trhovou cenou. Výrobné náklady môžu obsahovať primeraný zisk.

4.1.4 *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovňovanie*

97. Oddiely 3.2.2 a 3.3 sa neuplatňujú na opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov.
98. Subvencia na tonu emisií ekvivalentu CO₂, ktorým sa zabránilo, sa musí odhadnúť za každého príjemcu alebo za každý referenčný projekt a musia sa poskytnúť odhady a metodika na jej výpočet. V čo najväčšom rozsahu by sa malo identifikovať čisté zníženie emisií vyplývajúcich z činnosti, pričom sa prihliadne na emisie vytvorené alebo znížené za životný cyklus. Ak má byť možné porovnať náklady na jednotlivé opatrenia v oblasti ochrany životného prostredia, táto metodika by mala byť podobná pri všetkých opatreniach podporovaných členským štátom⁶⁰.
99. S cieľom zabezpečiť pozitívne vplyvy dekarbonizácie na životné prostredie sa nesmie pomocou zabezpečovať iba to, že emisie sa presunú z jedného odvetvia do iného, ale musí sa zabezpečovať celkové zníženie emisií skleníkových plynov. Mali by sa zvažovať krátkodobé aj dlhodobé interakcie so všetkými ostatnými príslušnými politikami alebo opatreniami vrátane systému ETS Únie.
100. S cieľom zabrániť dvojitému subvencovaniu a zabezpečiť overenie zníženia emisií skleníkových plynov sa musí opatrením v oblasti dekarbonizácie priemyselných činností dosiahnuť zníženie emisií pochádzajúcich priamo z danej priemyselnej činnosti. Pomocou v oblasti zlepšenia energetickej efektívnosti priemyselných činností sa musí zabezpečiť zlepšenie energetickej efektívnosti činností príjemcu.
101. Na účely zabránenia prideleniu rozpočtu na projekty, ktoré sa nevykonávajú a potenciálne blokujú nový vstup na trh, musia členské štáty preukázať, že prijímajú primerané opatrenia, ktorými sa zabezpečí skutočné vykonávanie podporených projektov, napríklad stanovia jednoznačné lehoty na vykonanie projektu, v rámci predbežného schválenia získania pomoci overia uskutočniteľnosť projektu, budú od účastníkov vyžadovať zaplatenie zábezpeky alebo zabezpečia monitorovanie výstavby/vykonania projektu.
102. Prijemcovia opatrenia by mali byť vystavení rizikám, k riadeniu ktorých môžu prispieť, napríklad rizikám vyplývajúcim zo zníženia výroby energie z obnoviteľných zdrojov v obdobiach nadmernej výroby alebo z dôvodu nedostatočnej prenosovej kapacity.
103. Pomoc v oblasti dekarbonizácie môže mať rôzne formy, napríklad okamžitých grantov a zmlúv na prebiehajúce platby pomoci, akými sú rozdielové zmluvy⁶¹. Pomoc, ktorou

⁶⁰ Užitočnou referenciou sú zásady výpočtu zníženia emisií skleníkových plynov, ktoré používa inovačný fond EÚ. Sú k dispozícii na stránke: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf.

⁶¹ Rozdielová zmluva oprávňuje príjemcu na platbu rovnajúcu sa rozdielu medzi pevnou realizačnou cenou a referenčnou cenou – napríklad trhovou, za jednotku výkonu. V posledných rokoch sa tieto zmluvy využívajú pri opatreniach v oblasti výroby elektriny, môžu však obsahovať aj referenčnú cenu súvisiacu so systémom ETS, vtedy ide o rozdielové zmluvy týkajúce sa uhlíka. Rozdielové zmluvy

sa hradia náklady zväčša súvisiace skôr s prevádzkou ako investíciami, by sa mala využiť vtedy, ak členský štát jednoznačne preukáže, že vedie k prevádzkovým rozhodnutiam šetrnejším k životnému prostrediu.

104. Pomoc musí byť navrhnutá tak, aby zabráňovala akémukoľvek neprípustnému narušeniu efektívneho fungovania trhov, a najmä zachovávala efektívne prevádzkové stimuly a cenové signály. Prijemcovia by mali napríklad zostať vystavení zmenám cien a trhového riziku, ak sa tým neoslabuje dosahovanie cieľa pomoci. Prijemcovia by najmä nemali byť stimulovaní k ponúkaniu svojich výrobkov za cenu pod hraničnými nákladmi, ani nesmú získať pomoc na výrobu v obdobiach, v ktorých je trhovú hodnotu danej výroby negatívna⁶².
105. V prípade opatrení, súčasťou ktorých sú špecializované projekty infraštruktúry, Komisia vykoná posúdenie na základe jednotlivých prípadov. Vo svojom posúdení Komisia okrem iného zvaží veľkosť infraštruktúry vo vzťahu k príslušnému trhu, vplyv na pravdepodobnosť dodatočných trhových investícií, rozsah, v ktorom bola infraštruktúra pôvodne určená pre individuálneho používateľa alebo skupinu používateľov, a či existuje dôveryhodný plán alebo pevný záväzok v oblasti napojenia na širšiu sieť, trvanie všetkých odchýlok alebo výnimiek z právnych predpisov o vnútornom trhu, štruktúru príslušného trhu a postavenie príjemcov na uvedenom trhu.
106. Ak je napríklad na infraštruktúru spočiatku napojený len obmedzený počet používateľov, rušivý vplyv možno zmierniť, ak sa plánuje rozvoj širšej únijnej siete podľa týchto kritérií:
 - a) účtovníctvo infraštruktúry by malo byť oddelené od všetkých ostatných činností a náklady na prístup k nej a na jej využívanie by mali byť transparentné;
 - b) ak sa tým neoslabuje dosahovanie cieľa pomoci, pomoc by sa mala poskytovať pod podmienkou otvorenia infraštruktúry tretím stranám za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok (vrátane verejných výziev na predkladanie žiadostí o pripojenie za rovnocenných podmienok);
 - c) výhodu, ktorú príjemcovia získavajú až do uskutočnenia takéhoto širšieho rozvoja, môže byť potrebné kompenzovať, napríklad prínosom k ďalšiemu rozšíreniu siete;
 - d) výhodu, ktorú získavajú špecializovaní používatelia, môže byť potrebné obmedziť a/alebo priznať aj ostatným účastníkom.
107. S cieľom zabrániť oslabeniu cieľa opatrenia alebo iných cieľov Únie v oblasti ochrany životného prostredia sa nesmú poskytovať stimuly na výrobu energie, ktorou by sa

môžu obsahovať aj vratné platby od príjemcov daňovým poplatníkom alebo spotrebiteľom za obdobia, v ktorých referenčná cena presahuje realizačnú cenu.

⁶²

Na malé zariadenia na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov možno prijať priamu podporu cien, ktorá sa vzťahuje na všetky prevádzkové náklady, pričom sa nevyžaduje, aby predávali elektrinu na trhu, a to v súlade s výnimkou uvedenou v článku 4 ods. 3 smernice (EÚ) 2018/2001. Zariadenia sa považujú za malé, ak je ich kapacita pod príslušnou prahovou hodnotou uvedenou v článku 5 nariadenia (EÚ) 2019/943.

vytlačili menej znečisťujúce formy energie. Ak sa napríklad podporí kombinovaná výroba elektriny a tepla z neobnoviteľných zdrojov energie alebo ak sa podporí biomasa, nesmú sa poskytnúť stimuly na výrobu elektriny alebo tepla v čase, v ktorom by to znamenalo obmedzenie využívania obnoviteľných zdrojov energie s nulovým znečisťovaním ovzdušia.

108. Podpora v oblasti dekarbonizácie môže neprípustne narušiť hospodársku súťaž, ak vytláča investície do ekologickejších alternatív, ktoré sú už na trhu dostupné, alebo ak spôsobuje odkázanosť na určité technológie, čím sa brzdí širší vývoj trhu s ekologickejšími riešeniami, ako aj ich využívanie. Komisia preto takisto overí, či opatrenie pomoci nestimuluje alebo nepredlžuje spotrebu fosílnych palív a energie⁶³, a tým brzdí vývoj ekologickejších alternatív a významne znižuje celkový prínos investície pre životné prostredie. Členské štáty by mali vysvetliť, ako plánujú tomuto riziku zabrániť, a to aj prostredníctvom záväzku uprednostňovať obnoviteľné alebo nízkouhlíkové palivá alebo postupne prestať využívať zdroje fosílnych palív.
109. Komisia sa domnieva, že určité opatrenia pomoci majú negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a obchod, ktoré sa pravdepodobne nedajú kompenzovať. Konkrétne môžu určité opatrenia pomoci zhoršovať zlyhania trhu, a vytvárať tak nedostatky na úkor blahobytu spotrebiteľov a sociálneho blahobytu. Opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do výroby energie alebo priemyselnej výroby s využitím najviac znečisťujúcich fosílnych palív ako čierneho uhlia, nafty, hnedého uhlia, ropy, rašeliny a bridlicovej ropy, napríklad zvyšujú negatívne environmentálne externality na trhu. Budú sa považovať za také, ktoré nemajú žiadne pozitívne vplyvy na životné prostredie, keďže tieto palivá nie sú zlučiteľné s cieľmi Únie v oblasti klímy.
110. Podobne môžu opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do výroby energie alebo priemyselnej výroby s využitím zemného plynu, síce v krátkodobom časovom horizonte v porovnaní s alternatívnymi investíciami znížiť emisie skleníkových plynov a ďalších znečisťujúcich látok, ale zároveň v dlhodobom časovom horizonte zhoršiť negatívne environmentálne externality. Ak majú mať investície do zemného plynu pozitívne vplyvy na životné prostredie, členské štáty musia vysvetliť, ako zabezpečia, aby bola investícia prínosná pre dosahovanie cieľa Únie v oblasti klímy do roku 2030 a v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050. Členské štáty by mali vysvetliť najmä, ako sa zabráni odkázanosti na túto výrobu energie s využitím plynu alebo na plynové výrobné zariadenia. Môže to napríklad zahŕňať záväzok príjemcu zaviesť dekarbonizačné technológie ako zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, ako aj využívanie oxidu uhličitého, alebo nahrádzať zemný plyn obnoviteľným alebo nízkouhlíkovým plynom, prípadne záväzok príjemcu zavrieť zariadenie v časovom horizonte dosahovania cieľov Únie v oblasti klímy⁶⁴.

⁶³ Vráťane nosičov energie, ktoré neemitujú výfukové emisie, ale vyrábajú sa procesom s vysokou úrovňou využívania uhlíka.

⁶⁴ Navyše ak projekt zahŕňa investíciu do výroby energie s využitím zemného plynu alebo zariadenia priemyselnej výroby, náklady vzťahujúce sa na toto zariadenie nie sú vo všeobecnosti oprávnenými nákladmi na účely štátnej pomoci podľa toho oddielu, keďže sa to obvykle považuje za kontrafaktuálnu investíciu, ku ktorej dochádza v prípade neexistencie pomoci. Na účely pomoci by boli skôr oprávnenými dodatočné prvky, ktorými sa dosahuje zníženie emisií, ako napríklad zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého alebo dodatočné náklady v súvislosti s kogeneráciou.

111. Ak sa identifikujú riziká ďalších narušení hospodárskej súťaže alebo sú opatrenia nové či osobitne zložité, Komisia môže uložiť podmienky stanovené v bode 72.
112. V prípade individuálnych opatrení pomoci alebo schém prospešných pre veľmi malý počet príjemcov alebo prevádzkovateľa by mali členské štáty okrem toho preukázať, že navrhované opatrenie pomoci nebude viesť k zvýšenej trhovej sile.
113. Za predpokladu splnenia všetkých ostatných podmienok zlučiteľnosti Komisia zvyčajne posúdi vyrovnanosť opatrení v oblasti dekarbonizácie ako pozitívnu (teda pozitívne vplyvy prevažujú nad narušeniami vnútorného trhu) vzhľadom na ich prínos k zmierneniu zmeny klímy, ktorý sa vymedzuje ako environmentálny cieľ v nariadení (EÚ) 2020/852, ak nič nesvedčí o nedodržaní zásady „výrazne nenarušiť“.

4.2 Pomoc v oblasti zlepšovania energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov

4.2.1 Odôvodnenie pomoci

114. Opatrenia zamerané na zlepšenie energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov sú zamerané na negatívne externality a vytvárajú individuálne stimuly na dosahovanie cieľov v oblasti úspory energie a znižovania emisií skleníkových plynov a látok znečisťujúcich ovzdušie. Popri všeobecných zlyhaniach trhu uvedených v kapitole 3 sa môžu v oblasti energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov vyskytnúť špecifické zlyhania trhu. Pri zvažovaní prác obnovy v budovách napríklad zvyčajne nevyužíva prínosy opatrení energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností iba vlastník budovy, ktorý v zásade znáša náklady na obnovu, ale aj nájomník. Komisia sa preto domnieva, že na podporu investícií do zlepšenia energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov môže byť potrebná štátna pomoc.

4.2.2 Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

115. Na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov možno poskytnúť pomoc.
116. Túto pomoc možno skombinovať s pomocou v oblasti niektorého z týchto opatrení alebo všetkých týchto opatrení:
- a) inštalácia integrovaných zariadení na miestnu výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vyrábajúcich elektrinu, teplo alebo chlad;
 - b) inštalácia zariadení na uskladňovanie energie vyrobenej zariadeniami na miestnu výrobu energie z obnoviteľných zdrojov;
 - c) výstavba a inštalácia infraštruktúry nabíjacích staníc určenej pre používateľov budov, ako aj súvisiacej infraštruktúry, akou je vedenie, ak sa parkovisko nachádza buď v budove, alebo vo fyzickej blízkosti budovy;
 - d) inštalácia zariadení na miestnu digitalizáciu budovy, najmä na zvýšenie jej inteligentnej pripravenosti. Oprávnené investície môžu zahŕňať zásahy obmedzené na pasívne vnútorné rozvody alebo štruktúrované káblové rozvody pre dátové siete a v prípade potreby doplnkovú časť pasívnej siete na súkromnom

majetku mimo budovy. Vylúčené sú elektrické rozvody a káblové rozvody pre dátové siete mimo daného súkromného majetku;

- e) ďalšie investície do zlepšenia energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov vrátane investícií do vegetačných striech a zariadení na rekuperáciu dažďovej vody.

117. Pomoc sa môže poskytnúť aj na zlepšenie energetickej hospodárnosti vyhrievacích alebo chladiacich zariadení vnútri budovy. Pomoc v oblasti zlepšenia energetickej hospodárnosti výrobných procesov a zariadení vyrábajúcich energiu používanú na poháňanie strojov nie je súčasťou tohto oddielu, môže sa jej však týkať oddiel 4.1. Na pomoc v oblasti vyhrievacích alebo chladiacich zariadení v súvislosti so systémami diaľkového vykurovania sa vzťahuje oddiel 4.10.

118. Pomoc musí podnecovať:

- a) v prípade obnovy existujúcich budov zlepšenie energetickej hospodárnosti vedúce k zníženiu primárnej spotreby energie aspoň o 20 % v porovnaní so situáciou pred investíciou. Odchyľne od uvedeného platí, že ak je zlepšenie súčasťou postupnej obnovy, toto zlepšenie musí viesť v priebehu troch rokov k celkovému zníženiu primárnej spotreby energie aspoň o 30 % v porovnaní so situáciou pred investíciou;
- b) v prípade nových budov zlepšenie energetickej hospodárnosti vedúce k úsporám primárnej spotreby energie aspoň o 10 % v porovnaní s prahovou hodnotou stanovenou v rámci požiadaviek na budovy s takmer nulovou spotrebou energie vo vnútroštátnych opatreniach, ktorými sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ⁶⁵.

119. Pomoc v oblasti zlepšenia energetickej hospodárnosti budov možno poskytnúť aj MSP a malým spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré sú poskytovateľmi opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti, a to na umožnenie uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti v zmysle článku 2 bodu 27 smernice 2012/27/EÚ.

4.2.3 Stimulačný účinok

120. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 121 a 122.

121. Komisia sa domnieva, že pomoc pre projekty s návratnosťou do piatich rokov v zásade nemá stimulačný účinok. Členské štáty však môžu poskytnúť dôkaz o tom, že pomoc je potrebná na motivovanie zmeny správania, a to aj v prípade projektov s kratšou dobou návratnosti.

⁶⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13).

122. Pomoc v oblasti úhrady nákladov na prispôsobenie sa normám Únie, ktoré boli prijaté, ale ešte nenadobudli účinnosť, sa bude považovať za pomoc so stimulačným účinkom, ak sa investícia vykoná a dokončí aspoň 18 mesiacov pred nadobudnutím účinnosti daných noriem Únie.

4.2.4 *Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu*

4.2.4.1 *Vhodnosť*

123. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňuje požiadavka stanovená v bode 124.
124. Pomoc v oblasti uľahčovania uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti môže mať formu úveru alebo záruky poskytovateľovi opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti v rámci zmluvy o energetickej efektívnosti alebo môže pozostávať z finančného produktu zameraného na refinancovanie príslušného poskytovateľa (napríklad faktoring alebo forfaiting).

4.2.4.2 *Primeranosť*

125. Oprávnené náklady zodpovedajú výlučne investičným nákladom priamo súvisiacim s dosahovaním vyššej úrovne energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností.
126. Základná intenzita pomoci nesmie presiahnuť 30 % oprávnených nákladov.
127. Pokiaľ ide o pomoc poskytnutú na zlepšenie energetickej hospodárnosti existujúcich budov, intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov, ak zlepšenia energetickej hospodárnosti vedú k zníženiu primárnej spotreby energie aspoň o 40 %.
128. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 20 percentuálnych bodov v prípade pomoci poskytnutej malým podnikom alebo o 10 percentuálnych bodov v prípade pomoci poskytnutej stredným podnikom.
129. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy alebo o 5 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.
130. Vo výnimočných prípadoch, v závislosti od konkrétnych vlastností opatrenia, môžu členské štáty na základe analýzy likvidnej medzery preukázať, že sa vyžaduje vyššia pomoc, ako sa to stanovuje v bodoch 47, 50 a 51. Výška pomoci nesmie presiahnuť likvidnú medzeru, ako sa to stanovuje v bodoch 50 a 51.
131. Ak sa pomoc poskytne po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami uvedenými v bodoch 48 a 49, výška pomoci sa považuje za primeranú.
132. Na pomoc poskytnutú vo forme finančných nástrojov sa nevzťahujú maximálne intenzity pomoci stanovené v bodoch 126 až 130. Ak sa pomoc poskytuje vo forme záruky, nemala by presiahnuť 80 % podkladového úveru. Suma splácaná vlastníckmi

budov do fondu energetickej hospodárnosti alebo obnoviteľnej energie alebo inému finančnému sprostredkovateľovi sa musí rovnať aspoň nominálnej hodnote úveru.

4.2.5 *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovňovanie*

133. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 134 až 136.
134. Opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do zariadení na zemný plyn zamerané na zlepšovanie energetickej hospodárnosti budov môžu viesť v porovnaní s alternatívnymi investíciami k zníženiu spotreby energie v krátkodobom časovom horizonte, zároveň však v dlhodobom časovom horizonte aj k zhoršeniu negatívnych environmentálnych externalít. Okrem toho môže pomoc v oblasti inštalácie zariadení na zemný plyn neprípustne narušiť hospodársku súťaž, ak vytláča investície do ekologickejších alternatív, ktoré sú už na trhu dostupné, alebo ak spôsobuje odkázanosť na určité technológie, čím sa brzdí širší vývoj trhu s ekologickejšími technológiami, ako aj ich využívanie. Komisia sa domnieva, že pozitívne vplyvy opatrení, ktorými sa vytvára takýto efekt odkázanosti, pravdepodobne neprevážia ich negatívne vplyvy. V rámci svojho posúdenia Komisia zváži, či zariadenia na zemný plyn nahrádzajú zariadenia vyrábajúce energiu, ktoré využívajú najviac znečisťujúce fosílné palivá, ako sú ropa a uhlie.
135. Alternatívy k zariadeniam vyrábajúcim energiu z najviac znečisťujúcich fosílnych palív (napríklad ropy a uhlia) sú už na trhu dostupné. V tejto súvislosti sa pomoc v oblasti inštalácie energeticky efektívnych zariadení na výrobu energie z takýchto palív nepovažuje za takú, ktorá by prinášala rovnaké pozitívne vplyvy ako pomoc v oblasti inštalácie ekologickejších zariadení na výrobu energie. Po prvé okrajové zlepšenie v oblasti zníženia spotreby energie sa kompenzuje vyššími emisiami oxidu uhličitého pochádzajúcimi z využívania fosílnych palív. Po druhé poskytnutie pomoci v oblasti inštalácie ropných alebo uhoľných zariadení na výrobu energie predstavuje významné riziko odkázanosti na fosílnu technológiu a vytlačania investícií do ekologickejších a inovačnejších alternatív dostupných na trhu z dôvodu zníženia dopytu po nich. Takisto to spôsobuje odrádzanie od ďalšieho vývoja trhu smerom k ekologickým nadčasovým nefosílnym technológiám. Komisia sa preto domnieva, že negatívne vplyvy pomoci v oblasti ropných a uhoľných zariadení na výrobu energie pravdepodobne nemožno kompenzovať.
136. Ak sa pomoc poskytne vo forme príspevku, kapitálu, záruky alebo úveru pre fond energetickej hospodárnosti alebo obnoviteľnej energie alebo iného finančného sprostredkovateľa, Komisia overí, či sú zavedené podmienky, ktorými sa zabezpečí, aby fond energetickej hospodárnosti alebo obnoviteľnej energie alebo iní finanční sprostredkovatelia nezískali žiadnu neprípustnú výhodu a uplatňovali na účely vykonávania opatrenia pomoci v oblasti energetickej hospodárnosti investičnú stratégiu, ktorá je kvalitná po obchodnej stránke. Splnené musia byť najmä tieto podmienky:
 - a) finanční sprostredkovatelia alebo správcovia fondu musia byť vybratí prostredníctvom otvoreného, transparentného a nediskriminačného konania, ktoré sa uskutoční v súlade s platnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi;

- b) sú zavedené podmienky, ktorými sa zabezpečí komerčná správa finančných sprostredkovateľov vrátane fondov energetickej hospodárnosti alebo obnoviteľnej energie a ziskové finančné rozhodnutia;
- c) správcovia fondu energetickej hospodárnosti alebo obnoviteľnej energie alebo iní finanční sprostredkovatelia presunú výhodu v najväčšej možnej miere na konečného príjemcu (majiteľov budov alebo nájomníkov) vo forme vyšších objemov financovania, požiadaviek na nižšiu zábezpeku, nižších poplatkov za záruku alebo nižších úrokových mier.

4.3 Pomoc v oblasti ekologickej mobility

137. V oddieloch 4.3.1 a 4.3.2 sa stanovujú podmienky, za ktorých možno štátnou pomocou v oblasti ekologickej mobility v odvetví leteckej, cestnej, železničnej, vnútrozemskej vodnej, námornej a pobrežnej osobnej aj nákladnej dopravy umožniť rozvoj hospodárskej činnosti spôsobom šetrným k životnému prostrediu a bez nepriaznivých vplyvov na podmienky obchodu v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom Únie.

4.3.1 *Pomoc v oblasti nákupu a lízingu ekologických dopravných prostriedkov, ekologických servisných zariadení a v oblasti dodatočných úprav vozidiel*

4.3.1.1 Odôvodnenie pomoci

138. Na účely dosiahnutia právne záväzného cieľa Únie v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050 sa v oznámení o Európskej zelenej dohode stanovuje cieľ zníženia emisií z dopravy do roku 2050 aspoň o 90 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. V oznámení Komisie o stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu⁶⁶ sa potvrdzuje ambícia zelenej dohody a stanovujú rôzne míľniky, ktoré majú odvetviam ukazovať cestu k plneniu tohto cieľa prostredníctvom dekarbonizácie jednotlivých druhov dopravy a celého dopravného reťazca⁶⁷.

139. Hoci sa v existujúcich politikách môžu poskytovať stimuly na využívanie ekologických dopravných prostriedkov, ktoré môžu mať formu stanovenia záväzných cieľov v oblasti emisií CO₂ pre nový vozový park cestných vozidiel výrobcov⁶⁸, internalizovania klimatických a environmentálnych externalít⁶⁹ alebo zvyšovania dopytu po vozidlách prostredníctvom verejného obstarávania⁷⁰, nemusia postačovať na úplné vyriešenie zlyhání trhu, ktoré ovplyvňujú dotknuté odvetvie. Napriek existujúcim politikám môžu určité trhové prekážky a zlyhania trhu zostať nevyriešené, a to aj pokiaľ ide o cenovú

⁶⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu – nasmerovanie európskej dopravy do budúcnosti [COM(2020) 789 final].

⁶⁷ Patria k nim okrem iných ambícia zabezpečiť do roku 2030 prevádzku aspoň 30 miliónov automobilov a 80 000 nákladných automobilov s nulovými emisiami a do roku 2050 takmer všetkých automobilov, dodávok, autobusov, ako aj nových ťažkých úžitkových vozidiel, s nulovými emisiami.

⁶⁸ Nariadenie (EÚ) 2019/631 a nariadenie (EÚ) 2019/1242.

⁶⁹ Napríklad prostredníctvom smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/62/ES zo 17. júna 1999 o poplatkoch za používanie určitej dopravnej infraštruktúry ťažkými nákladnými vozidlami (Ú. v. ES L 187, 20.7.1999, s. 42) a systému ETS Únie.

⁷⁰ Napríklad prostredníctvom smernice (EÚ) 2019/1161.

dostupnosť ekologických dopravných prostriedkov v porovnaní s konvenčnými vozidlami, obmedzenú dostupnosť infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc a existenciu environmentálnych externalít. Členské štáty môžu preto poskytnúť pomoc na riešenie týchto zvyškových zlyhaní trhu a podporu rozvoja odvetvia ekologickej mobility.

4.3.1.2 Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

140. Pomoc možno poskytnúť na nákup alebo lízing nových alebo ojazdených ekologických dopravných prostriedkov pre leteckú, cestnú, železničnú, vnútrozemskú vodnú, námornú a pobrežnú osobnú aj nákladnú dopravu a na nákup a lízing ekologických zariadení pozemnej obsluhy a ekologických zariadení terminálu.
141. Takisto ju možno poskytnúť na dodatočné úpravy dopravných prostriedkov, po vykonaní ktorých sa budú považovať za ekologické dopravné prostriedky.

4.3.1.3 Stimulačný účinok

142. Okrem podmienok stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú podmienky stanovené v bodoch 143 až 147.
143. Členský štát musí predložiť dôveryhodný kontrafaktuálny scenár v prípade neposkytnutia pomoci. Kontrafaktuálny scenár sa týka investície s tou istou kapacitou, životnosťou, prípadne ďalšími relevantnými technickými vlastnosťami ako v prípade investície šetrnej k životnému prostrediu. Ak sa investícia týka nákupu alebo lízingu ekologických dopravných prostriedkov, v kontrafaktuálnom scenári ide vo všeobecnosti o pomoc v oblasti nákupu alebo lízingu vozidiel tej istej kategórie a s tou istou kapacitou, ktoré vyhovujú aspoň normám Únie, len by sa nadobúdali alebo získavali na lízing bez pomoci.
144. Ďalším kontrafaktuálnym scenárom môže byť zachovanie existujúceho vozidla v prevádzke na obdobie zodpovedajúce životnosti investície šetrnej k životnému prostrediu. V takom prípade sa musí prihliadnuť na diskontované náklady na údržbu, opravu a modernizáciu za dané obdobie.
145. V niektorých prípadoch sa môže kontrafaktuálny scenár týkať neskoršieho nahradenia dopravného prostriedku a vtedy by sa malo prihliadnuť na diskontovanú hodnotu dopravného prostriedku a mal by sa vyrovnať rozdiel v príslušnej hospodárskej životnosti zariadenia. Tento prístup môže byť osobitne dôležitý v prípade dopravných prostriedkov, ktoré majú dlhšiu hospodársku životnosť, ako sú plavidlá, vlaky a lietadlá.
146. V prípade dopravných prostriedkov, na ktoré sa vzťahujú lízingové zmluvy, by sa mala porovnať diskontovaná hodnota lízingu zariadenia šetrného k životnému prostrediu s diskontovanou hodnotou nákupu alebo lízingu dopravného prostriedku menej šetrného k životnému prostrediu, ktorý by sa použil, ak by sa pomoc neposkytla.
147. V obmedzených prípadoch sa môže investícia šetrná k životnému prostrediu týkať zariadenia, ktoré sa pridáva k už existujúcemu vozidlu (napríklad dodatočnej úpravy systémov na reguláciu znečisťovania). V takom prípade budú oprávnené náklady tvoriť celkové investičné náklady.

4.3.1.4 Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.3.1.4.1 Vhodnosť

148. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 149 a 150.
149. Pri overení vhodnosti nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky by sa malo prihliadať na potenciál iných typov zásahov ako štátnej pomoci na stimulovanie rozvoja trhu s ekologickou mobilitou a ich očakávaný vplyv v porovnaní s vplyvom navrhovaného opatrenia. Okrem toho by sa malo pri posudzovaní vhodnosti pomoci prihliadnuť na vplyv alternatívnych opatrení zameraných na dosahovanie toho istého cieľa, napríklad v rámci ETS, dodržiavanie regulačných povinností (vrátane existencie nízkoemisných zón v dotknutých členských štátoch) a pravidiel verejného obstarávania, ako sú stanovené v smernici (EÚ) 2019/1161.
150. Pomoc v oblasti nákupu a lízingu ekologických dopravných prostriedkov a dodatočných úprav dopravných prostriedkov, po vykonaní ktorých sa môžu považovať za ekologické dopravné vozidlá, sa môže poskytnúť v akejkoľvek forme, napríklad grantov, úverov alebo záruk. Členský štát musí odôvodniť svoj výber nástroja pomoci a vysvetliť, prečo sa rovnako efektívne výsledky nedajú dosiahnuť menej narušajúcimi nástrojmi pomoci.

4.3.1.4.2 Primeranosť

151. Výška pomoci nesmie presiahnuť náklady potrebné na umožnenie rozvoja predmetnej hospodárskej činnosti tak, aby sa v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom v prípade neposkytnutia pomoci zvýšila úroveň ochrany životného prostredia (teda prostredníctvom prechodu z konvenčných na ekologické dopravné prostriedky). Štátna pomoc sa môže považovať za primeranú, ak sú splnené podmienky stanovené v bodoch 152 až 159.
152. Čisté dodatočné náklady (oprávnené náklady) zodpovedajú rozdielu medzi celkovými nákladmi na vlastníctvo ekologických dopravných prostriedkov, ktorých nákup alebo lízing sa v rámci štátnej pomoci predpokladá, a celkovými nákladmi na vlastníctvo podľa kontrafaktuálneho scenára.
153. Náklady, ktoré priamo nesúvisia s dosahovaním vyššej úrovne ochrany životného prostredia, nebudú oprávnené na podporu.
154. Pokiaľ ide o dodatočné úpravy dopravných prostriedkov, po vykonaní ktorých sa môžu považovať za ekologické v súlade s bodom 146, oprávnené náklady predstavujú celkové náklady na dodatočné úpravy za predpokladu, že v kontrafaktuálnom scenári majú vozidlá tú istú hospodársku životnosť aj v prípade nevykonania dodatočných úprav.
155. Pomoc sa musí poskytnúť po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami uvedenými v bodoch 48 a 49.
156. Ak sa v súvislosti so súťažným ponukovým konaním použijú iné kritériá ako výška pomoci, o ktorú žiada žiadateľ, uplatňuje sa bod 49. Podmienky účasti sa môžu

napríklad týkať očakávaných prínosov investície pre životné prostredie v podobe zníženia emisií ekvivalentu CO₂ alebo iných znečisťujúcich látok počas celej životnosti. V takých prípadoch môžu členské štáty s cieľom umožniť identifikáciu prínosov pre životné prostredie podľa potreby vyžadovať od žiadateľov, aby vo svojich ponukách uviedli očakávanú úroveň zníženia emisií vyplývajúcu z investície v porovnaní s úrovňou emisií porovnateľného vozidla vyhovujúceho platným normám Únie. K environmentálnym kritériám použitým pri súťažnom ponukovom konaní môžu patriť aj hľadiská životného cyklu, ako napríklad vplyv nakladania s výrobkami po skončení životnosti na životné prostredie.

157. Súťažné ponukové konanie musí byť navrhnuté tak, aby sa ním zabezpečili dostatočné stimuly pre žiadateľov na predkladanie ponúk na projekty týkajúce sa nákupu dopravných prostriedkov s nulovými emisiami, ktoré sú vo všeobecnosti drahšie ako alternatívy menej šetrné k životnému prostrediu, ak sú takéto dopravné prostriedky v danom type dopravy dostupné. Takisto je potrebné zabezpečiť, aby sa uplatňovaním podmienok účasti neznevýhodňovali projekty na úkor ďalších projektov týkajúcich sa ekologických dopravných prostriedkov, ktoré nemožno považovať za prostriedky s nulovými emisiami. Environmentálne kritériá môžu byť napríklad navrhnuté ako prémie, na základe ktorých sa priraduje vyššie skóre projektom s prínosmi pre životné prostredie, ktoré presahujú prínosy vyplývajúce z požiadaviek na oprávnenosť alebo primárneho cieľa schémy.
158. Odchylne od bodov 155, 156 a 157, ak očakávané množstvo účastníkov nepostačuje na zabezpečenie efektívnej hospodárskej súťaže alebo zabránenie strategickým ponukám, prípadne ak súťažné ponukové konanie opísané v bodoch 48 a 49 nemožno uskutočniť, pomoc možno poskytnúť aj bez uskutočnenia súťažného ponukového konania. V takých prípadoch nesmie základná intenzita pomoci presiahnuť 40 % oprávnených nákladov. Táto intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade dopravných prostriedkov s nulovými emisiami a o 10 percentuálnych bodov v prípade stredných podnikov, prípadne o 20 percentuálnych bodov v prípade malých podnikov.
159. Vo výnimočných prípadoch, v závislosti od konkrétnych vlastností opatrenia, môžu členské štáty na základe analýzy likvidnej medzery preukázať, že sa vyžaduje vyššia pomoc, ako sa to stanovuje v bodoch 47, 50 a 51. V takom prípade musí členský štát vykonať monitorovanie *ex post* na účely overenia predpokladov o úrovni požadovanej pomoci a zaviesť mechanizmus spätného vrátenia stanovený v bode 53. Výška pomoci nesmie presiahnuť likvidnú medzeru, ako sa to stanovuje v bodoch 50 a 51.

4.3.1.5 Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnanie

160. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 161 až 166.
161. Komisia sa domnieva, že určité opatrenia pomoci majú negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a obchod, ktoré sa pravdepodobne nedajú kompenzovať. Konkrétne opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do dopravných prostriedkov na plyn (CNG aj LNG), môžu viesť v porovnaní s alternatívnymi investíciami k zníženiu emisií skleníkových plynov a ďalších znečisťujúcich látok v krátkodobom časovom horizonte, zároveň však v dlhodobom časovom horizonte aj k zhoršeniu negatívnych

environmentálnych externalít. Okrem toho môže pomoc v oblasti nákupu ekologických dopravných prostriedkov neprípustne narušiť hospodársku súťaž, ak vytláča investície do ekologickejších alternatív, ktoré sú už na trhu dostupné, alebo ak spôsobuje odkázanosť na určité technológie, čím sa brzdí širší vývoj trhu s ekologickejšími technológiami, ako aj ich využívanie. Komisia sa preto domnieva, že v takýchto prípadoch nie je pravdepodobné, že by sa dali kompenzovať negatívne vplyvy pomoci v oblasti nákupu a lízingu ekologických dopravných prostriedkov na zemný plyn, ako sú vozidlá na CNG a LNG, na hospodársku súťaž.

162. Pomoc v oblasti nákupu alebo lízingu vozidiel na CNG a LNG sa môže považovať za takú, ktorá nevytvára dlhodobý efekt odkázanosti a neodrádza od investícií do ekologickejších technológií, ak v čase, keď členský štát oznámi Komisii svoje plány vykonať opatrenie pomoci, alebo keď sa opatrenie pomoci vykonáva, členský štát preukáže, že ekologickejšie alternatívy nie sú na trhu jednoducho dostupné a ich dostupnosť sa v krátkodobom časovom horizonte ani neočakáva⁷¹. Pomoc možno považovať za takú, ktorá nevytvára dlhodobý efekt odkázanosti alebo neodrádza od investícií do ekologickejších technológií, aj vtedy, ak sa členský štát zaviazal, že dané vozidlá budú prevádzkované s využívaním zmesi bioplynu alebo plyných palív v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu (minimálne 20 %).
163. Alternatívy k vozidlám, v ktorých sa používajú najviac znečisťujúce fosílna palivá (ako napríklad nafta alebo skvapalnený ropný plyn, ďalej len „LPG“), sú už na trhu dostupné pre odvetvia cestnej, železničnej, vnútrozemskej vodnej, námornej a pobrežnej dopravy. Pomoc v oblasti nákupu alebo lízingu týchto vozidiel sa preto ani v prípade novej generácie týchto vozidiel presahujúcej normy Únie nepovažuje za takú, ktorá by prinášala tie isté pozitívne vplyvy ako pomoc v oblasti nákupu alebo lízingu ekologických vozidiel s nižšími priamymi (výfukovými) emisiami CO₂. Po prvé okrajové zlepšenie v oblasti zníženia priamych emisií CO₂ a znečisťujúcich látok sa kompenzuje ďalšími emisiami oxidu uhličitého pochádzajúcimi z využívania fosílnych palív. Po druhé poskytnutie pomoci v oblasti nadobúdania týchto typov vozidiel predstavuje významné riziko odkázanosti na fosílna technológia a vytlačenia investícií do ekologickejších alternatív dostupných na trhu z dôvodu zníženia dopytu po vozidlách na nefosílna alternatívne palivá. Takisto to spôsobuje odrádzanie od ďalšieho vývoja trhu smerom k ekologickým nadčasovým nefosílnym technológiám. Komisia sa preto domnieva, že nie je pravdepodobné, že by sa dali kompenzovať negatívne vplyvy pomoci v oblasti vozidiel využívajúcich najviac znečisťujúce fosílna palivá ako nafta alebo LPG na hospodársku súťaž.
164. Pri posudzovaní narušenia hospodárskej súťaže zo strany pomoci v oblasti nákupu ekologických dopravných prostriedkov Komisia zvažuje, či bude mať uvedenie nových dopravných prostriedkov do prevádzky za následok zlyhanie trhu alebo zhoršenie existujúcich zlyhaní trhu v dotknutom odvetví, ako napríklad nadmernú kapacitu.
165. V železničnej doprave musia členské štáty vzhľadom na potrebné dodatočné kapacity z dôvodu cieleného zintenzívnenia využívania tohto druhu dopravy zabezpečiť, aby

⁷¹ Pri tomto posúdení Komisia vo všeobecnosti zvažuje obdobie štyroch rokov nasledujúcich po oznámení alebo vykonaní opatrenia pomoci. Jej posúdenie bude vychádzať z nezávislých trhových štúdií predložených členským štátom alebo z akéhokoľvek iného vhodného dôkazu.

pomoc nemala za následok predčasné zošrotovanie koľajových vozidiel s nulovými emisiami. S týmto cieľom by sa mali koľajové vozidlá s nulovými emisiami, ktoré sa už v dôsledku poskytnutia pomoci nepoužívajú, ponúknuť na predaj najmenej počas obdobia troch mesiacov formou riadne uverejnenej, otvorenej, transparentnej, nediskriminačnej a nepodmienenej ponuky za trhovú cenu.

166. V leteckej doprave musí členský štát zabezpečiť, aby sa pomoc podniku, ktorý už v dotknutom odvetví pôsobí, poskytla na nahradenie lietadla menej šetrného k životnému prostrediu ekologickým lietadlom z porovnateľnej triedy a aby táto pomoc nemala za následok rozšírenie letky príjemcu.

4.3.2 *Pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc*

4.3.2.1 *Odôvodnenie pomoci*

167. Na umožnenie širokého využívania ekologických dopravných prostriedkov a na prechod na mobilitu s nulovými emisiami je potrebná komplexná sieť infraštruktúry nabíjacích a čerpacích staníc. Osobitne významnú prekážku využívania ekologických dopravných prostriedkov na trhu v skutočnosti predstavuje obmedzená dostupnosť infraštruktúry nabíjacích a čerpacích staníc. Okrem toho táto infraštruktúra nabíjacích a čerpacích staníc nie je v jednotlivých členských štátoch rovnomerne rozšírená. Zároveň platí, že kým je podiel ekologických vozidiel v prevádzke obmedzený, samotný trh môže pri zabezpečovaní potrebnej infraštruktúry nabíjacích a čerpacích staníc zlyhávať.
168. Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ⁷² sa vytvára spoločný rámec opatrení na zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá pre odvetvie dopravy v Únii a stanovujú ustanovenia pre členské štáty v oblasti zavádzania tejto infraštruktúry. Okrem toho môžu investičné signály na zavádzanie infraštruktúry nabíjacích a čerpacích staníc zabezpečovať aj ďalšie politiky podporujúce využívanie ekologických dopravných prostriedkov. Tieto politiky však samy osebe nemusia byť dostatočné na úplné vyriešenie identifikovaných zlyhaní trhu. Členské štáty môžu preto poskytnúť pomoc na riešenie týchto zvyškových zlyhaní trhu a podporu pri zavádzaní infraštruktúry nabíjacích a čerpacích staníc.

4.3.2.2 *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

169. Pomoc možno poskytnúť na výstavbu a inštaláciu alebo modernizáciu infraštruktúry nabíjacích a čerpacích staníc.
170. Súčasťou projektov môžu byť aj zariadenia na inteligentné nabíjanie a miestnu výrobu elektriny alebo vodíka z obnoviteľných zdrojov s priamym pripojením k infraštruktúre nabíjacích alebo čerpacích staníc, ako aj zariadenia na miestne uskladňovanie takejto elektriny a vodíka, ktoré sa majú dodávať ako palivá v doprave.

⁷²

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ z 22. októbra 2014 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá (Ú. v. EÚ L 307, 28.10.2014, s. 1).

4.3.2.3 Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.3.2.3.1 Nevyhnutnosť pomoci

171. Členský štát musí overiť nevyhnutnosť pomoci na stimulovanie zavádzania infraštruktúry nabíjacích a čerpacích staníc tej istej kategórie⁷³ na základe otvorenej verejnej konzultácie *ex ante* alebo nezávislej trhovej štúdie. Konkrétne musí členský štát overiť, že sa v krátkodobom časovom horizonte pravdepodobne žiadna podobná infraštruktúra nebude vyvíjať za komerčných podmienok⁷⁴.
172. Pri posudzovaní nevyhnutnosti pomoci v oblasti zavádzania infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc pre dopravné prostriedky s nulovými emisiami a ekologické dopravné prostriedky, ktorá je prístupná pre tretie strany, ako aj zavádzania verejne dostupnej infraštruktúry nabíjacích a čerpacích staníc, možno zvážiť prienik ekologických dopravných prostriedkov, ktorým bude takáto infraštruktúra slúžiť, na trh.

4.3.2.3.2 Vhodnosť

173. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 174 a 175.
174. Pri overení vhodnosti nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky by sa malo prihliadať na potenciál nových regulačných zásahov na stimulovanie prechodu na ekologickú mobilitu a ich očakávaný vplyv v porovnaní s vplyvom navrhovaného opatrenia. Konkrétne by mal členský štát zvážiť prípadný vplyv systému ETS a povinností stanovených v smernici 2014/94/EÚ.
175. Pokiaľ ide o overenie vhodnosti nástroja spomedzi rôznych nástrojov pomoci, pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc sa môže poskytnúť v akejkoľvek forme, napríklad grantov, úverov alebo záruk. Členský štát musí odôvodniť svoj výber nástroja pomoci a vysvetliť, prečo sa rovnako efektívne výsledky nedajú dosiahnuť menej narušajúcimi nástrojmi pomoci.

4.3.2.3.3 Primeranosť

176. Pomoc nesmie presiahnuť výšku nákladov potrebných na umožnenie zavádzania predmetnej hospodárskej činnosti tak, aby sa zvýšila úroveň ochrany životného prostredia. Štátna pomoc sa môže považovať za primeranú, ak sú splnené podmienky z bodov 177 až 182.
177. Oprávnenými nákladmi sú investičné náklady na výstavbu a inštaláciu alebo modernizáciu infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc. Môžu k nim patriť náklady na:
- a) samotnú infraštruktúru nabíjacích alebo čerpacích staníc;

⁷³ V prípade infraštruktúry nabíjacích staníc napríklad s bežným alebo vysokým výkonom.

⁷⁴ V prípade takéhoto posúdenia Komisia vo všeobecnosti zváži, či sa v období do troch rokov očakáva zavádzanie infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc za komerčných podmienok. Jej posúdenie bude vychádzať z výsledkov verejnej konzultácie *ex ante* uvedenej v bode 171, nezávislých trhových štúdií predložených členským štátom alebo z akéhokoľvek iného vhodného dôkazu.

- b) inštaláciu alebo modernizáciu elektrických alebo iných komponentov, napríklad na účely inteligentnej pripravenosti alebo infraštruktúry nabíjacích staníc, vrátane výkonových transformátorov potrebných na pripojenie infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc do sústavy, prípadne k miestnej výrobnéj jednotke elektriny alebo vodíka či k zásobníku;
 - c) súvisiace technické vybavenie;
 - d) súvisiace stavebno-inžinierske práce;
 - e) súvisiace úpravy pozemkov alebo ciest;
 - f) získanie súvisiacich povolení.
178. Ak je súčasťou projektu miestna výroba elektriny alebo vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo miestne uskladňovanie elektriny či vodíka z obnoviteľných zdrojov, oprávnenými nákladmi môžu byť investičné náklady na miestne výrobné jednotky elektriny alebo vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo na miestne zariadenia na uskladňovanie elektriny či vodíka z obnoviteľných zdrojov.
179. Pomoc sa musí poskytnúť po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami uvedenými v bodoch 48 a 49. Súťažné ponukové konanie musí byť navrhnuté tak, aby sa ním zabezpečili dostatočné stimuly pre žiadateľov na predkladanie ponúk na projekty týkajúce sa infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc dodávajúcich iba elektrinu alebo vodík z obnoviteľných zdrojov. Uplatňovanie kritérií na vyhodnotenie ponúk nesmie mať za následok znevýhodnenie projektov týkajúcich sa infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc dodávajúcich iba elektrinu alebo vodík z obnoviteľných zdrojov v porovnaní s projektmi týkajúcimi sa infraštruktúry nabíjacích alebo čerpacích staníc, v rámci ktorej sa dodáva aj elektrina alebo vodík s vysokou úrovňou využívania uhlíka.
180. Odchyľne od bodu 179 sa môže pomoc poskytnúť na základe iných metód ako súťažného ponukového konania, a to v týchto prípadoch:
- a) ak očakávaný počet účastníkov nie je dostatočný na zabezpečenie efektívnej hospodárskej súťaže alebo zabránenie strategickým ponukám; alebo
 - b) ak sa súťažné ponukové konanie opísané v bodoch 48 a 49 nemôže uskutočniť.
181. V prípadoch uvedených v bode 180 sa môže výška pomoci stanoviť na základe analýzy likvidnej medzery, ako sa stanovuje v bodoch 47, 50 a 51. Členský štát musí vykonať monitorovanie *ex post* na účely overenia predpokladov o úrovni požadovanej pomoci a zaviesť mechanizmus spätného vrátenia stanovený v bode 53.
182. Alternatívne k bodu 181 platí, že základná intenzita pomoci nesmie presiahnuť 30 % oprávnených nákladov alebo 40 % oprávnených nákladov, ak infraštruktúra nabíjacích alebo čerpacích staníc dodáva iba elektrinu alebo vodík z obnoviteľných zdrojov. Táto intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade stredných podnikov alebo o 20 percentuálnych bodov v prípade malých podnikov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy

alebo o 5 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.

4.3.2.4 Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovňovanie

183. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 184 až 189.
184. Pomoc v oblasti zavádzania alebo modernizácie infraštruktúry čerpacích staníc môže neprípustne narušiť hospodársku súťaž, ak vytláča investície do ekologickejších alternatív, ktoré sú už na trhu dostupné, alebo ak spôsobuje odkázanosť na určité technológie, čím sa brzdí širší vývoj trhu s ekologickejšími technológiami, ako aj ich využívanie. Komisia sa preto domnieva, že v takýchto prípadoch nie je pravdepodobné, že by sa dali kompenzovať negatívne vplyvy pomoci v oblasti zavádzania alebo modernizácie infraštruktúry čerpacích staníc dodávajúcich palivá zo zemného plynu, ako sú CNG a LNG, na hospodársku súťaž.
185. Pomoc v oblasti zavádzania alebo modernizácie infraštruktúry čerpacích staníc CNG a LNG sa môže považovať za takú, ktorá nevytvára dlhodobý efekt odkázanosti a neodrádza od investícií do ekologickejších technológií, ak v čase, keď členský štát oznámi Komisii svoje plány vykonať opatrenie pomoci, alebo keď sa opatrenie pomoci vykonáva, členský štát preukáže, že ekologickejšie alternatívy nie sú na trhu jednoducho dostupné a ich dostupnosť sa v krátkodobom časovom horizonte ani neočakáva⁷⁵. Pomoc v oblasti zavádzania alebo modernizácie infraštruktúry čerpacích staníc CNG a LNG sa môže považovať aj za takú, ktorá nevytvára dlhodobý efekt odkázanosti, ak sa členský štát zaviazal zabezpečiť zmiešanie CNG a LNG s bioplynom alebo plynými palivami v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu (minimálne 20 %).
186. Alternatívy k fosílnym palivám sú už na trhu dostupné na využívanie v odvetviach cestnej, železničnej, vnútrozemskej vodnej, námornej a pobrežnej dopravy. Pomoc v oblasti zavádzania alebo modernizácie infraštruktúry čerpacích staníc dodávajúcich fosílna palivá, ako napríklad vodík z fosílnych palív, sa preto ani nepovažuje za takú, ktorá by prinášala tie isté pozitívne vplyvy ako pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry čerpacích staníc dodávajúcich nefosílna palivá. Po prvé je zrejmé, že zlepšenie v oblasti zníženia emisií CO₂ dosiahnuté v odvetví dopravy sa kompenzuje ďalšími emisiami oxidu uhličitého pochádzajúcimi z výroby a využívania fosílnych palív. Po druhé v prípade neexistencie záväzku členského štátu, že infraštruktúrou čerpacích staníc sa bude dodávať vodík z obnoviteľných zdrojov alebo aspoň nízkouhlíkový vodík, môže poskytnutie pomoci v oblasti zavádzania infraštruktúry vodíkových čerpacích staníc predstavovať riziko odkázanosti na výrobu vodíka z fosílnych palív, a teda vytlačania investícií do ekologickejších alternatív z dôvodu zníženia dopytu po výrobných procesoch, ktoré nie sú založené na fosílnych palivách. Takisto to spôsobuje odrádzanie od ďalšieho vývoja trhu smerom k ekologickým

⁷⁵

Pri tomto posúdení Komisia vo všeobecnosti zväži obdobie štyroch rokov nasledujúcich po oznámení alebo vykonaní opatrenia pomoci. Jej posúdenie bude vychádzať z nezávislých trhových štúdií predložených členským štátom alebo z akéhokoľvek iného vhodného dôkazu.

nadčasovým nefosílnym technológiám pre mobilitu s nulovými emisiami a výrobu nefosílnych palív a energie. Komisia sa preto domnieva, že vo všeobecnosti nie je pravdepodobné, že sa budú dať kompenzovať negatívne vplyvy pomoci v oblasti zavádzania alebo modernizácie infraštruktúry čerpacích staníc dodávajúcich fosílnu palivá, ako napríklad vodík z fosílnych palív, na hospodársku súťaž.

187. Ak neexistujú vhodné ochranné opatrenia, pomoc môže mať za následok vytvorenie alebo posilnenie pozícií s trhovou silou, čo môže znemožniť alebo ohroziť efektívnu hospodársku súťaž na vznikajúcich alebo rozvíjajúcich sa trhoch. Členský štát musí preto zabezpečiť, aby opatrenie pomoci obsahovalo vhodné ochranné opatrenia na riešenie uvedeného rizika. Môže k nim patriť napríklad zavedenie maximálneho percentuálneho podielu rozpočtu opatrenia, ktorý možno prideliť jednému podniku.
188. Každá koncesia alebo iné zverenie prevádzky infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc tretej strane sa musí uskutočniť na súťažnom, transparentnom a nediskriminačnom základe, pričom sa podľa situácie riadne zohľadňujú pravidlá Únie v oblasti verejného obstarávania.
189. Ak sa pomoc poskytuje na zavedenie alebo modernizáciu infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ktorá je prístupná pre tretie strany, ako aj na zavedenie verejne dostupnej infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc, tieto stanice musia byť prístupné verejnosti a zabezpečovať používateľom nediskriminačný prístup, podľa potreby aj pokiaľ ide o sadzby, metódy overovania a platby, ako aj ďalšie podmienky používania. Okrem toho by mali členské štáty zabezpečiť, aby poplatky účtované používateľom tretích strán za používanie infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc zodpovedali trhovej cene.

4.4 Pomoc v oblasti efektívnosti využívania zdrojov a podpory prechodu na obehové hospodárstvo

4.4.1 Odôvodnenie pomoci

190. V akčnom pláne pre obehové hospodárstvo⁷⁶ sa uvádza program orientovaný na budúcnosť, ktorý sa zameriava na zrýchlenie prechodu Únie na obehové hospodárstvo v rámci transformačnej zmeny podporovanej v oznámení o Európskej zelenej dohode. V akčnom pláne pre obehové hospodárstvo sa podporujú procesy obehového hospodárstva, podnecuje udržateľná spotreba a výroba a kladie dôraz na predchádzanie vzniku odpadu, ako aj na čo najdlhšie udržanie využitých zdrojov v hospodárstve Únie. Uvedené ciele tvoria aj predpoklad dosiahnutia cieľa Únie v oblasti klimateckej neutrality do roku 2050 a ekologickejšieho a udržateľnejšieho hospodárstva.
191. V akčnom pláne pre obehové hospodárstvo sa osobitne uvádza potreba zohľadniť pri revízii usmernení o štátnej pomoci v oblasti životného prostredia a energetiky ciele súvisiace s obehovým hospodárstvom. V tomto zmysle môže finančná podpora vo forme štátnej pomoci skombinovaná so všeobecnými, jednoznačnými a jednotnými pravidlami zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore obehovosti vo výrobných procesoch

⁷⁶ Oznámenie Komisie s názvom Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu [COM(2020) 98 final].

v rámci širšej transformácie výrobného odvetvia Únie smerom ku klimaticky neutrálnej a dlhodobej konkurencieschopnosti. Takisto môže zohrávať kľúčovú úlohu pri prínose k vytvoreniu dobre fungujúceho trhu Únie s druhotnými surovinami, čím sa zníži tlak na prírodné zdroje a zabezpečí udržateľný rast a pracovné miesta.

4.4.2 Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

192. Pomoc podľa tohto oddielu možno poskytnúť na:

- a) investície, ktorými sa zlepši efektívnosť využívania zdrojov prostredníctvom niektorej z uvedených (alebo oboch) činností:
 - i) čistého zníženia zdrojov spotrebovaných pri výrobe toho istého množstva výstupov⁷⁷;
 - ii) nahradenia prvotných surovín druhotnými (opätovne používanými alebo recyklovanými) surovinami;
- b) investície do zníženia objemu, predchádzania vzniku, prípravy na opätovné použitie alebo recykláciu a recyklácie odpadu⁷⁸ vyprodukovaného príjemcom alebo investície do prípravy na opätovné použitie alebo recykláciu a recyklácie odpadu vyprodukovaného tretími stranami, ktorý by sa inak zneškodnil alebo spracoval s nižšou prioritou v režime hierarchie odpadového hospodárstva⁷⁹, prípadne menej efektívne⁸⁰, alebo s nižšou kvalitou recyklácie;
- c) investície do prípravy na opätovné použitie, prípravy na recykláciu a recyklácie iných výrobkov, materiálov a látok⁸¹ vyprodukovaných príjemcom alebo tretími stranami, ktoré by sa inak nepoužili, zneškodnili alebo zhodnotili menej efektívnym spôsobom⁸² alebo s nižšou kvalitou recyklácie;
- d) investície do triedeného zberu⁸³ a triedenia zmiešaného komunálneho odpadu alebo iných výrobkov, materiálov či látok na účely ich prípravy na opätovné použitie alebo recykláciu.

⁷⁷ K spotrebovaným zdrojom môžu patriť všetky spotrebované materiálne zdroje okrem energie. Zníženie možno stanoviť meraním alebo odhadom spotreby pred vykonaním a po vykonaní opatrenia pomoci a započítaním každej úpravy vonkajších podmienok, ktoré môžu mať vplyv na spotrebu zdrojov.

⁷⁸ Pozri vymedzenie opätovného použitia, prípravy na opätovné použitie, recyklácie a odpadu v bodoch 1854, 57, 66 a 79.

⁷⁹ Hierarchia odpadového hospodárstva pozostáva z a) predchádzania vzniku; b) prípravy na opätovné použitie; c) recyklácie; d) iného zhodnocovania, napríklad energetického a e) zneškodňovania. Pozri článok 4 ods. 1 smernice 2008/98/ES.

⁸⁰ Vzhľadom na investície do zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov uvedené v bode 192a)i) a ii).

⁸¹ Iné výrobky, materiály alebo látky môžu zahŕňať vedľajšie produkty (uvedené v článku 5 smernice 2008/98/ES), zvyšky z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, odpadovú vodu, dažďovú vodu a odtokovú vodu, minerály, živiny, zvyškové plyny z výrobných procesov, nadbytočné výrobky, diely a materiály atď. Nadbytočné výrobky, diely a materiály sú výrobky, diely alebo materiály, ktoré už ich držiteľ nepotrebuje alebo nevyužije, sú však vhodné na opätovné použitie.

⁸² Pozri poznámku pod čiarou č. 95.

⁸³ Pozri vymedzenie triedeného zberu v článku 3 bode 11 smernice 2008/98/ES.

193. Za určitých podmienok možno pomoc v oblasti úhrady prevádzkových nákladov poskytnúť aj na triedený zber a triedenie zmiešaného komunálneho odpadu konkrétnych tokov alebo typov odpadu (pozri bod 216).
194. Pomoc týkajúca sa zhodnocovania zvyškového tepla z výrobných procesov alebo pomoc týkajúca sa využívania oxidu uhličitého bude posúdená na základe podmienok platných pre pomoc v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov stanovených v oddiele 4.1.
195. Tento oddiel sa nevzťahuje na opatrenia uvedené v bodoch 192a) až d), ktoré sú podporené kompenzáciami za služby všeobecného hospodárskeho záujmu.

4.4.3 *Stimulačný účinok*

196. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 197 až 201.
197. Členský štát musí predložiť dôveryhodný kontrafaktuálny scenár. Kontrafaktuálny scenár sa vo všeobecnosti týka investície s tou istou kapacitou, životnosťou, prípadne ďalšími relevantnými technickými vlastnosťami ako v prípade investície šetrnej k životnému prostrediu.
198. Kontrafaktuálny scenár sa môže týkať aj zachovania existujúcich inštalácií alebo zariadení v prevádzke na obdobie zodpovedajúce životnosti investície šetrnej k životnému prostrediu. V takom prípade sa musí prihliadnuť na diskontované náklady na údržbu, opravu a modernizáciu za dané obdobie.
199. V niektorých prípadoch sa môže kontrafaktuálny scenár týkať neskoršieho nahradenia inštalácií alebo zariadení a vtedy by sa malo prihliadnuť na diskontovanú hodnotu inštalácií a zariadení a mal by sa vyrovnať rozdiel v príslušnej hospodárskej životnosti inštalácií alebo zariadení.
200. V prípade zariadení, na ktoré sa vzťahujú lízingové zmluvy, by sa mala porovnať diskontovaná hodnota lízingu zariadenia šetrného k životnému prostrediu s diskontovanou hodnotou lízingu zariadenia menej šetrného k životnému prostrediu, ktoré by sa použilo, ak by sa pomoc neposkytla.
201. V obmedzených prípadoch sa môže investícia šetrná k životnému prostrediu týkať inštalácií alebo zariadení, ktoré sa pridávajú k už existujúcej investícii. V takom prípade by mali oprávnené náklady tvoriť celkové investičné náklady.

4.4.4 *Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu*

4.4.4.1 *Nevyhnutnosť pomoci*

202. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.1 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 203 až 205.
203. Pomoc sa môže považovať za nevyhnutnú len vtedy, ak by boli odpad alebo iné látky či materiály zneškodnené alebo spracované s nižšou prioritou v režime hierarchie odpadového hospodárstva, prípadne menej efektívne, alebo by sa inak nevyužili.

204. Podporená investícia nesmie predstavovať hospodársky ziskový postup. Preto proces alebo procesy, na základe ktorých sa odpad alebo iné výrobky, materiály či látky pripravujú na opätovné použitie alebo recykláciu alebo recyklujú, nesmú predstavovať hospodársky ziskový alebo zavedený obchodný postup. V prípade vhodnosti sa to musí overiť z hľadiska postupov, ktoré sa všeobecne uplatňujú v Únii a v rámci jednotlivých technológií⁸⁴.
205. V prípade pomoci v oblasti triedeného zberu a triedenia zmiešaného komunálneho odpadu, prípadne iných výrobkov, materiálov či látok musí členský štát preukázať, že triedený zber a triedenie zmiešaného odpadu sú v danom členskom štáte nedostatočne rozvinuté. Ak sa poskytuje pomoc v oblasti úhrady prevádzkových nákladov, členský štát musí preukázať, že táto pomoc sa vyžaduje počas prechodného obdobia na umožnenie prechodu na obehové hospodárstvo, prípadne okrem iného na prípravu na opätovné použitie, prípravu na recykláciu alebo recykláciu. Členský štát musí zohľadniť všetky povinnosti vyplývajúce zo systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu.

4.4.4.2 Vhodnosť

206. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bode 207.
207. V súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“⁸⁵ by podniky produkujúce odpad nemali byť oslobodené od nákladov na spracovanie odpadu. Pomoc by preto nemala znamenať oslobodenie podnikov produkujúcich odpad od žiadnych nákladov ani povinností v súvislosti so spracovaním odpadu, za ktoré zodpovedajú podľa právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov, a to ani od tých, ktoré im vyplývajú zo systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu. Takisto by pomoc nemala znamenať oslobodenie podnikov od nákladov, ktoré by sa mali považovať za bežné náklady podniku.

4.4.4.3 Primeranosť

208. Oprávnenými nákladmi sú dodatočné investičné náklady tvorené rozdielom medzi nákladmi na podporenú investíciu alebo činnosť a nákladmi na investíciu podľa kontrafaktuálneho scenára, ktorým môže byť niektorý z týchto scenárov:
- a) porovnateľná investícia podľa opisu v bode 197, ktorá by sa vierohodne uskutočnila bez pomoci a ktorou sa nedosahuje tá istá úroveň efektívnosti využívania zdrojov;
 - b) spracovanie odpadu s nižšou prioritou v režime hierarchie odpadového hospodárstva, prípadne menej efektívne;

⁸⁴ Z hľadiska technológií môže byť napríklad vhodné overiť, či bude plánovaná investícia viesť v porovnaní s bežným postupom k vyššej miere recyklovateľnosti alebo vyššej kvalite recyklovaného materiálu.

⁸⁵ Pozri vymedzenie v bode 1853.

- c) konvenčný výrobný proces, pri ktorom sa využíva prvotná surovina alebo výrobok, ak je opätovne použitý alebo recyklovaný (druhotný) výrobok technicky a ekonomicky nahraditeľný prvotnou surovinou alebo výrobkom; alebo
 - d) akýkoľvek iný kontrafaktuálny scenár vychádzajúci z riadne odôvodnených predpokladov.
209. Ak by výrobok, látka alebo materiál bez opätovného použitia predstavovali odpad a neexistuje zákonná požiadavka na zneškodnenie tohto výrobku, látky alebo materiálu, prípadne na ich iné spracovanie, oprávnené náklady môžu zodpovedať investícií potrebnej na zhodnotenie dotknutého výrobku, látky alebo materiálu.
210. Základná intenzita pomoci nesmie presiahnuť 40 % oprávnených nákladov.
211. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade stredných podnikov alebo o 20 percentuálnych bodov v prípade malých podnikov.
212. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy alebo o 5 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.
213. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade činností ekologickej inovácie, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) činnosť ekologickej inovácie musí byť nová alebo výrazne lepšia v porovnaní so stavom techniky v danom odvetví⁸⁶;
 - b) očakávaný prínos pre životné prostredie musí byť podstatne vyšší než zlepšenie vyplývajúce zo všeobecného vývoja stavu techniky v porovnateľných činnostiach⁸⁷;
 - c) inovačný charakter tejto činnosti nesie so sebou jasný stupeň rizika z technologického, trhového alebo finančného hľadiska, ktorý je vyšší než riziko všeobecne spojené s porovnateľnými činnosťami bez inovácie⁸⁸.

⁸⁶ Členské štáty by mohli preukázať novosť napríklad na základe presného opisu inovácie a trhových podmienok jej zavedenia alebo rozšírenia v porovnaní so špičkovými procesmi alebo organizačnými technikami, ktoré bežne používajú iné podniky v tom istom odvetví.

⁸⁷ Ak na porovnanie činností týkajúcich sa ekologickej inovácie so štandardnými činnosťami bez inovácie možno použiť kvantitatívne parametre, pojem „podstatne vyšší“ znamená, že okrajové zlepšenie predpokladané v dôsledku činností týkajúcich sa ekologickej inovácie z hľadiska menšieho rizika pre životné prostredie alebo znečistenia alebo zvýšenej efektívnosti využívania energie alebo zdrojov, by malo byť aspoň dvakrát väčšie než okrajové zlepšenie predpokladané v dôsledku všeobecného vývoja porovnateľných činností bez inovácie. Ak navrhovaný postup v danom prípade nie je vhodný alebo ak nie je možné kvantitatívne porovnanie, súbor týkajúci sa žiadosti o štátnu pomoc by mal obsahovať podrobný opis metódy použitej na vyhodnotenie tohto kritéria, pričom sa musí zabezpečiť štandard porovnateľný s navrhovanou metódou.

⁸⁸ Toto riziko by členský štát mohol preukázať napríklad z hľadiska nákladov vo vzťahu k obratu podniku, času potrebného na vývoj, predpokladaných ziskov z činnosti ekologickej inovácie v porovnaní s nákladmi a pravdepodobnosti neúspechu.

214. Odchyľne od bodov 210 až 213 môže členský štát na základe analýzy likvidnej medzery, ako sa to stanovuje v bodoch 47, 50 a 51, takisto preukázať, že sa vyžaduje vyššia intenzita pomoci. V takom prípade musí členský štát vykonať monitorovanie *ex post* na účely overenia predpokladov o úrovni požadovanej pomoci a zaviesť mechanizmus spätného vrátenia stanovený v bode 53. Výška pomoci nesmie presiahnuť likvidnú medzeru, ako sa to stanovuje v bodoch 50 a 51.
215. Ak sa pomoc poskytne po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami uvedenými v bodoch 48 a 49, výška pomoci sa považuje za primeranú.
216. Pomoc v oblasti prevádzkových nákladov možno poskytovať aj na triedený zber a triedenie zmiešaného komunálneho odpadu konkrétnych tokov alebo typov odpadu, prípadne iných výrobkov, materiálov či látok, ak sa pripravujú na opätovné použitie alebo recykláciu, pričom v takom prípade musia byť splnené tieto podmienky:
- a) pomoc sa musí poskytnúť po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami uvedenými v bodoch 48 a 49, ktoré musí byť na nediskriminačnom základe otvorené všetkým prevádzkovateľom poskytujúcim služby triedeného zberu a triedenia zmiešaného komunálneho odpadu;
 - b) v prípade vysokej neistoty týkajúcej sa budúceho vývoja prevádzkových nákladov počas trvania opatrenia môže ponukové konanie obsahovať pravidlá, ktorými sa obmedzí kompenzácia za určitých presne vymedzených okolností, ak sa dané pravidlá a okolnosti transparentne uvedú *ex ante*;
 - c) každá investičná pomoc poskytnutá zariadeniu používanému na triedený zber a triedenie zmiešaného komunálneho odpadu konkrétnych tokov alebo typov odpadu sa musí odpočítať od prevádzkovej pomoci poskytnutej tomu istému zariadeniu, ak sa obe formy pomoci týkajú rovnakých oprávnených nákladov;
 - d) pomoc sa môže poskytnúť na maximálne obdobie piatich rokov.

4.4.5 Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod

217. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 218 až 221.
218. Pomoc nesmie stimulovať vytváranie odpadu.
219. Pomoc nesmie iba zvyšovať dopyt po odpade alebo iných materiáloch a zdrojoch určených na opätovné použitie, recykláciu alebo zhodnotenie, ale aj zabezpečiť zvýšenie objemu zberu týchto materiálov.
220. Pri posudzovaní vplyvu pomoci na trh Komisia zohľadní potenciálne vplyvy pomoci na fungovanie trhov s prvotnými a druhotnými surovinami súvisiacimi s dotknutými výrobkami.
221. Konkrétne Komisia pri posudzovaní vplyvu, ktorý má na trh pomoc v oblasti prevádzkových nákladov súvisiacich s triedeným zberom a triedením zmiešaného komunálneho odpadu konkrétnych tokov alebo typov odpadu, prípadne iných výrobkov, materiálov či látok, ak sa pripravujú na opätovné použitie alebo recykláciu,

zohľadní potenciálne interakcie so systémami rozšírenej zodpovednosti výrobcu v dotknutých členských štátoch.

4.5 Pomoc v oblasti predchádzania znečisťovaniu alebo znižovania znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov

4.5.1 Odôvodnenie pomoci

222. Ambíciou nulového znečistenia pre netoxické prostredie v rámci oznámenia o Európskej zelenej dohode by sa malo zabezpečiť zníženie znečistenia do roku 2050 na úrovne, ktoré už nebudú škodlivé pre ľudí a prirodzené ekosystémy, ale budú rešpektovať hranice, ktoré dokáže naša planéta zvládnuť, čím sa zabezpečí netoxické prostredie, a to v súlade s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj⁸⁹ a dlhodobými cieľmi 8. environmentálneho akčného programu⁹⁰. Únia stanovila konkrétne ciele na zníženie úrovne znečistenia, napríklad na zabezpečenie čistejšieho ovzdušia⁹¹ a nulového znečistenia vodných útvarov⁹², menšej úrovne znečistenia hlukom, plastovým odpadom a mikroplastami a menšieho objemu odpadu⁹³, ako aj ciele týkajúce sa prebytočných živín a hnojív, nebezpečných pesticídov a látok spôsobujúcich antimikrobiálnu rezistenciu⁹⁴.
223. Finančná podpora vo forme štátnej pomoci môže podstatne prispieť k environmentálnemu cieľu zníženia objemu iných znečisťujúcich látok ako emisii skleníkových plynov.

⁸⁹ Pozri stránku https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030_Agenda_for_Sustainable_Development_web.pdf.

⁹⁰ Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o všeobecnom environmentálnom akčnom programe do roku 2030 [COM(2020) 652 final].

⁹¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Program Čisté ovzdušie pre Európu [COM(2013) 0918 final]. Informácie o prízemnom ozóne, tuhých časticiach, oxidoch dusíka, nebezpečných ťažkých kovoch a množstve ďalších znečisťujúcich látok pozri aj v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/107/ES z 15. decembra 2004, ktorá sa týka arzénu, kadmia, ortuti, niklu a polycyklických aromatických uhľovodíkov v okolitom ovzduší (Ú. v. EÚ L 23, 26.1.2005, s. 3) a smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES z 21. mája 2008 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (Ú. v. EÚ L 152, 11.6.2008, s. 1). Informácie o najvýznamnejších látkach znečisťujúcich ovzdušie prechádzajúcich hranicami štátov: oxide siričitom, oxidoch dusíka, amoniaku, nemetánových prchavých organických zlúčeninách a tuhých časticiach pozri aj v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1).

⁹² V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1) sa vyžaduje (až na výnimky) dobrý chemický stav všetkých útvarov povrchovej a podzemnej vody.

⁹³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Cesta k zdravej planéte pre všetkých Akčný plán EÚ: „Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy“ [COM(2021) 400 final].

⁹⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu [COM(2020) 381 final].

4.5.2 *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

224. Pomoc v oblasti prevencie alebo znižovania znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov možno poskytnúť na investície, ktorými sa podnikom umožňuje prekročiť normy Únie v oblasti ochrany životného prostredia, zvýšiť úroveň ochrany životného prostredia v prípade neexistencie noriem Únie alebo splňať normy Únie, ktoré ešte nenadobudli účinnosť.
225. Ak sa pomoc poskytne vo forme obchodovateľných povolení⁹⁵, opatrenie pomoci musí byť navrhnuté tak, aby sa dosiahli aj environmentálne ciele nad rámec cieľov povinných pre príslušné podniky, ktoré sa majú dosiahnuť na základe noriem Únie.
226. Pomoc musí byť v prvom rade zacielená na predchádzanie znečisťovaniu priamo vyplývajúcemu z vlastných činností príjemcu alebo na jeho znižovanie.
227. Pomocou sa nesmie zabezpečovať iba premiestnenie znečistenia z jedného odvetvia do druhého alebo z jednej zložky životného prostredia do inej (napríklad z ovzdušia do vody). Ak je pomoc zameraná na zníženie znečistenia, musí sa dosiahnuť celkové zníženie znečistenia.
228. Tento oddiel sa neuplatňuje na opatrenia pomoci, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti oddielu 4.1. Ak je opatrenie prínosné pre znižovanie emisií skleníkových plynov aj prevenciu alebo znižovanie znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov, zlučiteľnosť opatrenia sa posúdi na základe tohto oddielu alebo oddielu 4.1 v závislosti od toho, ktorý z dvoch uvedených cieľov prevažuje.

4.5.3 *Stimulačný účinok*

229. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 230 a 231.
230. Pomoc v oblasti investícií, ktorými sa príjemcovi umožňuje presiahnuť platné normy Únie, prispieva k plneniu environmentálneho alebo energetického cieľa. S cieľom neodradiť členské štáty od stanovenia záväzných vnútroštátnych noriem, ktoré sú prísnejšie ako zodpovedajúce normy Únie, môžu mať opatrenia pomoci stimulačný účinok bez ohľadu na existenciu záväzných vnútroštátnych noriem, ktoré sú prísnejšie ako normy Únie. To sa týka napríklad opatrení na zlepšenie kvality vody a ovzdušia nad rámec záväzných noriem Únie. Takýto pozitívny prínos existuje popri záväzných vnútroštátnych normách, aj keď neexistujú normy Únie.
231. Pomoc na prispôsobenie sa normám Únie, ktoré boli prijaté, ale ešte nie sú účinné, sa bude považovať za pomoc so stimulačným účinkom, ak sa investícia vykoná a dokončí aspoň 18 mesiacov pred nadobudnutím účinnosti daných noriem Únie.

⁹⁵ Obchodovateľné povolenia môžu byť súčasťou štátnej pomoci, najmä keď členské štáty udeľujú povolenia a kvóty pod ich trhovou hodnotou.

4.5.4 Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.5.4.1 Nevyhnutnosť pomoci

232. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.1 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bode 233.
233. V prípade pomoci vo forme obchodovateľných povolení⁹⁶ musí členský štát preukázať splnenie týchto kumulatívnych podmienok:
- a) aukcie všetkých povolení/kvót vedú k výraznému zvýšeniu výrobných nákladov pre každé odvetvie alebo kategóriu jednotlivých príjemcov;
 - b) podstatné zvýšenie výrobných nákladov nemožno preniesť na zákazníkov bez výrazného poklesu predaja⁹⁷;
 - c) jednotlivé podniky v odvetví nemajú možnosť znížiť úroveň emisií, aby dosiahli znesiteľnú cenu certifikátov. Neznížiteľnú spotrebu možno preukázať pomocou úrovni emisií vyplývajúcich z najvýkonnejších technológií v Európskom hospodárskom priestore, ktoré sa použijú ako referenčná hodnota. Každý podnik, ktorý dosahuje najvýkonnejšiu techniku, môže mať prospech nanajvýš z kvóty zodpovedajúcej zvýšeniu výrobných nákladov, ktoré vyplýva zo systému obchodovateľných povolení pri použití najvýkonnejšej technológie a ktoré nemožno preniesť na zákazníkov. Podniky, ktoré majú horšie výsledky v oblasti životného prostredia, dostávajú nižšiu kvótu zodpovedajúcu ich výsledkom v oblasti životného prostredia.

4.5.4.2 Primeranosť

234. Oprávnené náklady sú dodatočné investičné náklady priamo súvisiace s dosahovaním vyššej úrovne ochrany životného prostredia.
235. Dodatočné investičné náklady tvorí rozdiel medzi nákladmi na podporenú investíciu a nákladmi na investíciu podľa kontrafaktuálneho scenára, ako sa to opisuje v bodoch 197 až 201. Ak sa projekt týka včasného prispôsobenia normám Únie, ktoré ešte nie sú v platnosti, kontrafaktuálny scenár je v zásade ten, ktorý je najlepšie opísaný v bode 199.
236. Základná intenzita pomoci nesmie presiahnuť 40 % oprávnených nákladov.
237. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade stredných podnikov alebo o 20 percentuálnych bodov v prípade malých podnikov.
238. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3

⁹⁶ Obchodovateľné povolenia môžu byť súčasťou štátnej pomoci, najmä keď členské štáty udeľujú povolenia a kvóty pod ich trhovou hodnotou.

⁹⁷ Analýzu možno okrem iných faktorov vykonať na základe odhadov pružnosti cien výrobkov v dotknutom odvetví, ako aj na základe odhadov poklesu predaja alebo ich vplyvu na ziskovosť príjemcu.

písm. a) zmluvy alebo o 5 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.

239. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade činností ekologickej inovácie, ak sú splnené podmienky uvedené v bode 213.
240. Odchyľne od bodov 236 až 239 môže členský štát na základe analýzy likvidnej medzery, ako sa to stanovuje v bodoch 47, 50 a 51, takisto preukázať, že sa vyžaduje vyššia suma pomoci. V takom prípade musí členský štát vykonať monitorovanie *ex post* na účely overenia predpokladov o úrovni požadovanej pomoci a zaviesť mechanizmus spätného vrátenia stanovený v bode 53. Výška pomoci nesmie presiahnuť likvidnú medzeru, ako sa to stanovuje v bodoch 50 a 51.
241. Ak sa pomoc poskytne po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami uvedenými v bodoch 48 a 49, výška pomoci sa považuje za primeranú.
242. V prípade pomoci vo forme obchodovateľných povolení Komisia overí aj to, či:
- a) sa pridelovanie vykonáva transparentne a na základe objektívnych kritérií a zdrojov údajov najvyššej dostupnej kvality;
 - b) celkové množstvo obchodovateľných povolení alebo kvót udelených jednotlivým podnikom za cenu, ktorá je nižšia ako ich trhovú hodnotu, nie je vyššie ako predpokladané potreby týchto podnikov podľa odhadov pre situáciu bez systému obchodovania.

4.5.5 *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod*

243. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bode 244.
244. V prípade pomoci vo forme obchodovateľných povolení Komisia overí aj to, či:
- a) bol výber príjemcov založený na objektívnych a transparentných kritériách a pomoc sa poskytne všetkým konkurentom v rovnakom odvetví v zásade rovnako, ak sa nachádzajú v podobnej skutkovej situácii;
 - b) sa metódou pridelovania nezvýhodňujú určité podniky⁹⁸ alebo určité odvetvia, pokiaľ to neodôvodňuje environmentálna logika samotného systému alebo pokiaľ takéto pravidlá nie sú potrebné z dôvodu súladu s inými politikami v oblasti životného prostredia;
 - c) noví účastníci nezískavajú povolenia ani kvóty za výhodnejších podmienok ako existujúce podniky pôsobiace na rovnakých trhoch;
 - d) pridelenie väčšieho množstva kvót existujúcim zariadeniam než novým účastníkom nevedie k vytvoreniu neprimeraných prekážok vstupu.

⁹⁸

Napríklad noví účastníci alebo naopak, existujúce podniky alebo zariadenia.

4.6 Pomoc v oblasti rekultivácie znečistených plôch, obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov a pomoc v oblasti biodiverzity a riešení blízke prírode

4.6.1 Odôvodnenie pomoci

245. Stratégia biodiverzity do roku 2030⁹⁹ sa zameriava na ochranu prírody, zvrátenie degradácie ekosystémov a nasmerovanie únijnej biodiverzity na cestu obnovy do roku 2030. Je hlavnou časťou oznámenia o Európskej zelenej dohode a obsahuje stanovenie ambiciózných cieľov a záväzkov v oblasti dosiahnutia zdravých a odolných ekosystémov do roku 2030.
246. Finančná podpora vo forme štátnej pomoci môže niekoľkými spôsobmi významne prispieť k plneniu environmentálneho cieľa ochrany a navrátenia biodiverzity a ekosystémov, napríklad tým, že poskytuje stimuly na nápravu škôd na znečistených plochách, obnovu degradovaných prirodzených biotopov a ekosystémov alebo investovanie do ochrany ekosystémov.
247. Stratégia EÚ v oblasti adaptácie na zmenu klímy¹⁰⁰ sa zameriava na využívanie investícií do riešení blízke prírode na účely adaptácie¹⁰¹, keďže ich realizácia vo veľkom meradle by viedla k posilneniu odolnosti proti zmene klímy a prispela by k viacerým cieľom Európskej zelenej dohody.

4.6.2 Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

248. Tento oddiel sa týka pravidiel zlučiteľnosti pre opatrenia pomoci v oblasti rekultivácie znečistených plôch, obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov, ochrany a navrátenia biodiverzity, ako aj riešení blízke prírode na adaptáciu na zmenu klímy.
249. Tento oddiel sa nevzťahuje na:
- a) obnovu po uzatvorení elektrární a ťažobných činností, na ktorú sa vzťahuje oddiel 4.12;
 - b) opatrenia zamerané na rekultiváciu znečistených plôch, obnovu prirodzených biotopov a ekosystémov, ochranu či navrátenie biodiverzity a riešenia blízke prírode na adaptáciu na zmenu klímy, ktoré sú podporené kompenzáciami za služby všeobecného hospodárskeho záujmu;
 - c) pomoc v oblasti odstraňovania škôd spôsobených živelnými pohromami a zemetraseniami, lavínami, zosuvmi pôdy, záplavami, tornádami, hurikánmi, sopečnými erupciami a prírodnými požiarimi¹⁰².

⁹⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 Prinavrátanie prírody do našich životov [COM(2020) 380 final].

¹⁰⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy [COM(2021) 82 final].

¹⁰¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>.

¹⁰² Na pomoc v oblasti kompenzácie takýchto škôd sa vzťahuje článok 50 nariadenia (EÚ) č. 651/2014.

250. Pomoc podľa tohto oddielu možno poskytnúť na tieto činnosti:

- a) nápravu environmentálnych škôd vrátane zhoršenia kvality pôdy a povrchovej alebo podzemnej vody;
- b) obnovu degradovaných prirodzených biotopov a ekosystémov;
- c) investície do ochrany alebo navrátenia biodiverzity alebo ekosystémov, ktorými sa prispieva k dosahovaniu dobrého stavu ekosystémov alebo ochrane ekosystémov, ktoré už majú dobrý stav;
- d) investície do riešení blízkyh prírode na účely adaptácie na zmenu klímy.

4.6.3 Stimulačný účinok

251. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 252 až 255.

252. Pomoc v oblasti rekultivácie znečistených plôch a obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov, ochrany a navrátenia biodiverzity, ako aj riešení blízkyh prírode na účely adaptácie na zmenu klímy, sa môže považovať za takú, ktorá má stimulačný účinok, iba vtedy, ak znečisťovateľ nie je známy alebo nemôže byť po právnej stránke uznaný zodpovedným za financovanie prác potrebných na prevenciu alebo nápravu zhoršenia životného prostredia a znečistenia v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“. Znečisťovateľ je subjekt zodpovedný podľa platných právnych predpisov jednotlivých členských štátov bez toho, aby bola dotknutá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/EÚ¹⁰³ alebo ďalšie príslušné predpisy Únie¹⁰⁴.

253. Bez toho, aby bola dotknutá zásada „znečisťovateľ platí“, môže mať pomoc subjektu zodpovednému podľa platných predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov stimulačný účinok, ak sa týka dodatočných nákladov nevyhnutných na rozšírenie rozsahu pôsobnosti alebo zvýšenie ambície projektu dekontaminácie alebo obnovy nad rámec jeho zákonných povinností podľa platných predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov. Členský štát musí preukázať, že na identifikovanie zodpovedného prevádzkovateľa vyvinul maximálne úsilie. Ak osoba zodpovedná podľa platných právnych predpisov nie je známa alebo nemôže znášať náklady, štátna pomoc v oblasti zabezpečenia úplnej dekontaminácie alebo obnovy sa môže považovať za takú, ktorá má stimulačný účinok. Ak je osoba, ktorá spôsobila kontamináciu alebo inú environmentálnu škodu, známa, členský štát musí preukázať, že sa uskutočnili všetky právne kroky, aby znečisťovateľ znášal náklady, a to vrátane žaloby. Komisia môže dospieť k záveru, že podnik nemôže znášať náklady na nápravu znečistenia, ktoré spôsobil, ak už z právneho hľadiska neexistuje, nemá žiadneho právneho nástupcu¹⁰⁵

¹⁰⁴ Pozri oznámenie Komisie s názvom Usmernenia na zabezpečenie jednotného chápania pojmu „environmentálna škoda“ vymedzeného v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (2021/C 118/01) (Ú. v. EÚ C 118, 7.4.2021, s. 1).

¹⁰⁵ Pozri rozhodnutie Komisie C(2012) 558 final zo 17. októbra 2012 vo veci SA.33496 (2011/N) Rakúsko – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, body 65 – 69 (Ú. v. EÚ C 14, 17.1.2013, s. 1).

a neexistuje žiadna alebo dostatočná finančná záruka, že môže znášať náklady na nápravu.

254. Štátna pomoc nemá stimulačný účinok, ak sa poskytuje na vykonanie kompenzačných opatrení v zmysle článku 6 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS¹⁰⁶. Pomoc v oblasti úhrady dodatočných nákladov potrebných na rozšírenie rozsahu pôsobnosti alebo zvýšenie ambície týchto opatrení nad rámec zákonných povinností podľa článku 6 ods. 4 uvedenej smernice sa však môže považovať za takú, ktorá má stimulačný účinok.
255. Okrem toho sa pomoc v oblasti rekultivácie znečistených plôch a obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov považuje za takú, ktorá má stimulačný účinok, ak náklady na rekultiváciu alebo obnovu presahujú zvýšenie hodnoty pôdy.

4.6.4 Primeranosť

256. Oprávnenými nákladmi sú:

- a) náklady vynaložené na nápravu environmentálnych škôd kvality pôdy alebo povrchovej či podzemnej vody;
 - b) náklady vynaložené na práce obnovy;
 - c) náklady vynaložené na práce v oblasti ochrany alebo navrátenia biodiverzity;
 - d) náklady vynaložené na práce súvisiace s realizáciou riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy.
257. Všetky výdavky vynaložené na rekultiváciu alebo obnovu plochy alebo ochranu či navrátenie biodiverzity alebo realizáciu riešení blízkych prírode možno považovať za oprávnené náklady na rekultiváciu alebo obnovu znečistených plôch alebo na ochranu či navrátenie biodiverzity.
258. Pomoc sa môže poskytnúť na 100 % oprávnených nákladov, od ktorých sa odpočíta zvýšenie hodnoty pozemku. Odhad zvýšenej hodnoty pozemku v dôsledku jeho rekultivácie alebo obnovy musí vykonať nezávislý kvalifikovaný odborník.

4.7 Pomoc vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov

4.7.1 Pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní a parafiškálnych poplatkov

4.7.1.1 Odôvodnenie pomoci

259. Environmentálne dane alebo parafiškálne poplatky sa ukladajú s cieľom zvýšiť náklady na správanie škodlivé pre životné prostredie, a tým odradiť od takéhoto správania, a zvýšiť úroveň ochrany životného prostredia. V zásade by environmentálne dane a parafiškálne poplatky mali odzrkadľovať celkové náklady pre spoločnosť a vzhľadom na to by mala byť výška zaplatených daní alebo parafiškálnych poplatkov na jednotku

¹⁰⁶ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

emisii, iných znečisťujúcich látok, prípadne spotrebovaných zdrojov, rovnaká pre všetky podniky, ktoré sú zodpovedné za správanie poškodzujúce životné prostredie. Hoci môže zníženie environmentálnych daní alebo parafiškálnych poplatkov tento cieľ negatívne ovplyvniť, takýto prístup jednako môže byť potrebný v prípade, ak by sa príjemcovia inak dostali do takej konkurenčnej nevýhody, že by nebolo vôbec možné zaviesť environmentálnu daň alebo parafiškálny poplatok.

4.7.1.2 Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť

260. Vyššiu úroveň environmentálnych daní alebo parafiškálnych poplatkov možno zmierniť priaznivejším zaobchádzaním s niektorými podnikmi. Vzhľadom na to môže zníženie environmentálnych daní alebo poplatkov aspoň nepriamo prispieť k vyššej úrovni ochrany životného prostredia. Celkový cieľ environmentálnej dane alebo parafiškálneho poplatku odradiť od správania poškodzujúceho životné prostredie by sa však nemal ohrozovať.
261. Komisia bude zníženie dane alebo poplatku považovať za opatrenie, ktorým sa neohrozuje všeobecný sledovaný cieľ a ktoré aspoň nepriamo prispieva k zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia, ak členský štát preukáže, že sú splnené obe tieto podmienky:
- a) zníženie sa týka hlavne tých podnikov, na ktoré má vyššia daň najväčší vplyv;
 - b) vo všeobecnosti je uplatniteľná vyššia daň, ako by sa uplatňovala bez zníženia.
262. Komisia na tento účel posúdi informácie, ktoré poskytnú členské štáty. Uvedené informácie by mali zahŕňať odvetvia alebo kategórie príjemcov, na ktorých sa vzťahuje zníženie, a opis situácie hlavných príjemcov v každom príslušnom odvetví a vysvetlenie toho, ako zdanenie môže prispieť k ochrane životného prostredia. Odvetvia oprávnené na zníženie by mali byť riadne opísané a mal by sa zabezpečiť zoznam najväčších príjemcov z každého odvetvia (s ohľadom najmä na obrat, podiel na trhu a výšku daňového základu).

4.7.1.3 Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.7.1.3.1 *Nevyhnutnosť*

263. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.1 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bode 264.
264. Komisia bude považovať pomoc za nevyhnutnú, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) výber príjemcov je založený na objektívnych a transparentných kritériách a pomoc sa poskytne všetkým konkurentom v rovnakom odvetví v zásade rovnako, ak sa nachádzajú v podobnej skutočnej situácii;
 - b) environmentálna daň alebo parafiškálny poplatok bez zníženia vedie k podstatnému zvýšeniu výrobných nákladov vypočítaných ako podiel hrubej pridanej hodnoty za každé odvetvie alebo každú kategóriu jednotlivých príjemcov;

- c) podstatný nárast výrobných nákladov nemožno preniesť na zákazníkov bez veľkého poklesu predaja.

4.7.1.3.2 Vhodnosť

- 265. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 266 a 267.
- 266. Komisia schváli schémy pomoci na maximálne obdobie 10 rokov a po uplynutí tohto obdobia môže členský štát opatrenie opäť notifikovať, ak prehodnotí vhodnosť príslušných opatrení pomoci.
- 267. Členské štáty môžu poskytnúť pomoc vo forme zníženia dane alebo poplatku, pevne stanovenej ročnej kompenzácie (vrátenie dane alebo poplatku) alebo ako kombináciu oboch foriem. Výhoda prístupu vrátenia dane spočíva v tom, že podnik je naďalej vystavený cenovému signálu, ktorý vysiela environmentálna daň alebo poplatok. V prípade, keď sa použije, by sa výška vrátenej dane mala vypočítať na základe historických údajov, teda na základe úrovne výroby a úrovne spotreby alebo znečistenia pozorovaného v prípade podniku v danom základnom roku.

4.7.1.3.3 Primeranosť

- 268. Oddiel 3.2.1.3 sa nevzťahuje na pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní a parafiškálnych poplatkov.
- 269. Komisia bude pomoc považovať za primeranú, ak bude splnená aspoň jedna z týchto podmienok:
 - a) príjemcovia pomoci zaplatia aspoň 20 % vnútroštátnej environmentálnej dane alebo parafiškálneho poplatku;
 - b) zníženie dane alebo poplatku, ktoré nesmie presiahnuť 100 % vnútroštátnej environmentálnej dane alebo parafiškálneho poplatku, je podmienené uzatvorením dohôd medzi členským štátom a príjemcami alebo združeniami príjemcov, v ktorých sa príjemcovia alebo združenia príjemcov zaviažu dosahovať ciele ochrany životného prostredia s rovnakým účinkom, ako keby príjemcovia alebo združenia príjemcov zaplatili aspoň 20 % vnútroštátnej dane alebo poplatku. Takéto dohody alebo záväzky sa môžu vzťahovať okrem iného na zníženie spotreby energie, zníženie emisií a iných znečisťujúcich látok alebo akékoľvek iné environmentálne opatrenie.
- 270. Takéto dohody musia spĺňať tieto kumulatívne podmienky:
 - a) obsah dohôd dohodne členský štát, ktorý určí ciele a stanoví časový harmonogram dosahovania cieľov;
 - b) členský štát zabezpečí nezávislé a pravidelné monitorovanie záväzkov uvedených v dohodách;
 - c) tieto dohody sa pravidelne revidujú vzhľadom na technologický a iný vývoj a stanovujú sa v nich účinné sankcie platné pre prípad neplnenia záväzkov.

4.7.2 *Pomoc v oblasti ochrany životného prostredia vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov*

4.7.2.1 *Odôvodnenie pomoci*

271. Členské štáty môžu zvážiť zvýšenie úrovne ochrany životného prostredia prostredníctvom zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov. Ak je takéto zníženie zamerané na stimulovanie príjemcov k vykonávaniu projektov alebo činností, ktorých výsledkom je menšie znečistenie alebo spotreba zdrojov, Komisia posúdi opatrenia na základe požiadaviek stanovených v oddiele 4.7.2.

4.7.2.2 *Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť*

272. Tento oddiel sa týka pomoci v oblasti projektov a činností šetrných k životnému prostrediu, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti oddielov 4.2 až 4.6, pričom táto pomoc má formu zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov.
273. Ak sa znížením dane alebo poplatku v prvom rade sleduje cieľ dekarbonizácie, uplatňuje sa oddiel 4.1, nie oddiel 4.7.2.

4.7.2.3 *Stimulačný účinok*

274. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 275 a 276.
275. Za každý oprávnený alebo referenčný projekt v rámci jednotlivých kategórií príjemcov musí členský štát predložiť kvantifikáciu stanovenú v oddiele 3.2.1.3 (bode 50) alebo rovnocenné údaje Komisii na účely vykonania posúdenia, v ktorých sa porovnáva ziskovosť referenčného projektu alebo činnosti v situácii so znížením dane alebo parafiškálneho poplatku a bez tohto zníženia a z ktorých vyplýva, že týmto znížením sa stimuluje vykonávanie projektu alebo činnosti šetrnej k životnému prostrediu.
276. Pomoc v oblasti projektov, ktoré sa začali pred podaním žiadosti o pomoc, sa považuje za takú, ktorá má stimulačný účinok, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) opatrením sa vytvára nárok na pomoc podľa objektívnych a nediskriminačných kritérií a bez ďalšieho uplatnenia voľného uváženia členského štátu;
 - b) opatrenie bolo schválené a nadobudlo účinnosť pred začatím práce na podporovanom projekte alebo pred začatím podporovanej činnosti, s výnimkou prípadu následných fiškálnych schém, ak sa na danú činnosť vzťahovali už predchádzajúce schémy vo forme daňového alebo parafiškálneho zvýhodnenia.

4.7.2.4 *Primeranosť*

277. Oddiel 3.2.1.3 sa nevzťahuje na pomoc v oblasti ochrany životného prostredia vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov.
278. Pomoc nesmie presiahnuť bežné miery alebo výšku dane, prípadne poplatku, ktoré by inak platili.

279. Ak zníženie dane alebo parafiškálneho poplatku súvisí s investičnými nákladmi, pomoc sa bude považovať za primeranú za predpokladu, že nepresahuje intenzity pomoci a maximálne výšky pomoci uvedené v oddieloch 4.2 až 4.6. Ak sa v týchto oddieloch vyžaduje uskutočnenie súťažného ponukového konania, táto požiadavka sa nevzťahuje na zníženie dane alebo parafiškálneho poplatku.
280. Ak sa znížením dane alebo parafiškálneho poplatku znížia opakované prevádzkové náklady, výška pomoci nesmie presiahnuť rozdiel medzi prevádzkovými nákladmi na riešenie šetrné k životnému prostrediu a kontrafaktuálnym scenárom s riešením menej šetrným k životnému prostrediu. Prihliadnuť je potrebné aj na potenciálne úspory nákladov alebo dodatočné príjmy vyplývajúce z činnosti, ktorá je šetrnejšia k životnému prostrediu. Ak neexistuje žiadny kontrafaktuálny scenár činnosti alebo investície, pomoc nesmie presiahnuť rozdiel medzi prevádzkovými nákladmi a príjmami vrátane primeraného zisku za príslušné obdobie, pričom členský štát musí zaviesť mechanizmus spätného vrátenia na zabezpečenie vymoženia nadmerných platieb.

4.7.2.5 Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod

281. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 282 a 283.
282. Štátna pomoc sa musí v zásade poskytnúť rovnakým spôsobom všetkým oprávneným podnikom pôsobiacim v tom istom odvetví hospodárskej činnosti, ktoré sa, pokiaľ ide o zámery alebo ciele opatrenia pomoci, nachádzajú v takej istej alebo podobnej skutkovej situácii.
283. Ak sa zníženie dane alebo parafiškálneho poplatku týka projektov patriacich do rozsahu pôsobnosti oddielu 4.3.1, uplatňujú sa body 161 až 166. Ak sa týka projektov patriacich do rozsahu pôsobnosti oddielu 4.3.2, uplatňujú sa body 184 až 189.

4.8 Pomoc v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny

4.8.1 Odôvodnenie pomoci

284. Zlyhania trhu a regulačné zlyhania môžu znamenať, že cenové signály nedokážu poskytovať efektívne investičné stimuly, čo vedie v oblasti elektriny napríklad k neprimeranej kombinácii zdrojov, kapacity, flexibilita alebo lokalita. Okrem toho nové výzvy v oblasti zaistenia bezpečnosti dodávok elektriny vyplývajú z významnej transformácie v odvetví elektrickej energie v dôsledku technologických zmien a problémov v oblasti klímy. Hoci čoraz integrovanejší trh s elektrinou bude za normálnych okolností umožňovať výmenu elektriny v rámci celej EÚ, čím sa zmiernia problémy s vnútroštátnou bezpečnosťou dodávok, môžu sa vyskytnúť situácie, v ktorých nemožno v niektorých členských štátoch alebo regiónoch bezpečnosť dodávok zaručiť za každých okolností ani na prepojených trhoch. Členské štáty môžu preto zvážiť zavedenie opatrení na zabezpečenie určitých úrovní bezpečnosti dodávok elektriny.

4.8.2 *Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť*

285. Tento oddiel sa týka pravidiel zlučiteľnosti pre opatrenia pomoci zamerané na zvýšenie bezpečnosti dodávok elektriny. Patria k nim kapacitné mechanizmy a schémy prerušiteľnosti na riešenie dlhodobých a krátkodobých problémov s bezpečnosťou dodávok vyplývajúcich zo zlyhaní trhu, ktoré vedú k nedostatočným investíciám do kapacity výroby a uskladňovania elektriny alebo reakcie na strane spotreby, ako aj sieťových rezerv, ktorých cieľom je riešiť nedostatky v prenosovej a distribučnej elektrizačnej sústave.
286. Tieto opatrenia môžu byť navrhnuté aj na podporu cieľov v oblasti ochrany životného prostredia, napríklad tým, že sa vylúčia kapacity viac prispievajúce k znečisteniu alebo opatrenia, ktorými sa vo výberovom konaní zvýhodňuje kapacita prínosnejšia pre životné prostredie.

4.8.3 *Pomoc musí umožňovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti*

4.8.3.1 Umožňovanie rozvoja určitých hospodárskych činností

287. V rámci svojej notifikácie by mali členské štáty identifikovať hospodárske činnosti, ktoré bude pomoc umožňovať. Pomocou v oblasti zvyšovania bezpečnosti dodávok elektriny sa priamo umožňuje vývoj hospodárskych činností v súvislosti s výrobou elektriny, uskladňovaním a reakciou na strane spotreby, novými investíciami a efektívnou modernizáciou a údržbou existujúcich aktív. Takisto sa ňou môže nepriamo podporiť široký rozsah hospodárskych činností, ktoré potrebujú elektrinu ako vstupnú surovinu, a to vrátane elektrifikácie tepla a dopravy.

4.8.3.2 Stimulačný účinok

288. Odchylné od bodov 25, 26 a 27 môžu členské štáty predložiť z dôvodu všeobecnej povahy zlyhaní trhu, ktorá si môže vyžadovať podporu dodatočnej bezpečnosti dodávok elektriny, dôkazy uvedené v oddiele 4.8.4.1, ktorými preukážu celkový stimulačný účinok navrhovaného opatrenia. Posúdenie vyžadované na preukázanie, analýzu a kvantifikáciu nevyhnutnosti opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok umožňuje porovnanie situácie v oblasti bezpečnosti dodávok s opatrením a kontrafaktuálnym scenárom bez opatrenia.
289. Uplatňujú sa pravidlá týkajúce sa stimulačného účinku uvedené v bodoch 28, 29, 30 a 31.

4.8.4 *Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu*

4.8.4.1 Nevyhnutnosť

290. Oddiel 3.2.1.1 sa neuplatňuje na opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny.
291. Povaha a príčiny problému s bezpečnosťou dodávok elektriny, a tým aj potreba štátnej pomoci na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny, sa musia na základe štandardu spoľahlivosti vymedzeného v článku 25 nariadenia (EÚ) 2019/943 riadne analyzovať a kvantifikovať, a to vrátane toho, kedy a kde sa problém pravdepodobne vyskytne.

Mala by sa opísať merná jednotka kvantifikácie a mala by sa uviesť metóda jej výpočtu s odkazom na všetky relevantné požiadavky odvetvových právnych predpisov.

292. V prípade potreby by mala byť identifikácia problému s bezpečnosťou dodávok elektriny v súlade s najnovšou dostupnou analýzou siete ENTSO-E pre elektrinu, ktorá bola vypracovaná podľa právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou, konkrétne:
- a) v prípade opatrení zameraných na primeranosť zdrojov podľa európskych posúdení primeranosti zdrojov uvedených v článku 23 nariadenia (EÚ) 2019/943;
 - b) v prípade opatrení zameraných na štrukturálne preťaženie podľa správ o štrukturálnych preťaženiach a ďalších hlavných fyzických preťaženiach medzi ponukovými oblasťami a v ich rámci, ktoré sú uvedené v článku 14 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/943.
293. Členské štáty môžu vychádzať aj z vnútroštátnych posúdení primeranosti zdrojov, na základe ktorých môžu preukázať nevyhnutnosť opatrení v oblasti bezpečnosti dodávok, a to v rozsahu povolenom v článku 24 nariadenia (EÚ) 2019/943.
294. Opatrenia súvisiace s rizikom krátkodobej krízy dodávok elektriny by sa mali identifikovať vo vnútroštátnom pláne pripravenosti na riziká uvedenom v článku 11 nariadenia (EÚ) 2019/941¹⁰⁷.
295. Členské štáty navrhujúce zavedenie viacerých opatrení zameraných na bezpečnosť dodávok elektriny musia jednoznačne vysvetliť, ako spolu navzájom spolupracujú pri dosahovaní (ale nepresahovaní) štandardu spoľahlivosti.
296. Musia sa identifikovať regulačné zlyhania alebo zlyhania trhu, ktoré pri absencii zásahu bránia dosiahnutiu dostatočnej úrovne bezpečnosti dodávok elektriny (a v prípade potreby aj ochrany životného prostredia).
297. Takisto sa musia identifikovať aj existujúce opatrenia, ktoré už sú zacielené na identifikované zlyhania trhu.
298. Členské štáty musia jednoznačne preukázať dôvody, prečo sa od trhu v prípade absencie štátnej pomoci nemôže očakávať zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny, pričom sa zohľadní prebiehajúci a plánovaný trhový a technologický vývoj.
299. Komisia v rámci svojho posúdenia zohľadní tieto prvky, ktoré má poskytnúť členský štát:
- a) posúdenie vplyvu variabilnej výroby vrátane výroby zo susedných systémov;
 - b) posúdenie vplyvu zapojenia strany dopytu vrátane opisu opatrení na podporu riadenia na strane dopytu;

¹⁰⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 z 5. júna 2019 o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 1).

- c) posúdenie skutočnej alebo potenciálnej existencie prepojavacích vedení a hlavnej infraštruktúry prenosovej sústavy vrátane opisu prebiehajúcich a plánovaných projektov;
- d) posúdenie akéhokoľvek iného prvku, ktorý by mohol spôsobiť alebo zhoršiť problém s dodávkami elektriny, akým sú napríklad limity veľkoobchodných cien či iné regulačné zlyhania alebo zlyhania trhu. Ak sa to vyžaduje podľa nariadenia (EÚ) 2019/943, pred poskytnutím pomoci musí Komisia vydať stanovisko k plánu vykonávania podľa článku 20 ods. 3 uvedeného nariadenia. Plán vykonávania a stanovisko k nemu sa zohľadnia pri posúdení nevyhnutnosti.

4.8.4.2 Vhodnosť

- 300. Oddiel 3.2.1.2 sa neuplatňuje na opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny.
- 301. Členské štáty by mali v prvom rade zvážiť alternatívne spôsoby dosahovania bezpečnosti dodávok elektriny, konkrétne efektívnejší trh s elektrinou, ktorý môže zmierniť zlyhania trhu ohrozujúce bezpečnosť dodávok elektriny. Napríklad zlepšenie fungovania zúčtovania odchýlok týkajúceho sa elektriny, lepšie začlenenie variabilnej výroby, stimulovanie a začlenenie reakcie na strane spotreby a uskladňovania, umožnenie efektívnych cenových signálov, odstránenie prekážok cezhraničného obchodu a zlepšenie infraštruktúry vrátane prepojenia. Pomoc možno považovať za vhodnú pre opatrenie v oblasti bezpečnosti dodávok, ak napriek vhodným vykonaným alebo plánovaným zlepšeniam trhu a investíciám do aktív sústavy naďalej pretrvávajú obavy o bezpečnosť dodávok.

4.8.4.3 Oprávnenosť

- 302. Opatrenie pomoci by malo byť otvorené všetkým príjemcom alebo projektom, ktorí/ktoré majú z technického hľadiska schopnosť efektívne prispievať k dosahovaniu cieľa v oblasti bezpečnosti dodávok. Patrí k tomu výroba, uskladňovanie a reakcia na strane spotreby, ako aj zoskupenie malých jednotiek týchto foriem kapacity do väčších blokov.
- 303. Za vhodné sa považujú obmedzenia účasti na bezpečnosti dodávok, ktorými sa zabezpečuje, aby uvedené opatrenia neohrozovali ochranu životného prostredia (pozri body 325 a 326).
- 304. Členské štáty sa vyzývajú, aby zaviedli dodatočné kritériá alebo vlastnosti svojich opatrení v oblasti bezpečnosti dodávok, ktorých cieľom je propagovať účasť zelenších technológií (alebo znížiť účasť znečisťujúcich technológií) potrebnú na podporu plnenia cieľov Únie v oblasti ochrany životného prostredia. Takéto dodatočné kritériá alebo vlastnosti musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné vo vzťahu k jednoznačne identifikovaným cieľom v oblasti ochrany životného prostredia a nesmú mať za následok nadmernú kompenzáciu príjemcov.
- 305. Ak je to technicky uskutočniteľné, opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny musia byť otvorené priamej cezhraničnej účasti poskytovateľov kapacity so sídlom v inom členskom štáte. Členské štáty musia zabezpečiť, aby zahraničná kapacita schopná poskytovať rovnocenný technický výkon ako domáce kapacity mala možnosť

zúčastniť sa na tom istom súťažnom konaní ako domáce kapacity. Členské štáty môžu vyžadovať, aby sa zahraničná kapacita nachádzala v členskom štáte, ktorý má priame prepojenie sústavy s členským štátom uplatňujúcim opatrenie. Dodržať sa musia aj príslušné pravidlá stanovené v článku 26 nariadenia (EÚ) 2019/943.

4.8.4.4 Verejná konzultácia

306. Pred notifikáciou pomoci v iných ako riadne odôvodnených výnimočných prípadoch musia členské štáty verejne konzultovať opatrenia notifikované podľa tohto oddielu. Táto konzultačná povinnosť sa neuplatňuje na zmeny už schválených opatrení, ktorými sa nemení ich rozsah pôsobnosti ani oprávnenosť, a na prípady uvedené v bode 307. Na určenie toho, či je opatrenie na základe kritérií uvedených v týchto usmerneniach odôvodnené, sa vyžaduje táto verejná konzultácia:

- a) V prípade opatrení s odhadovanou priemernou ročnou výškou poskytnutej pomoci ≥ 100 miliónov EUR by sa mala aspoň osemťždňová verejná konzultácia týkať:
 - i) oprávnenosti;
 - ii) navrhovaného použitia a rozsahu súťažného ponukového konania a všetkých navrhovaných výnimiek;
 - iii) hlavných parametrov procesu pridelovania pomoci¹⁰⁸ vrátane umožnenia hospodárskej súťaže medzi rôznymi typmi príjemcov¹⁰⁹;
 - iv) v prípade nevyužitia súťažného ponukového konania predpokladov a údajov o kvantifikácii použitých na preukázanie primeranosti pomoci vrátane nákladov, príjmov, prevádzkových predpokladov a životnosti, ako aj vážených priemerných kapitálových nákladov; a
 - v) ak možno podporiť nové investície do výroby s využitím zemného plynu, navrhovaných ochranných opatrení na zabezpečenie súladu s cieľmi Únie v oblasti klímy.
- b) V prípade opatrení s odhadovanou priemernou ročnou výškou poskytnutej pomoci < 100 miliónov EUR by sa mala aspoň štvortýždňová verejná konzultácia týkať:
 - i) oprávnenosti;
 - ii) navrhovaného použitia a rozsahu súťažného ponukového konania a všetkých navrhovaných výnimiek; a

¹⁰⁸ Napríklad obdobia realizácie medzi súťažným konaním a dodacou lehotou, pravidiel predkladania ponúk, pravidiel stanovovania cien.

¹⁰⁹ Ak napríklad existujú rôzne trvania zmluvy, rôzne metodiky na výpočet výšky oprávnenej kapacity/produkcie rôznych technológií, rôzne metodiky na výpočet alebo vyplácanie subvencií.

- iii) ak možno podporiť nové investície do výroby s využitím zemného plynu, navrhovaných ochranných opatrení na zabezpečenie súladu s cieľmi Únie v oblasti klímy.

307. V prípade opatrení patriacich do bodu 306 písm. b) sa verejná konzultácia nevyžaduje, ak sa využijú súťažné ponukové konania a opatrením sa nepodporujú investície do výroby energie z fosílnych palív.
308. Konzultačné dotazníky musia byť uverejnené na verejnom webovom sídle. Členské štáty musia uverejniť reakciu na konzultáciu, v ktorej zhrnú a opíšu prijaté odpovede. Mala by obsahovať vysvetlenie minimalizovania možných vplyvov na hospodársku súťaž prostredníctvom rozsahu/oprávnenosti navrhovaného opatrenia. Členské štáty musia v notifikácii opatrení pomoci podľa tohto oddielu uviesť odkaz na svoju reakciu na konzultáciu.
309. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch môže Komisia zvážiť alternatívne metódy konzultácie za predpokladu, že sa pri (pokračujúcej) realizácii pomoci zohľadnia názory zainteresovaných strán. V takých prípadoch sa môže konzultácia skombinovať s nápravnými opatreniami na minimalizovanie možných rušivých vplyvov opatrenia.

4.8.4.5 Primeranosť

310. Okrem pravidiel stanovených v bodoch 48, 49 a 50 sa uplatňujú aj pravidlá stanovené v bodoch 311, 312, 313 a 314.
311. Obdobie realizácie medzi poskytnutím pomoci a lehotou na odovzdanie projektu by malo umožňovať efektívnu hospodársku súťaž medzi rôznymi oprávnenými projektmi.
312. Výnimky z požiadavky na pridelenie pomoci a stanovenie úrovne pomoci prostredníctvom súťažného ponukového konania možno odôvodniť iba vtedy, ak sa dôkazmi vrátane dôkazov získaných v rámci verejnej konzultácie preukazuje, že pravdepodobne nebude dostatočná potenciálna účasť na ponukovom konaní na zabezpečenie hospodárskej súťaže.
313. V prípade individuálnej pomoci udeľovanej bez súťažného ponukového konania musia členské štáty odôvodniť navrhované úrovne pomoci na základe jednotlivých podnikateľských plánov konkrétnych projektov, ktoré sa majú podporiť, a to vrátane všetkých prvkov uvedených v bodoch 50 a 51.
314. Členské štáty môžu využiť aj konkurenčné certifikáty/schémy povinnosti dodávateľa, a to za predpokladu, že:
- a) spotreba v schéme je stanovená pod úrovňou potenciálnych dodávok a
 - b) cena za odkúpenie/penalizovaná cena pre odberateľa/dodávateľa, ktorý nezakúpil všetky požadované certifikáty (t.j. cena predstavujúca maximálnu výšku podpory), je stanovená na základe hodnoty nedodanej elektriny.

4.8.5 *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovňavanie*

315. Oddiel 3.2.2 sa neuplatňuje na opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny.
316. Opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok sú často zamerané na zabezpečenie efektívnych stimulov na dostatočné celkové investície v rámci systému, aby sa dosiahol cieľový štandard spoľahlivosti, a preto vždy nie sú prepojené na konkrétne identifikovateľné investície jednotlivých príjemcov.
317. Pomoc musí byť navrhnutá tak, aby zachovávala efektívne fungovanie trhov, efektívne prevádzkové stimuly a cenové signály.
318. Stimuly sa nesmú poskytovať na výrobu energie, ktorou by sa vytláčali menej znečisťujúce formy energie.
319. Požiadavky uvedené v bodoch 317 a 318 budú vo všeobecnosti splnené vtedy, keď sa opatrenie vypláca za kapacitu (v EUR/MW), a nie za vyrobený objem elektriny (v EUR/MWh). Ak sa uskutočňuje platba za MWh, je potrebné venovať dodatočnú pozornosť tomu, aby sa zabránilo nepriaznivým vplyvom na trh a aby sa nevytláčali menej znečisťujúce výrobné zdroje.
320. Opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok musia spĺňať všetky príslušné podmienky stanovené v článku 22 nariadenia (EÚ) 2019/943¹¹⁰.
321. V prípade strategických rezerv a akýchkoľvek ďalších opatrení sa na zabezpečenie nenarušenia tvorby trhových cien v situácii, ak sa kapacita zachováva mimo trhu, uplatňujú tieto dodatočné kumulatívne požiadavky:
- a) zdroje opatrenia sa nasadzujú len vtedy, ak prevádzkovatelia prenosových sústav pravdepodobne vyčerpajú svoje vyrovňavacie zdroje na dosiahnutie rovnováhy medzi spotrebou a dodávkami¹¹¹;
 - b) počas obdobia zúčtovania odchýlok, keď boli nasadené zdroje opatrenia, sa odchýlky na trhu zúčtujú minimálne v hodnote nedodanej elektriny¹¹² alebo v hodnote vyššej, ako je vnútrodenný technický cenový limit¹¹³, podľa toho, ktorá hodnota je vyššia;
 - c) výkon opatrenia po nasadení sa priradí subjektom zúčtovania prostredníctvom mechanizmu zúčtovania odchýlok;

¹¹⁰ Pokiaľ ide o opatrenia v rámci plánu pripravenosti na riziká podľa nariadenia (EÚ) 2019/941, pozri aj článok 16 ods. 1 uvedeného nariadenia.

¹¹¹ Uvedenou požiadavkou nie je dotknutá aktivácia zdrojov pred ich nasadením, aby sa zohľadnilo obmedzenie rýchlosti nábehu a prevádzkové požiadavky. Výkon strategickú rezervu počas aktivácie sa nesmie priradiť skupinám zabezpečujúcim vyrovňavanie prostredníctvom veľkoobchodných trhov ani nesmie meniť ich odchýlky.

¹¹² Ako sa stanovuje v článku 11 nariadenia (EÚ) 2019/943.

¹¹³ Ako sa uvádza v článku 10 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/943.

- d) zdroje v opatrení sa zachovajú mimo trhov s energiou minimálne počas trvania zmluvného obdobia.
322. V prípade kapacitných mechanizmov musia členské štáty zabezpečiť prenosnosť povinností v oblasti kapacity medzi oprávnenými poskytovateľmi kapacity.
323. Opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny by nemali:
- a) zbytočne narúšať trh ani obmedzovať medzioblastný obchod;
 - b) znižovať stimuly na investovanie do prepojovacej kapacity, napríklad znížením príjmov z preťaženia v prípade existujúcich alebo nových prepojovacích vedení;
 - c) narúšať prepájanie trhu vrátane vnútrodenných a vyrovnávacích trhov;
 - d) ohrozovať investičné rozhodnutia o kapacite, ktoré predchádzali opatreniu.
324. S cieľom zabrániť ohrozovaniu stimulov na reakciu na strane spotreby a prehlbovaniu zlyhaní trhu, ktoré vedú k potrebe opatrení v oblasti bezpečnosti dodávok, a zaistiť, aby bol zásah v oblasti bezpečnosti dodávok čo najmiernejší, by mali náklady na opatrenie v oblasti bezpečnosti dodávok znášať účastníci trhu, ktorí spôsobili, že je opatrenie potrebné. To sa môže dosiahnuť napríklad rozdelením nákladov na opatrenie v oblasti bezpečnosti dodávok medzi odberateľov elektriny v obdobiach špičky.
325. Komisia sa domnieva, že určité opatrenia pomoci majú negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a obchod, ktoré sa pravdepodobne nedajú kompenzovať. Konkrétne môžu určité opatrenia pomoci zhoršovať zlyhania trhu, a vytvárať tak nedostatky na úkor blahobytu spotrebiteľa a sociálneho blahobytu. Opatrenia (vrátane sieťových rezerv a schém prerušiteľnosti), pri ktorých sa nedodržiavajú prahové hodnoty emisií platné pre kapacitné mechanizmy stanovené v článku 22 nariadenia (EÚ) 2019/943 a ktoré môžu stimulovať nové investície do energie vyrábanej z najviac znečisťujúcich fosílnych palív, akými sú čierne uhlie, nafta, hnedé uhlie, ropa, rašelina a bridlicová ropa, môžu napríklad prehlbovať negatívne environmentálne externality na trhu.
326. Opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do výroby energie s využitím zemného plynu, môžu síce v porovnaní s alternatívnymi investíciami do technológií, ktoré neemitujú emisie, podporiť bezpečnosť dodávok elektriny, ale zároveň v dlhodobom časovom horizonte zhoršiť negatívne environmentálne externality. S cieľom umožniť Komisii pomocou testu vyváženosti overiť, že takéto negatívne vplyvy uvedených opatrení možno kompenzovať pozitívnymi vplyvmi, by mali štáty vysvetliť, ako zabezpečia, aby boli takéto investície prínosné pre dosahovanie cieľa Únie v oblasti klímy do roku 2030 a v oblasti klimateckej neutrality do roku 2050. Členské štáty by mali vysvetliť najmä to, ako sa zabráni odkázanosti na túto výrobu energie s využitím plynu. Môže to napríklad zahŕňať záväzok príjemcu zaviesť dekarbonizačné technológie ako zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, ako aj využívanie oxidu uhličitého, alebo nahrádzať zemný plyn obnoviteľným alebo nízkouhlíkovým plynom, prípadne záväzok príjemcu zavrieť zariadenie v časovom horizonte dosahovania cieľov Únie v oblasti klímy.

327. V prípade individuálnych opatrení pomoci alebo schém prospešných iba pre veľmi malý počet príjemcov alebo prevádzkovateľa by mali členské štáty okrem toho preukázať, že navrhované opatrenie pomoci nebude viesť k zvýšenej trhovej sile.

4.9 Pomoc v oblasti energetickej infraštruktúry

4.9.1 Odôvodnenie pomoci

328. S cieľom plniť ciele Únie v oblasti klímy budú potrebné významné investície a modernizácia energetickej infraštruktúry. Moderná energetická infraštruktúra je kľúčovým predpokladom integrovaného trhu s energiou, ktorý spĺňa ciele v oblasti klímy a zároveň zabezpečuje bezpečnosť dodávok v Únii. Primeraná energetická infraštruktúra predstavuje nevyhnutný predpoklad efektívneho trhu s energiou. Zlepšenie energetickej infraštruktúry prináša posilnenie stability systému, primeranosť zdrojov a integráciu rôznych zdrojov energie a dodávok energie do menej rozvinutých sústav.
329. Ak účastníci trhu nedokážu zabezpečiť potrebnú infraštruktúru, na riešenie zlyhaní trhu a zabezpečenie uspokojenia značných potrieb Únie v oblasti infraštruktúry môže byť potrebná štátna pomoc. Jedno zlyhanie trhu, ktoré sa môže vyskytnúť v oblasti energetickej infraštruktúry, súvisí s problémami s koordináciou. Rozvoju projektu alebo jeho efektívnemu návrhu môžu brániť rozdielne záujmy investorov, neistý výsledok spolupráce a sieťové účinky. Zároveň však energetická infraštruktúra dokáže vytvoriť značné pozitívne externality, pri ktorých sa náklady a prínosy infraštruktúry môžu v prípade rôznych účastníkov trhu a členských štátov vyskytnúť asymetricky. Komisia sa preto domnieva, že pomoc v oblasti energetickej infraštruktúry môže byť pre vnútorný trh prospešná, a prispievať tak k riešeniu týchto zlyhaní trhu. Platí to najmä pre projekty infraštruktúry s cezhraničným vplyvom, ako sú projekty spoločného záujmu vymedzené v článku 4 nariadenia (ES) č. 347/2013.

4.9.2 Rozsah pôsobnosti

330. Tento oddiel sa vzťahuje na podporu výstavby alebo modernizácie energetickej infraštruktúry podľa vymedzenia v oddiele 2.4 bode 18 podbode 35. Každý projekt, ktorý nie je vylúčený z kontroly štátnej pomoci (pozri bod 331), Komisia posúdi podľa tohto oddielu.
331. Pravidlá štátnej pomoci sa nevzťahujú na investície do energetickej infraštruktúry, ktoré sa uskutočnili v rámci zákonného monopolu. V odvetví energetiky to platí predovšetkým pre tie členské štáty, v ktorých je výstavba a prevádzka určitých infraštruktúr zo zákona vyhradená výlučne prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľovi distribučnej sústavy.
332. Komisia sa domnieva, že zákonný monopol, ktorý vylučuje narušenia hospodárskej súťaže, existuje, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) výstavba a prevádzka infraštruktúry podlieha zákonnému monopolu zavedenému v súlade s právnymi predpismi Únie; to platí v prípade ak je prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy zo zákona jediným

subjektom, ktorý má nárok na určitý typ investícií, pričom žiadny iný subjekt nemôže prevádzkovať alternatívnu sústavu¹¹⁴;

- b) zákonný monopol nielenže vylučuje hospodársku súťaž na trhu, ale aj o trh, a to tým, že vylučuje akúkoľvek možnú hospodársku súťaž o výhradné prevádzkovanie predmetnej infraštruktúry;
 - c) služba nekonkuruje iným službám;
 - d) ak prevádzkovateľ energetickej infraštruktúry pôsobí na inom (geografickom alebo produktovom) trhu, ktorý je otvorený hospodárskej súťaži, musí byť vylúčené krížové subvencovanie; vyžaduje si to, aby sa používali oddelené účty, aby boli náklady a príjmy pridelované vhodným spôsobom a aby verejné finančné prostriedky poskytnuté na službu, ktorá je predmetom zákonného monopolu, neposkytovali výhodu pre iné činnosti. Pokiaľ ide o elektroenergetickú a plynárenskú infraštruktúru, keďže v článku 31 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES aj smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES sa vyžaduje, aby vertikálne integrované subjekty viedli osobitné účty za každú zo svojich činností, táto požiadavka je s najväčšou pravdepodobnosťou splnená.
333. Podobne sa Komisia domnieva, že štátna pomoc sa neposkytuje na investície, ak energetickú infraštruktúru riadi prirodzený monopol, ktorý existuje, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) infraštruktúra nečelí žiadnej priamej konkurencii, čo je situácia, ktorá nastáva vtedy, ak energetickú infraštruktúru nemožno hospodársky replikovať, a preto ju tvorí iba prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy;
 - b) alternatívne financovanie v infraštruktúre sietí okrem financovania siete je v dotknutom odvetví a členskom štáte nevýznamné;
 - c) infraštruktúra nie je navrhnutá na selektívne uprednostňovanie konkrétneho podniku alebo odvetvia, ale je prínosná pre celú spoločnosť, čo je zvyčajne prípad plynárenskej a elektroenergetickej infraštruktúry.
334. Členské štáty musia zabezpečiť aj to, aby sa financovanie poskytnuté na výstavbu infraštruktúry energetickej sústavy nemohlo využiť na krížové subvencovanie alebo nepriame subvencovanie iných hospodárskych činností vrátane prevádzky infraštruktúry. Informácie o elektroenergetickej a plynárenskej infraštruktúre pozri v bode 332 d).

¹¹⁴ Zákonný monopol existuje vtedy, keď je daná služba zákonom alebo regulačnými opatreniami vyhradená pre výhradného poskytovateľa vo vymedzenej geografickej oblasti (aj v rámci jedného členského štátu) s jasným zákazom pre ktoréhokoľvek iného prevádzkovateľa poskytovať takúto službu (čo i len uspokojiť prípadný zvyškový dopyt určitých skupín zákazníkov). Samotná skutočnosť, že poskytovaním služby vo verejnom záujme je poverený konkrétny podnik, však neznamená, že tento podnik má zákonný monopol.

4.9.3 Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.9.3.1 Nevyhnutnosť a vhodnosť

335. Oddiely 3.2.1.1 a 3.2.1.2 sa neuplatňujú na podporu energetickej infraštruktúry.
336. Energetická infraštruktúra sa zvyčajne financuje z používateľských taríf. V prípade mnohých kategórií infraštruktúry sú uvedené tarify regulované s cieľom zabezpečiť potrebnú úroveň investícií a pritom dodržať práva používateľov.
337. Poskytnutie štátnej pomoci predstavuje spôsob riešenia zlyhaní trhu, ktoré nemožno riešiť povinnými používateľskými tarifami. Na preukázanie potreby štátnej pomoci sa preto uplatňujú tieto zásady:
- a) Komisia sa domnieva, že v prípade projektov spoločného záujmu vymedzených v článku 4 nariadenia (EÚ) č. 347/2013, ktoré v plnej miere podliehajú právnym predpisom o vnútornom trhu s energiou, sú zlyhania trhu vzhľadom na problémy s koordináciou také, že na ne nemusí stačiť financovanie prostredníctvom taríf a môže sa poskytnúť štátna pomoc.
 - b) v prípade projektov spoločného záujmu, ktoré sú čiastočne alebo úplne vyňaté z právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou, a v prípade ostatných kategórií infraštruktúry Komisia vykoná posúdenie potreby štátnej pomoci na základe jednotlivých prípadov. Vo svojom posúdení Komisia zváži tieto faktory: i) do akej miery vedie zlyhanie trhu k neoptimálnemu poskytovaniu nevyhnutnej infraštruktúry; ii) do akej miery je infraštruktúra otvorená pre prístup tretích strán a do akej miery sa na ňu vzťahuje regulácia taríf; a iii) do akej miery projekt prispieva k bezpečnosti dodávok energie do Únie.

4.9.3.2 Primeranosť pomoci

338. Primeranosť sa bude posudzovať na základe zásady likvidnej medzery, ako sa to stanovuje v bodoch 47, 50 a 51. V prípade pomoci v oblasti infraštruktúry, ako sa vysvetľuje v bode 51, sa kontrafaktuálny scenár považuje za situáciu, v ktorej sa projekt nevykoná. Ak existuje významné riziko neočakávaných ziskov, napríklad ak sa výška pomoci blíži maximálnej povolenej výške, je potrebné zaviesť mechanizmy spätného vrátenia a zároveň zachovať stimuly pre príjemcov na minimalizovanie ich nákladov a efektívnejší rozvoj podnikania v priebehu času.

4.9.4 Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovňovanie

339. Oddiel 3.2.2 sa neuplatňuje na energetickú infraštruktúru. Pri analýze vplyvu štátnej pomoci v oblasti energetickej infraštruktúry na hospodársku súťaž zaujme Komisia tento prístup:
- a) Komisia sa vzhľadom na existujúce požiadavky v rámci právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou zamerané na posilnenie hospodárskej súťaže vo všeobecnosti domnieva, že pomoc na energetickú infraštruktúru podliehajúca úplnej regulácii vnútorného trhu nemá neprípustné rušivé účinky.

- b) V prípade projektov infraštruktúry, ktoré sú čiastočne alebo úplne vyňaté z právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou Komisia vykoná posúdenie na základe jednotlivých prípadov týkajúce sa možných narušení hospodárskej súťaže, pričom zohľadní najmä mieru prístupu tretej strany k podporovanej infraštruktúre, prístup k alternatívnej infraštruktúre, vytlačanie súkromných investícií a konkurenčné postavenie príjemcu alebo príjemcov. V prípade infraštruktúry, ktorá je úplne vyňatá z právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou sa zváženie negatívnych rušivých vplyvov na hospodársku súťaž považuje za osobitne závažné.
- c) Okrem už uvedeného prístupu sa Komisia domnieva, že v prípade investícií do infraštruktúry zemného plynu pozitívne vplyvy na hospodársku súťaž preukázateľne prevažujú nad negatívnymi vplyvmi na hospodársku súťaž, ak je výsledná infraštruktúra vhodná na využívanie vodíka a obnoviteľných plynov alebo palív nebiologického pôvodu. Ak to tak nie je, s cieľom kompenzovať negatívne vplyvy na hospodársku súťaž musí dotknutý členský štát preukázať nasledujúce: i) prečo nie je možné navrhnúť projekt tak, aby bol vhodný na využívanie vodíka a obnoviteľných plynov alebo palív nebiologického pôvodu; ii) prečo sa projektom nevytvára efekt odkázanosti na využívanie zemného plynu a iii) akým spôsobom prispieva investícia k dosahovaniu cieľov Únie v oblasti klímy do roku 2030 a klimateckej neutrality do roku 2050.

4.10 Pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom

4.10.1 Odôvodnenie pomoci

340. Výstavba alebo modernizácia systémov diaľkového vykurovania a chladenia môže pozitívne prispieť k ochrane životného prostredia, pretože sa zvýši energetická efektívnosť a udržateľnosť podporeného systému. Environmentálne externality spojené s prevádzkou centralizovaného zásobovania teplom a chladom však môžu viesť k neefektívnemu nedostatočnému investovaniu do výstavby a modernizácie systémov diaľkového vykurovania a chladenia. Štátna pomoc môže prispieť k riešeniu tohto zlyhania trhu tým, že podnieti dodatočné efektívne investície.

4.10.2 Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť

341. Tento oddiel sa vzťahuje na podporu výstavby alebo modernizácie energeticky efektívnych systémov diaľkového vykurovania a chladenia. Podporené investície sa môžu týkať zariadení na výrobu alebo uskladňovanie tepla/chladu, ich distribučnej sústavy alebo oboch prvkov.

342. Tieto opatrenia pomoci sa zvyčajne týkajú výstavby alebo modernizácie výrobných jednotky na využívanie energie z obnoviteľných zdrojov alebo odpadového tepla, prípadne vysokoúčinnnej kombinovanej výroby tepla a elektriny vrátane riešení uskladňovania tepla a/alebo modernizácie distribučnej sústavy s cieľom znížiť straty a zvýšiť efektívnosť, a to aj prostredníctvom inteligentných a digitálnych riešení.

343. Ak členský štát investuje do modernizácie systému diaľkového vykurovania a chladenia a nedosiahne pritom štandardnú energetickú efektívnosť, musí sa zaviazat, že do troch rokov od dokončenia prác modernizácie začne práce na jej dosiahnutí.

4.10.3 *Nevyhnutnosť a vhodnosť*

344. Oddiely 3.2.1.1 a 3.2.1.2 sa neuplatňujú na pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom. Komisia sa domnieva, že štátna pomoc môže prispieť k riešeniu zlyhaní trhu, pretože podnikti investície potrebné na vytvorenie energeticky efektívnych systémov diaľkového vykurovania a chladenia. Okrem toho môže byť štátna pomoc na energeticky efektívne systémy diaľkového vykurovania a chladenia využívajúce ako vstupné palivo odpad vrátane odpadového tepla aj pozitívnym príspevkom k ochrane životného prostredia za predpokladu, že sa neobchádza zásada hierarchie odpadového hospodárstva¹¹⁵.

4.10.4 *Primeranosť opatrenia pomoci*

345. Primeranosť sa bude posudzovať na základe zásady likvidnej medzery, ako sa to stanovuje v bodoch 47, 50 a 51.
346. V prípade výstavby a modernizácie distribučných sústav, ako sa to stanovuje v bode 51, sa kontrafaktuálny scenár považuje za situáciu, v ktorej sa projekt nevykoná.

4.10.5 *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovňovanie*

347. Oddiel 3.2.2 sa neuplatňuje na pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom. Komisia sa domnieva, že modernizácia alebo výstavba systémov diaľkového vykurovania a chladenia, v ktorých sa využívajú najviac znečisťujúce fosílné palivá ako čierne uhlie, hnedé uhlie, ropa a nafta, má negatívne dôsledky na hospodársku súťaž a obchod, ktoré sa dajú kompenzovať, len ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) podpora sa obmedzuje na modernizáciu distribučnej sústavy;
 - b) distribučná sústava je alebo bude vhodná na prenos tepla alebo chladu vyrábaného z obnoviteľných zdrojov energie;
 - c) investície nemajú za následok zvýšenú výrobu energie z najviac znečisťujúcich fosílnych palív (napríklad pripojenie ďalších odberateľov);
 - d) je jednoznačne stanovený časový harmonogram plnenia pevného záväzku využívania iných ako najviac znečisťujúcich fosílnych palív, ktorý je zlučiteľný s cieľmi Únie v oblasti klímy do roku 2030 a klimatickej neutrality do roku 2050.
348. Pokiaľ ide o výstavbu alebo modernizáciu zariadení centralizovaného vykurovania, opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do výroby energie s využitím zemného plynu, sice v krátkodobom časovom horizonte v porovnaní s alternatívnymi investíciami môžu znížiť emisie skleníkových plynov, ale zároveň v dlhodobom časovom horizonte zhoršiť negatívne environmentálne externality. Ak majú mať

¹¹⁵ Hierarchia odpadového hospodárstva pozostáva z a) predchádzania vzniku; b) prípravy na opätovné použitie; c) recyklácie; d) iného zhodnocovania, napríklad energetického a e) zneškodňovania. Pozri článok 4 ods. 1 smernice 2008/98/ES.

uvedené investície do zemného plynu pozitívne vplyvy na životné prostredie, členské štáty musia vysvetliť, ako zabezpečia, aby bola investícia prínosná pre dosiahnutie cieľov Únie v oblasti klímy do roku 2030 a klimatickej neutrality do roku 2050, a najmä ako sa zabráni odkázanosti na túto výrobu energie s využitím plynu alebo na plynové výrobné zariadenia. Môže to napríklad zahŕňať záväzok príjemcu vykonávať zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, ako aj využívanie oxidu uhličitého, alebo nahrádzať zemný plyn obnoviteľným alebo nízkouhlíkovým plynom, prípadne záväzok príjemcu zavrieť zariadenie v časovom horizonte dosahovania cieľov Únie v oblasti klímy.

349. Pri analýze vplyvu štátnej pomoci v oblasti systémov diaľkového vykurovania a chladenia na hospodársku súťaž a jej porovnávanie s podporenou hospodárskou činnosťou vykoná Komisia posúdenie na základe jednotlivých prípadov na porovnanie prínosov projektu v oblasti energetickej efektívnosti a udržateľnosti s negatívnymi vplyvmi na hospodársku súťaž, a najmä možným negatívnym vplyvom na alternatívne technológie alebo poskytovateľov služieb vykurovania a chladenia a sústavy.

4.11 Pomoc v podobe zníženia poplatkov za elektrinu pre energeticky náročných používateľov

4.11.1 Odôvodnenie pomoci

350. Transformácia hospodárstva Únie v súlade s oznámením o Európskej zelenej dohode je čiastočne financovaná z poplatkov za spotrebu elektriny. Plnenie zelenej dohody si vyžaduje, aby členské štáty zaviedli ambiciózne politiky dekarbonizácie na významné zníženie emisií skleníkových plynov v Únii do roku 2030 a dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050. V tejto situácii je pravdepodobné, že členské štáty budú naďalej financovať takéto politiky z poplatkov, a preto je možné, že sa uvedené poplatky zvýšia.
351. V niektorých hospodárskych odvetviach, ktoré sú osobitne vystavené vplyvu medzinárodného obchodu a do veľkej miery pri vytváraní hodnoty závisia od elektriny, môže povinnosť platiť tieto poplatky v plnej výške priniesť významné dodatočné zaťaženie. Toto zaťaženie môže zvýšiť riziko presunu činností v týchto odvetviach mimo Európskej únie na miesta, kde environmentálne disciplíny chýbajú alebo sú menej ambiciózne. Okrem toho sa týmito poplatkami zvyšujú náklady na elektrinu viac ako náklady na priame emisie, čo môže odrádzať od elektrifikácie procesov výroby, ktorá je kľúčová pre úspešnú dekarbonizáciu hospodárstva Únie. Na zmiernenie uvedených rizík môžu členské štáty znížiť tieto poplatky spoločnostiam pôsobiacim v dotknutých hospodárskych odvetviach.
352. V tomto oddiele sa stanovujú kritériá, ktoré Komisia uplatní pri posudzovaní rozvoja hospodárskej činnosti, stimulačného účinku, nevyhnutnosti, vhodnosti, primeranosti a vplyvov takýchto znížení na hospodársku súťaž v oblasti poplatkov určitých energeticky náročných používateľov za elektrinu. Kritériá zlučiteľnosti uvedené v kapitole 3 sa uplatňujú iba na tie kritériá, pre ktoré sa v tomto oddiele nestanovujú konkrétne pravidlá.
353. Komisia prijala náležité opatrenia na identifikáciu odvetví, ktoré sú obzvlášť vystavené rizikám uvedeným v bode 351, a zaviedla požiadavky na primeranosť pri prihladnutí

na to, či sú znížené poplatky príliš vysoké alebo sa poskytli príliš veľkému počtu odberateľov elektriny, či môže byť ohrozená celková výška financovania podpory výroby energie z obnoviteľných zdrojov a či nedochádza k osobitne závažným narušeniam hospodárskej súťaže a obchodu.

4.11.2 *Rozsah pôsobnosti: Poplatky, ktoré možno znížiť*

354. Podľa tohto oddielu môžu členské štáty znížiť poplatky za spotrebu elektriny, z ktorých sa financuje cieľ energetickej politiky. Patria k nim poplatky, z ktorých sa financuje podpora obnoviteľných zdrojov alebo kombinovanej výroby tepla a elektriny, a poplatky, z ktorých sa financujú sociálne tarify alebo ceny energie v izolovaných regiónoch. Tento oddiel sa netýka poplatkov, do ktorých sa premieta časť nákladov na dodávky elektriny predmetným príjemcom. Tento oddiel sa teda netýka napríklad oslobodení od sieťových poplatkov alebo od poplatkov, z ktorých sa financujú kapacitné mechanizmy. Takisto sa netýka ani poplatkov za spotrebu iných foriem energie, najmä zemného plynu.
355. Vplyv poplatkov, v prípade ktorých je možné uložiť zníženie, na riziko premiestnenia mimo Únie závisí od kombinovaného finančného účinku všetkých dotknutých poplatkov a všetkých znížení týchto poplatkov poskytnutých oprávneným príjemcom. Členské štáty, ktoré chcú zaviesť opatrenie, ktoré sa má posúdiť podľa tohto oddielu, preto musia zaviesť všetky takéto zníženia v jednej schéme a v notifikácii musia informovať Komisiu o kumulatívnom účinku všetkých oprávnených poplatkov a všetkých navrhovaných znížení. Ak sa členský štát neskôr rozhodne zaviesť dodatočné zníženia poplatkov uvedených v tomto oddiele, bude musieť oznámiť zmenu existujúcej schémy.
356. Komisia sa domnieva, že členské štáty môžu znížiť poplatky podľa tohto oddielu len vtedy, keď je celková kumulovaná úroveň týchto poplatkov (pred akýmkoľvek zníženiami) aspoň [...] EUR/MWh.

4.11.3 *Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu*

4.11.3.1 *Oprávnenosť*

357. Pomoc podľa tohto oddielu by sa mala obmedzovať na odvetvia, ktoré sú pre oprávnené poplatky vo významnej konkurenčnej nevýhode a ktorým hrozí riziko premiestnenia mimo Únie. Riziko premiestnenia závisí od intenzity spotreby elektriny v predmetnom odvetví a od jeho vystavenia vplyvu medzinárodného obchodu. Vzhľadom na to možno pomoc poskytnúť iba vtedy, ak podnik patrí do odvetvia s intenzitou obchodu aspoň 20 % na úrovni Únie a intenzitou spotreby elektriny aspoň 10 % na úrovni Únie. Komisia sa navyše domnieva, že podobné riziko existuje v odvetviach, ktoré čelia intenzite spotreby elektriny aspoň 7 % a intenzite obchodu aspoň 80 %. Odvetvia spĺňajúce tieto kritériá oprávnenosti sa uvádzajú v prílohe I.
358. Ak členský štát poskytne podporu iba podskupine oprávnených príjemcov alebo prizná rôznym kategóriám oprávnených príjemcov rozdielne úrovne zníženia, musí preukázať, že toto rozhodnutie sa prijíma na základe objektívnych, nediskriminačných a transparentných kritérií a že pomoc sa poskytuje v zásade rovnako všetkým konkurentom v rovnakom odvetví, ak sa nachádzajú v podobnej skutkovej situácii.

4.11.3.2 Primeranosť opatrenia pomoci

359. Komisia bude považovať pomoc za primeranú, ak príjemcovia zaplatia aspoň 25 % nákladov vynaložených na poplatky za elektrinu, ktoré členský štát začlení do svojej schémy.
360. Vlastný príspevok vo výške 25 % oprávnených poplatkov za elektrinu však môže presahovať úroveň, ktorú dokáže podnik osobitne vystavený vplyvu zniesť. Členský štát by mal preto namiesto toho obmedziť dodatočné náklady vyplývajúce z poplatkov za elektrinu na 1,5 % hrubej pridanej hodnoty dotknutého podniku.
361. Na účely bodu 360 je hrubou pridanou hodnotou podniku hrubá pridaná hodnota v nákladoch výrobných činiteľov, čo je hrubá pridaná hodnota pri trhových cenách mínus všetky nepriame dane plus všetky subvencie. Hrubú pridanú hodnotu v nákladoch výrobných činiteľov možno vypočítať ako tržby za vlastné výkony a tovar, plus aktivácia hmotného a nehmotného investičného majetku, plus ostatné prevádzkové výnosy, plus alebo mínus zmeny stavu zásob, mínus nákup tovaru a služieb¹¹⁶, mínus iné dane z výrobkov, ktoré súvisia s tržbami, ale nie sú odpočítateľné, mínus clá a dane súvisiace s výrobou. Alternatívne možno hrubú pridanú hodnotu v nákladoch výrobných činiteľov vypočítať z hrubého prevádzkového prebytku tak, že sa k nemu pripočítajú osobné náklady. Príjmy a výdavky klasifikované v účtovníctve podniku ako finančné alebo mimoriadne nie sú zahrnuté do pridanej hodnoty. Pridaná hodnota v nákladoch na výrobné činitele sa počíta v hrubej výške, keďže sa neodpočítavajú opravné položky (napríklad odpisy)¹¹⁷.
362. Na účely bodu 361 sa použije aritmetický priemer za posledné tri roky, za ktoré sú k dispozícii údaje o hrubej pridanej hodnote.

4.11.3.3 Forma štátnej pomoci

363. Členské štáty môžu poskytnúť pomoc vo forme zníženej sadzby poplatkov, pevne stanovenej ročnej kompenzácie (vrátenia) alebo kombinácie obidvoch¹¹⁸. Ak sa pomoc poskytuje vo forme zníženia poplatkov, musí byť zavedený mechanizmus monitorovania *ex post*, aby sa zaistilo, že sa každá nadmerná platba pomoci vráti do 1. júla nasledujúceho roka. Ak sa pomoc poskytuje vo forme vrátenia, musí sa vypočítať na základe sledovaných úrovní spotreby elektriny a v prípade potreby hrubej pridanej hodnoty za obdobie, počas ktorého sa uplatňovali oprávnené poplatky.

4.11.3.4 Energetické audity a systémy energetického manažérstva

364. Pri pomoci poskytovanej podľa oddielu 4.11 sa musí členský štát zaviazat', že bude overovať, či príjemca plní povinnosť vykonávať energetický audit v zmysle článku 8

¹¹⁶ Položka Tovar a služby nezahŕňa osobné náklady.

¹¹⁷ Kód 12 15 0 podľa právneho rámca vytvoreného nariadením Rady (ES, Euratom) č. 58/97 z 20. decembra 1996 o štruktúrálnej podnikovej štatistike (Ú. v. ES L 14, 17.1.1997, s. 1).

¹¹⁸ Použitie pevne stanovenej ročnej kompenzácie (vrátenia) je výhodné v tom, že podniky využívajúce výhody pomoci majú mať rovnaký nárast hraničných nákladov na elektrinu (t. j. rovnaký nárast nákladov na elektrinu za každú ďalšiu spotrebovanú MWh), a tým sa obmedzuje možnosť narušenia hospodárskej súťaže v rámci odvetvia.

smernice 2012/27/EÚ. Môže sa vykonať buď formou samostatných energetických auditov, alebo v rámci certifikovaného systému energetického manažérstva, prípadne systému environmentálneho manažérstva, ako je napríklad schéma Únie pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)¹¹⁹.

365. Členský štát sa takisto musí zaviazat', že bude monitorovať, či príjemcovia, na ktorých sa vzťahuje povinnosť vykonávať energetický audit podľa článku 8 ods. 4 smernice 2012/27/EÚ, vykonávajú jednu alebo viaceré z týchto činností:

- a) vykonávajú odporúčania správy o audite v takom rozsahu, aby návratnosť príslušných investícií nepresiahla tri roky a aby náklady na ich investície boli primerané;
- b) znižujú uhlíkovú stopu svojej spotreby elektrickej energie, aby minimálne 30 % svojej spotreby elektrickej energie pokryli z bezuhlíkových zdrojov;
- c) investujú významnú časť, aspoň 50 % výšky pomoci, do projektov vedúcich k významným zníženiam emisií skleníkových plynov zo zariadení; v prípade potreby by mala investícia viesť k zníženiam výrazne pod relevantnou referenčnou hodnotou použitou na bezodplatné pridelovanie v rámci systému ETS Únie.

4.11.3.5 Prechodné ustanovenia

366. Komisia sa domnieva, že nenotifikovaná pomoc poskytnutá v období pred vydaním týchto usmernení vo forme zníženia poplatkov za elektrinu energeticky náročným používateľom sa môže vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom za predpokladu splnenia týchto podmienok:

- a) ak bola pomoc nevyhnutná na rozvoj hospodárskych činností vykonávaných príjemcami a
- b) ak sa zabránilo nadmerným narušeniam hospodárskej súťaže.

4.12 Pomoc v oblasti zatvárania uhoľných elektrární, elektrární na rašelinu a bridlicovú ropu

367. V oddieloch 4.12.1 a 4.12.2 sa uvádzajú pravidlá zlučiteľnosti platné pre dva typy opatrení, ktoré môžu členské štáty prijať na podporu pri zatváraní elektrární spaľujúcich uhlie (čierne aj hnedé), rašelinu alebo bridlicovú ropu, prípadne aj ťažobných činností v oblasti týchto palív (spoločne nazývané „činnosti týkajúce sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy“).

368. V ďalších dvoch oddieloch sa stanovujú kritériá, ktoré Komisia uplatňuje pri posudzovaní stimulačného účinku, nevyhnutnosti, vhodnosti, primeranosti a vplyvov na

¹¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 z 25. novembra 2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS), ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 761/2001 a rozhodnutia Komisie 2001/681/ES a 2006/193/ES (Ú. v. EÚ L 342, 22.12.2009, s. 1).

hospodársku súťaž a obchod. Kritériá zlučiteľnosti uvedené v kapitole 3 sa uplatňujú iba na tie kritériá, pre ktoré sa v týchto dvoch ďalších oddieloch nestanovujú konkrétne pravidlá.

4.12.1 *Pomoc v oblasti predčasného zatvárania*

4.12.1.1 Odôvodnenie pomoci

369. Posun od výroby energie z uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy predstavuje jeden z najvýznamnejších stimulov dekarbonizácie v energetickom odvetví Únie. Tento posun do veľkej miery stimulujú sily ako vplyvy cien uhlíka a konkurencia v podobe obnoviteľných zdrojov s nízkymi hraničnými nákladmi.
370. Členské štáty sa však môžu rozhodnúť zrýchliť tento trhovo stimulovaný prechod tým, že od určitého dátumu zakážu výrobu energie z týchto palív. Tento zákaz môže viesť k situáciám, v ktorých sa musia ukončiť ziskové činnosti týkajúce sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy pred skončením svojej hospodárskej životnosti, čiže vznikne ušlý zisk.

4.12.1.2 Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

371. V tomto oddiele sa stanovujú pravidlá zlučiteľnosti pre opatrenia prijaté na kompenzáciu predčasného ukončenia ziskových činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy.
372. Opatrenia, na ktoré sa vzťahuje tento oddiel, môžu uľahčiť rozvoj určitých hospodárskych činností alebo oblastí. Takéto opatrenia môžu napríklad vytvoriť priestor na rozvoj iných činností, ktoré budú pravdepodobne šetrné k životnému prostrediu, s cieľom kompenzovať zníženie kapacity výroby elektriny spôsobené predčasným zatváraním. Ak opatrenie neexistuje, tento vývoj sa nemusí uskutočniť v rovnakom rozsahu. Predvídateľnosť a právna istota, ktoré tieto opatrenia zavádzajú, môžu okrem toho prispieť k uľahčeniu riadeného ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy.

4.12.1.3 Stimulačný účinok

373. Opatrenie musí vyvolať zmenu hospodárskeho správania prevádzkovateľov, ktorí ukončujú svoje činnosti týkajúce sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy skôr ako pred koncom ich hospodárskej životnosti. Na zistenie toho, či to tak bude, Komisia porovná vplyvy opatrenia s kontrafaktuálnym scenárom bez povinného zatvorenia a súvisiacej kompenzácie. Kontrafaktuálny scenár by mal vychádzať z odôvodnených predpokladov v súlade s plánovaným vývojom a mali by sa v ňom zohľadňovať plánované príjmy a náklady predmetného zariadenia. Ukončenie činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy by sa malo uskutočniť najneskôr jeden rok od poskytnutia kompenzácie, ak nie je zavedený korekčný mechanizmus na aktualizáciu výpočtu podľa najnovších predpokladov. Za výnimočných okolností môžu členské štáty odôvodniť, prečo je potrebné dlhšie obdobie, aj bez korekčného mechanizmu. Opatrenie by nemalo viesť k obchádzaniu pravidiel platných pre opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok.

4.12.1.4 Nevyhnutnosť a vhodnosť

374. Kompenzácia takéhoto ušlého zisku, ktorý vznikol v dôsledku predčasného ukončenia ziskových činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy často pomáha zabrániť právnym sporom s prevádzkovateľmi a zabezpečuje právnu istotu a predvídateľnosť. Kompenzácia ušlého zisku, o ktorej rozhodol vnútroštátny súd v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi v prípade akejkolvek strany sporu v podobnej situácii, nebude pravdepodobne vzhľadom na svoju povahu patriť do rozsahu pôsobnosti kontroly štátnej pomoci. To však neplatí pre kompenzáciu, o ktorej rozhodli orgány členského štátu alebo ktorá bola dohodnutá s podnikmi. V takých prípadoch Komisia nemôže vylúčiť, že tieto formy kompenzácie zahŕňajú štátnu pomoc, keďže nemôže overiť, či sa poskytnutá kompenzácia rovná kompenzácii, ktorá by sa poskytla podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

4.12.1.5 Primeranosť

375. Pomoc sa musí v zásade poskytnúť na základe súťažného ponukového konania a musí vychádzať z jednoznačných, transparentných a nediskriminačných kritérií uvedených v oddiele 3.2.1.3¹²⁰. Táto požiadavka sa neuplatňuje, keď členský štát preukáže, že ponukové konanie pravdepodobne nebude z objektívnych príčin súťažné. To sa môže stať napríklad vtedy, ak je obmedzený počet potenciálnych účastníkov, ktorý však nie je dôsledkom diskriminačných kritérií oprávnenosti.
376. Ak sa pomoc poskytne na základe súťažného ponukového konania, Komisia bude predpokladať, že je primeraná a obmedzená na nevyhnutné minimum.
377. Ak sa súťažné ponukové konanie neuskutoční, Komisia posúdi primeranosť na základe jednotlivých prípadov. V tejto súvislosti Komisia na základe porovnania očakávanej ziskovosti v rámci faktického a kontrafaktuálneho scenára podrobne zanalyzuje predpoklady, na základe ktorých členský štát určil ušlé zisky a dodatočné náklady v dôsledku predčasného zatvorenia. Dodatočné náklady nemôžu obsahovať náklady, ktoré by sa vyskytli aj v kontrafaktuálnom scenári, ako napríklad náklady na demontáž. Ak k ukončeniu činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy dôjde viac ako jeden rok po poskytnutej kompenzácii, členský štát musí zaviesť mechanizmus na aktualizáciu výpočtu podľa najnovších odhadov, ak nepreukáže, prečo by sa nemal takýto mechanizmus v predmetnom prípade v dôsledku výnimočných okolností použiť.

4.12.1.6 Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod

378. Členský štát musí identifikovať a kvantifikovať očakávané prínosy opatrenia pre životné prostredie, ak je to možné aj v subvenciách na tonu emisií ekvivalentu CO₂, ktorým sa zabránilo. Pri posudzovaní prínosov opatrenia k dekarbonizácii Komisia zohľadní aj to, či opatrenie obsahuje dobrovoľné zrušenie emisných kvót CO₂ na vnútroštátnej úrovni.
379. Je dôležité zabezpečiť, aby opatrenie už svojou štruktúrou minimalizovalo akékoľvek narušenie hospodárskej súťaže na trhu. Ak sa pomoc poskytuje na základe súťažného

¹²⁰ Požiadavka na 25 % stanovená v bode 49 usmernení sa neuplatňuje na ponukové konanie podľa tohto oddielu 4.12.

ponukového konania otvoreného na nediskriminačnom základe všetkým prevádzkovateľom činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy, Komisia bude predpokladať, že pomoc má obmedzené rušivé vplyvy na hospodársku súťaž a obchod. Ak sa súťažné ponukové konanie neuskutoční, Komisia posúdi vplyvy pomoci na hospodársku súťaž a obchod na základe návrhu opatrenia a jeho vplyvu na príslušný trh.

4.12.2 *Pomoc v oblasti mimoriadnych nákladov*

4.12.2.1 *Odôvodnenie pomoci*

380. Ukončenie činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy neschopných konkurencie môže mať za následok významné sociálne a environmentálne náklady na úrovni elektrární a ťažobných činností. Členské štáty môžu rozhodnúť o úhrade takýchto mimoriadnych nákladov s cieľom zmierniť sociálne a regionálne dôsledky procesu zatvorenia.

4.12.2.2 *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

381. V tomto oddiele sa stanovujú pravidlá zlučiteľnosti pre opatrenia prijaté na úhradu mimoriadnych nákladov vyplývajúcich z ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy neschopných konkurencie.
382. Opatrenia, na ktoré sa vzťahuje tento oddiel, môžu uľahčiť sociálnu, environmentálnu a bezpečnú transformáciu príslušnej oblasti.
383. Tento oddiel sa uplatňuje v rozsahu, v akom sa na opatrenie nevzťahuje rozhodnutie Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie¹²¹.

4.12.2.3 *Nevyhnutnosť a vhodnosť*

384. Komisia bude pomoc v oblasti úhrady mimoriadnych nákladov považovať za nevyhnutnú a primeranú v rozsahu, v akom pomôže zmierniť sociálny a environmentálny vplyv ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy neschopných konkurencie v regióne a dotknutom členskom štáte.

4.12.2.4 *Stimulačný účinok a primeranosť*

385. Štátna pomoc v oblasti mimoriadnych nákladov sa môže využiť len na úhradu nákladov vyplývajúcich z ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy neschopných konkurencie.
386. Kategórie hradených oprávnených nákladov sa vymedzujú v prílohe II. Náklady vyplývajúce z nedodržania právnych predpisov na ochranu životného prostredia a náklady súvisiace so súčasnou výrobou nie sú oprávnené.

¹²¹ Rozhodnutie Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie (Ú. v. EÚ L 336, 21.12.2010, s. 24 – 29).

387. Pomoc v oblasti úhrady mimoriadnych environmentálnych nákladov sa môže poskytnúť iba vtedy, ak znečisťovateľ nie je známy alebo nemôže byť po právnej stránke uznaný zodpovedným za úhradu takýchto nákladov v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“. Znečisťovateľ je subjekt zodpovedný podľa platných právnych predpisov jednotlivých členských štátov bez toho, aby bola dotknutá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/EÚ¹²² alebo ďalšie príslušné predpisy Únie¹²³.
388. Bez toho, aby bola dotknutá zásada „znečisťovateľ platí“, možno štátnu pomoc poskytnúť osobe zodpovednej podľa platných predpisov Únie alebo vnútroštátnych predpisov iba na úhradu mimoriadnych environmentálnych nákladov presahujúcich zákonné povinnosti vyplývajúce z platných predpisov Únie a vnútroštátnych predpisov alebo z predchádzajúcich či zmluvných záväzkov.
389. Ak osoba zodpovedná podľa platných právnych predpisov nie je známa alebo nemôže znášať náklady, štátna pomoc sa môže poskytnúť na úhradu všetkých mimoriadnych environmentálnych nákladov. Členský štát musí preukázať, že na identifikovanie zodpovedného subjektu vyvinul maximálne úsilie. Ak je osoba, ktorá spôsobila kontamináciu alebo inú environmentálnu škodu, známa, členský štát musí preukázať, že sa uskutočnili všetky právne kroky, aby znečisťovateľ znášal náklady, a to vrátane žaloby. Komisia môže dospieť k záveru, že podnik nemôže znášať náklady na nápravu znečistenia, ktoré spôsobil, ak už z právneho hľadiska neexistuje, nemá žiadneho právneho nástupcu a/alebo neexistuje žiadna alebo dostatočná finančná záruka, že môže znášať náklady na nápravu.
390. Výška pomoci sa musí obmedzovať na úhradu mimoriadnych nákladov príjemcu a nesmie presiahnuť výšku nákladov, ktoré skutočne vznikli. Komisia bude od členských štátov vyžadovať jednoznačné a oddelené identifikovanie výšky pomoci za každú kategóriu oprávnených nákladov, ako sa to podrobne stanovuje v prílohe II. Ak členský štát uhradí takéto náklady na základe odhadov ešte predtým, ako príjemcovi skutočne vzniknú, musí vykonať overenie *ex post* vzniknutých nákladov na základe podrobných závierok predložených príjemcom orgánu poskytujúcemu pomoc, ako aj faktúr alebo certifikátov, v ktorých sa uvádzajú vzniknuté mimoriadne náklady, a výšku poskytnutej pomoci príslušne upraviť.

4.12.2.5 Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod

391. Pomoc obmedzená na úhradu mimoriadnych nákladov, ktoré vznikli príjemcovi, má podľa názoru Komisie obmedzené rušivé vplyvy na hospodársku súťaž a obchod.
392. Každá prijatá pomoc by sa mala uviesť na účtoch ziskov a strát príjemcu ako samostatná príjmová položka odlišená od obratu. Ak príjemca pokračuje v obchodnej činnosti alebo prevádzke aj po ukončení príslušných činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy, musí viesť za tieto činnosti presné a oddelené účtovníctvo.

¹²³ Pozri oznámenie Komisie s názvom Usmernenia na zabezpečenie jednotného chápania pojmu „environmentálna škoda“ vymedzeného v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (2021/C 118/01) (Ú. v. EÚ C 118, 7.4.2021, s. 1).

Poskytnutú pomoc je potrebné riadiť tak, aby nebola žiadna možnosť jej prenosu na iné hospodárske činnosti toho istého podniku.

4.13 Pomoc v oblasti štúdií alebo poradenských služieb týkajúcich sa problematiky ochrany životného prostredia a energetiky

4.13.1 Rozsah pôsobnosti a podporená činnosť

393. Tento oddiel sa uplatňuje na pomoc v oblasti štúdií alebo poradenských služieb, ktoré priamo súvisia s projektmi alebo činnosťami, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia. Pomoc možno poskytnúť bez ohľadu na to, či sa investícia, na ktorú sa vzťahujú tieto usmernenia, riadi štúdiou alebo poradenskou službou.

4.13.2 Stimulačný účinok

394. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňuje požiadavka stanovená v bode 395.

395. Pomoc v oblasti energetických auditov vyžadovaných podľa smernice 2012/27/EÚ možno považovať za takú, ktorá má stimulačný účinok, len v rozsahu, v akom sa vykonáva dodatočný energetický audit okrem energetického auditu povinného podľa uvedenej smernice. Ak sa však vykoná dodatočný energetický audit okrem energetického auditu povinného podľa uvedenej smernice, pomoc v oblasti dodatočného energetického auditu možno považovať za takú, ktorá má stimulačný účinok.

4.13.3 Primeranosť

396. Oprávnené náklady sú náklady na štúdiu alebo poradenské činnosti súvisiace s projektmi alebo činnosťami, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia. Ak sa investícií, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia, týka len časť štúdie alebo poradenských služieb, oprávnené náklady sú nákladmi na časti štúdie alebo poradenskej služby súvisiace s danými investíciami.

397. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 60 % oprávnených nákladov.

398. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 20 percentuálnych bodov v prípade štúdií alebo poradenských služieb uskutočnených v mene malých podnikov a o 10 percentuálnych bodov v prípade štúdií alebo poradenských služieb uskutočnených v mene stredných podnikov.

5. HODNOTENIE

399. Komisia môže s cieľom ďalej zabezpečiť čo najmenšie narušanie hospodárskej súťaže a obchodu požadovať, aby notifikovateľné schémy pomoci boli predmetom hodnotenia *ex post*. Hodnotenia by sa mali vykonávať v prípade schém, pri ktorých sú riziká potenciálneho narušenia hospodárskej súťaže a obchodu mimoriadne vysoké, t. j. pri ktorých môže hroziť výrazné obmedzenie alebo narušenie hospodárskej súťaže, ak sa ich vykonávanie nepreskúma včas.

400. Hodnotenie *ex post* sa bude vyžadovať v prípade schém, ktoré majú k dispozícii veľký rozpočet alebo ktoré sa vyznačujú inováciami, alebo ak sa predpokladajú rozsiahly trh, dôležitá technológia alebo výrazné regulačné zmeny. V každom prípade sa bude hodnotenie *ex post* vyžadovať v prípade schém, pri ktorých rozpočet štátnej pomoci alebo účtované výdavky presahujú 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas ich celkového trvania. Celkové trvanie schém je v podstate kombinované trvanie schémy a akejkolvek predchádzajúcej schémy zahŕňajúcej podobný cieľ a podobnú geografickú oblasť, počnúc 1. januárom 2022. Vzhľadom na ciele hodnotenia a aby nevznikla neprimeraná záťaž pre členské štáty a malé projekty pomoci, sa počnúc 1. januárom 2022 požiadavka na hodnotenie *ex post* uplatňuje iba v prípade schém pomoci, ktorých celkové trvanie presahuje tri roky.
401. Vzhľadom na sledované ciele a aby nevznikla neprimeraná záťaž pre členské štáty a menšie opatrenia pomoci sa požiadavka, aby sa na notifikovateľné schémy pomoci vzťahovalo hodnotenie *ex post*, bude uplatňovať iba v prípade schém pomoci s veľkým rozpočtom alebo schém, ktoré sa vyznačujú novými vlastnosťami, prípadne ak možno predpokladať významné zmeny v oblasti trhu, technológií alebo regulácie.
402. Požiadavka na hodnotenie *ex post* sa nemusí dodržať v prípade schém pomoci, ktoré sú bezprostredným pokračovateľom schémy zahŕňajúcej podobný cieľ a podobnú geografickú oblasť, ktorá bola predmetom hodnotenia, ich záverečná hodnotiacia správa bola v súlade s plánom hodnotenia, ktorý schválila Komisia, a neviedli k žiadnym negatívnym zisteniam. Každá schéma, ktorej záverečná hodnotiacia správa nie je v súlade so schváleným plánom hodnotenia, musí byť okamžite pozastavená.
403. Hodnotenie by sa malo zameriavať na overenie dosiahnutia predpokladov a podmienok nevyhnutných pre zlučiteľnosť schémy, najmä nevyhnutnosti a účinnosti opatrenia pomoci vzhľadom na jeho všeobecné a špecifické ciele, pričom by z neho mali vyplývať ukazovatele vplyvu danej schémy na hospodársku súťaž a obchod.
404. Členský štát musí oznámiť návrh plánu hodnotenia, ktorý bude neoddeliteľnou súčasťou posúdenia schémy Komisiou, takto:
- a) spolu so schémou pomoci, ak rozpočtové prostriedky štátnej pomoci presahujú 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas jej celkového trvania; a
 - b) do 30 pracovných dní po významnej úprave, ktorou sa zvýšia rozpočtové prostriedky schémy na viac ako 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas celkového trvania schémy; a
 - c) do 30 pracovných dní po zaznamenaní výdavkov v oficiálnych účtoch v predchádzajúcom roku vo výške viac ako 150 miliónov EUR.
405. Návrh plánu hodnotenia musí byť v súlade so spoločnými metodickými zásadami, ktoré stanovila Komisia¹²⁴. Plán hodnotenia schválený Komisiou sa musí zverejniť.

¹²⁴

Pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Spoločná metodika hodnotenia štátnej pomoci, 28.5.2014 [SWD(2014) 179 final].

406. Hodnotenie *ex post* musí vykonať odborník nezávislý od orgánu poskytujúceho pomoc na základe plánu hodnotenia. Každé hodnotenie musí zahŕňať aspoň jednu priebežnú a jednu záverečnú hodnotiacu správu. Obidve správy sa musia zverejniť.
407. V prípade schém pomoci vyňatých z pôsobnosti nariadenia o skupinovej výnimke iba z dôvodu ich veľkého rozpočtu bude Komisia posudzovať ich zlučiteľnosť výlučne na základe plánu hodnotenia.
408. Záverečná hodnotiacia správa sa musí predložiť Komisii včas, aby mohla posúdiť prípadné predĺženie schémy pomoci, a najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím jej platnosti. Uvedenú lehotu možno skrátiť v prípade schém, pri ktorých sa za posledné dva roky vykonávania vyžadovalo hodnotenie. Presný rozsah a spôsob každého hodnotenia budú stanovené v rozhodnutí o schválení schémy pomoci. Pri každom následnom opatrení pomoci s podobným cieľom treba opísať, akým spôsobom sa zohľadnili výsledky hodnotenia.

6. PODÁVANIE SPRÁV A MONITOROVANIE

409. V súlade s nariadeniami (EÚ) 2015/1589 a (ES) č. 794/2004 musia členské štáty predkladať Komisii výročné správy.
410. Členské štáty musia uchovávať podrobné záznamy o všetkých opatreniach pomoci. Takéto záznamy musia obsahovať všetky informácie potrebné na potvrdenie, že podmienky týkajúce sa oprávnených nákladov a maximálnych intenzít pomoci boli splnené. Uvedené záznamy sa musia uchovávať desať rokov od dátumu poskytnutia pomoci a na požiadanie sa musia predložiť Komisii.

7. UPLATNITEĽNOSŤ

411. Komisia bude tieto usmernenia uplatňovať od 1. januára 2022.
412. Týmito usmerneniami sa nahrádza usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020¹²⁵.
413. Komisia bude uplatňovať tieto usmernenia na posudzovanie zlučiteľnosti každej notifikovanej pomoci, pre ktorú sa bude po 1. januári 2022 vyžadovať rozhodnutie. Neoprávnená pomoc sa posúdi v súlade s predpismi uplatniteľnými v deň poskytnutia pomoci.
414. Komisia navrhuje členským štátom tieto vhodné opatrenia podľa článku 108 ods. 1 zmluvy:
- a) Členské štáty musia v prípade potreby najneskôr do 31. decembra 2023 zmeniť svoje existujúce schémy pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky tak, aby boli v súlade s týmito usmerneniami.

¹²⁵ Oznámenie Komisie s názvom Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014, s. 1).

- b) Členské štáty by mali vyjadriť svoj výslovný a bezpodmienečný súhlas s vhodnými opatreniami navrhovanými v bode 414a) do dvoch mesiacov odo dňa uverejnenia týchto usmernení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Ak Komisia nedostane odpoveď, bude predpokladať, že daný členský štát nesúhlasí s navrhovanými opatreniami.

8. REVÍZIA

415. Komisia sa môže rozhodnúť kedykoľvek preskúmať alebo zmeniť tieto usmernenia, ak by to bolo nevyhnutné z dôvodov súvisiacich s politikou hospodárskej súťaže alebo s cieľom zohľadniť iné politiky Únie a medzinárodné záväzky alebo z akýchkoľvek opodstatnených dôvodov.